



## INSTRUKTØRHÅNDBOG

## INDHOLD

Tallene refererer til afsnit og bilagsnumre.

<b>1. INDLEDNING</b>	1
<b>1. FORMÅL, KRITERIER m.m.</b>	1
<b>1. INSTRUKTØRERNES ANSVAR</b>	2
<b>1. LEKTIONSFORBEREDELSE</b>	2
<b>1. LEKTIONSAFHOLDELSE</b>	2
<b>2. LYDIGHEDSHOLD</b>	
Program	3
<b>Lektionsplaner</b>	
Lektionsoversigt	4
Fremmødeprotokol	5
Indkald	6
Lineføring	7
Fri ved fod	7
Apportering	8
Spring	9
Halsgivning	10
Afdækning	11
Afholdelse af teori	12
Afholdelse af prøve	13
Info om videregående kurser	14
<b>3. EGNETHEDSTEST</b>	
<b>Lektionsplaner</b>	
Eksempel på indledning	15
Egnethestest	16
Testskema	17
<b>4. BEDØMMELSESHOLD</b>	
Program (B1 og B2)	18
<b>Lektionsplaner</b>	
Eksempel på indledning (B1)	20
Eksempel på standpunktsplan(B1)	21
Træningstidstabel	22
Fremsendelse	23
Spormotivation	24
Sporudvikling	25
Genstandsmotivation	26
Søgeudvikling 1	27
Søgeudvikling 2	28
Bidearbejde	29
Cykeløvelse	30
Træningsfigurant	31
<b>5. KÅRING</b>	
<b>Lektionsplaner</b>	
Stop	32
Sporsøg	33
Rundering	34

## 6. KONKURRENCEPROGRAM

<b>Lektionsplaner</b>	
Gerningssted	35
Spor	36
Rundering/eftersøgning	37
Stop	38
Cykeløvelse	39

## 7. TEORI

<b>Lektionsplaner</b>	
Tærskelværdier og motivation	40
Fra hvalp til konkurrencehund	41

## 8. KONDITIONSTRÆNING

42

## 9. FØRSTEHJÆLP

43

## 10. PROBLEMREGISTER

44

## 11. AREALER

Kort og beskrivelser	45
----------------------	----

## 12. LITTERATURLISTE

47

## 12. VEDTÆGTER

48

## 12. LOVGIVNING

49

## 12 KOPIMATERIALE

50

(findes i separat mappe, dog ikke digitalt)

### Tredie digitale udgave (2000-2003)

Denne håndbog er udarbejdet af  
Dansk Politihundeforening, Viborg afdeling og  
Område 2.

Copyright © 1992 - 2003

**Dansk Politihundeforening**

Håndbogen tilhører Dansk Politihundeforening  
Område 2. Den udleveres til lokalafdelingernes  
instruktører i forbindelse med uddannelsen og  
skal leveres tilbage til lokalafdelingen ved evt.  
ophør som instruktør.

2003/Søren B. Sørensen

## **INDLEDNING**

### **Hvor stammer håndbogen og dens metoder fra?**

Denne håndbog er oprindeligt udarbejdet af Viborg afdeling. Det bærer den naturligvis præg af. Dette kan f.eks. være øvelsessammensætninger på kurser.

Træningsmetoderne har grundlæggende været benyttet i mere end 20 år. Metoderne er uformet ud fra en generel holdning til at hundetræning skal være sjovt, både for hund og fører. Derfor har det været hensigten, at træningen skal foregå med mindst mulig fysisk magtanvendelse.

Metoderne er i meget høj grad udarbejdet ud fra et ønske om at indlæringen foregår på en, for hunden, naturlig måde og så vidt muligt i rigtig rækkefølge. Dermed opnås hurtige resultater med gode muligheder for at hunden også opnår rutine.

Metoderne som er beskrevet i materialet, er nogle eksempler på indlæringsmuligheder. Der findes andre metoder hvormed man kan opnå samme resultater, metoderne kan være lige så gode og man kan håbe at håndbogen med tiden vil komme til at indeholde flere forskellige måder at træne hund på.

Instruktørerne har en vigtig opgave i at forsøge at fastholde den træningslinie, der benyttes i lokalafdelingen. Samtidigt er det dog også vigtigt, at man holder sig orienteret om hvad der foregår andre steder så træningen tilføres nyt. Hundetræning er, eller har i hvert fald tidligere været meget præget af "religion". Der har været tilbøjelighed til at træningsmetoderne fra afdeling til afdeling har været endog meget forskellige. Hvis man forholder sig positivt overfor dette, vil man meget nemt kunne tilføre den lokale træning noget nyt ved at låne idéer fra andre afdeling

Det står hver lokalafdeling frit at opdatere og tilpasse indholdet efter egne forhold. Nye/andre træningsmetoder kan tilføjes, så de passer til lokale forhold. Dog bør ændringer formidles videre, så disse kan tilføjes håndbogen og dermed give inspiration til andre afdelinger.

### **Detaljer er vigtige**

Detaljer og små træningsnuancer er ofte af meget stor betydning. Det er instruktørens ansvar at træningen får den nødvendige grad af individuel tilpasning. Men det er samtidig vigtigt at nævne, at instruktøren ikke bør tillade at en enkelt kursist tilegner sig så meget opmærksomhed, at dette går ud over de øvrige på holdet.

### **Rutine**

Kursisterne må tilføres en vis grad af rutine. Dette kan gøres uden at træningen bliver kedelig, f.eks. ved blot at skifte til helt nyt terræn, eller måske bruge andre genstande på sporet. Gentagelser giver rutine, men gentagelserne kan varieres. På kurser hvor der udelukkende undervises i lydighedsøvelser er variationsmulighederne ikke så store, men til gengæld heller ikke så nødvendige. Variation i træning og træningssteder er her i højere grad kursisternes eget ansvar.

### **Spørg kollegerne**

Man oplever af og til, at der er for lidt tendens til at benytte sig af de øvrige instruktørers erfaring. Dette er især et forhold der gør sig gældende indenfor egen lokalafdeling.

Men man taber ikke ansigt ved at spørge andre til råds. Selv en "grønnere" instruktør kan have et godt bud på løsningen af et problem. Vi har en uskreven lov, der siger at man ikke blander sig i en instruktion, men et godt og gerne uopfordret råd, kan vi alle have brug for nu og da.

At være instruktør i vores regi er een livslang uddannelse, der findes ingen mestre, kun elever.

August 2001

**Søren B. Sørensen**  
Viborg afdeling

### **Formål**

Nærværende materiale og de medfølgende kursuslektioner har som hovedformål at uddanne instruktører i øvelserne: Lineføring, fri ved fod, apportering, spring, halsgivning og afdækning.

Instruktørerne skal forstå de adfærdsmæssige baggrunde og de programafhængige forhold for øvelserne.

Instruktørerne skal, efter endt uddannelse, kunne instruere nye hundeførere således at disse vil opnå færdigheder i ovennævnte øvelser der, under skyldig hensyntagen til hundenes og førernes evner, gør dem i stand til at bestå eventuelle afsluttende prøver. Kurset har også til formål at bibringe instruktørerne viden, der gør dem istand til at fungere som instruktøraspirant/hjælpeinstruktør på kurser der indeholder videregående praktiske øvelser, og som senere vil kunne bruges til videregående uddannelse.

### **Kriterier**

1. Minimum ét års praktisk erfaring i Politihundeforeningen med egen hund.
2. Indstilling kan ske på foranledning af pågældendes fungerende instruktør, eller andre der har tilsvarende kendskab til personens kvalifikationer, herunder med særlig vægt lagt på de menneskelige egenskaber. Lokalbestyrelsen indstiller pågældende til deltagelse i områdets instruktørkursus.
3. Personen skal selv være interesseret i at gennemgå uddannelsen.

### **Kursusforløb**

1. Teoretisk/praktisk kursus gennemføres uden fravær. Tilhørende prøver består.
2. Som en del af uddannelsen skal aspiranten indenfor 2 år, følge mindst to lydighedskurser i egen lokalafdeling, med mindst to forskellige erfarne instruktører som partnere. Denne del af uddannelsen kan foregå lige før, lige efter eller sideløbende med instruktørkursus.

### **Godkendelse**

Instruktørgodkendelsen sker løbende ved hjælp af de teoretiske/praktiske prøver som finder sted under kurset, samt de vurderinger der fremkommer i forbindelse med lydighedskursus-afviklingen. Bestås instruktørkursus, er endelig godkendelse op til lokalbestyrelsen, som kan forlange at instruktørkursus gentages og/eller at der skal følges endnu et lydighedskursus.

Status som instruktør på videregående hold kræver større praktisk erfaring med egen hund, aspirantperiode og endelig vurdering af lokalbestyrelsen i hvert enkelt tilfælde.

Lokalbestyrelsen kan inddrage en instruktørs godkendelse, hvis pågældende ikke indenfor en, af lokalbestyrelsen fastsat periode, har fungeret som fast instruktør for mindst ét hold, eller hvis pågældende viser sig at være uegnet som kursusleder.

Fortabes instruktørstatus, vurderer lokalbestyrelsen evt. i samråd med områdeledelse og områdeinstruktører, om vedkommende skal gennemgå fornyet uddannelse.

Instruktører uddannet i andre områder opnår ikke automatisk instruktørstatus, lokalbestyrelsen kan forlange supplerende uddannelse ifølge ovenstående.

Instruktørbevis udstedes af områdeinstruktør og tilsendes lokalafdelingen. Vurdering af den enkelte kursist tilsendes lokalformanden og kursisten.

### ***Instruktørernes ansvar og pligter***

**Følgende informationer skal gives til alle kursister i løbet af første kursusdag.**

Dette kan evt. ske kollektivt.

Alle øvelser nævnes.

Kursusforløb: Træningsdage, datoer for teori og prøver

Der trænes uanset vejret.

Alle hunde skal være vaccineret, forsikret og bære hundetegn. For videregående kurser kræves udvidet ansvarsforsikring. Der kan kræves forevisning af vaccinationsattest. Dette kan ske ved tilmelding og betaling.

Træningslektionerne er hjælp til selvhjælp.

Løse hunde før og efter træning er på eget ansvar.

Hundene må ikke have spist lige inden træning.

Hundene skal være luftet inden træning.

Nævne evt. parkeringsforbud. Anvise parkeringsmuligheder.

Løbske tæver må kun komme på træningspladsen efter aftale med instruktørerne.

Rekvisitter og udstyr.

#### **Træningen starter:**

Det er en fordel at hundene har hilst på hinanden, i den udstrækning det kan lade sig gøre. Instruktørerne hilser på hundene og checker samtidig halsbånd og line.

Herefter påbegyndes træning i lineføring (lydighedshold).

Hunde og førere bør have mindst én pause i løbet af hver træningsdag. Pauserne kan bruges til at give informationer og besvare spørgsmål. Så vidt muligt bør hundene slappe af i pauserne, dvs. ikke lege eller slås. De skal lære at stresse af.

Afslut dagen med at nævne de øvelser der trænes næste gang.

Se også bilag 2 side 2

SBS/2001

## **Instruktørernes ansvar og pligter**

### Instruktøren skal:

1. Møde til tiden.
2. Møde velforberedt og udvise fornøden autoritet.
3. Kende sit ansvar, instruktøren er oftest kursisternes første indtryk af foreningen.
4. Benytte sig af et sobert sprog, uden at distancere sig fra kursisterne.
5. Tilpasse træningen til den enkelte hund og herunder også tage hensyn til hundens alder.
6. Begrunde brug af metoder. Herunder forklare hvor vigtigt det er at træne som instrueret - og hvor svært det kan være at rette op, hvis der begås fejl.
7. Sikre sig at alle får noget ud af undervisningen
8. Med sin stemmeføring og sit kropssprog gøre undervisningen interessant.
9. Opfordre til spørgsmål og sikre sig at disse bliver besvaret korrekt. Må evt. søge oplysninger og svare på næste kursusdag.
10. Begrænse ventetid.
11. Instruere figuranter grundigt.
12. Afsætte tid til teori og evaluering efter hver kursusdag.
13. Sørge for kvalificeret afløser ved evt. fravær, samt give denne fornødne oplysninger om standpunkt, metoder o.s.v.
14. Sikre at skriftligt materiale uddeles til hele holdet, samt at evt. spørgeskemaer kommer retur.
15. Efterlade lokaler, arealer og rekvisitter i ordentlig stand.

## **Hundeførernes pligter**

### Kursisterne skal:

1. Komme hver gang.
2. Tilstræbe at hunden altid har samme fører.
3. Møde med en luftet hund.
4. Møde i påklædning der passer til vejr og aktivitet.
5. Melde afbud ved fravær.
6. Hjemmetræne - efter givne anvisninger.
7. Meddele instruktørerne om mislykket træning og om evt. misforstået information.

Bilag 2 Side: 3 SBS/1999	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Instruktørkursus 1</i> <i>Emne: Lektionsplanlægning</i>
<b>Forberedelse</b>	Instruktøren skal altid være forberedt før kursusdagen. Jo bedre man er forberedt, des mere sikker er man. En af måderne at forberede sig på, er at lave en lektionsplan til øvelsen/dagen.
<b>Brug planen</b>	Brug planen også under instruktionen (i plasticlomme), det viser at man er forberedt. Man skal dog ikke gå og læse den op, men bare checke at man har husket alt.
<b>Huskeliste</b>	Lektionsplanen fungerer som instruktørens huskeliste, den sikrer at man overholder pensum. Lektionsplanen skal være grundig og gennemtænkt, men skal alligevel kun indeholde det allermost nødvendige, af hensyn til overskueligheden.
<b>Stikord</b>	Stikord og korte sætninger - i rigtig rækkefølge - kan være nok. Det er forskelligt hvad hver enkelt har brug for, formuleringen skal bare være så man selv forstår den. Ret om nødvendigt i lektionsplanen efter kurset.
<b>Disponering</b>	Beskriv øvelsen.  Motivering for øvelsen (lydighed - trafik m.m.)  Nævn nødvendigt / hensigtsmæssigt udstyr.  Forklar kommandoer.  Forklar hvordan line og andet udstyr benyttes.  Fortæl hvordan stemmen bruges.  Demonstrer detaljer (f.eks. vendinger, løb)  Indlæg evt. pauser så de falder naturligt.

Bilag 2 Side: 4 SBS/2000	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Instruktørkursus 1</b> <b>Emne: Lektionsafholdelse</b>
<p><b>Vær overbevisende</b></p> <p><b>Udvis autoritet</b></p> <p><b>Kropssprog</b></p> <p><b>Sprog</b></p>	<p>Kursisterne skal få indtryk af at instruktøren kan sit pensum. Instruktøren skal tro på sine metoder og levere en levende undervisning.</p> <p>Undgå brug af undskyldninger.          Se kursisterne i øjnene.          Lad være med at starte en sætning i stil med: "<i>Skal vi prøve det ?</i>" - det giver indtryk af usikkerhed.          Gør ikke grin af kursisterne eller deres hunde.          Vær rolig og behersket.          Behersk egen nervøsitet.          Husk altid tre ting: Den aktuelle lektions pensum og hvordan lektionen startes og hvordan den afsluttes.          Tabes tråden undervejs, så gå straks i gang med noget andet. Det udviser usikkerhed at stå for længe, for at lede efter ordene.</p> <p>Stå ikke med hænderne i lommen, det giver indtryk af ligegyldighed.          Stå ikke med hænderne i siden, det skaber distance og det kan give indtryk af at man er træt af situationen.          Instruktøren skal bevæge sig med holdet og i videst mulig udstrækning have front mod kursisterne.</p> <p>Instruktøren skal benytte et sobert sprog, uden at distancere sig fra kursisterne. Tal tydeligt og vær sikker på at alle kan høre.          Tal meget, gentag med andre ordstillinger. Kursisterne er koncentreret om hundene og hører derfor ikke alt første gang.          Skift taletempo for ikke at komme til at virke kedelig eller anstrengende. Skift stemmestyrke og skift mellem normal - mørk - lys stemme.          Undgå brug af bandeord og andre overflødige ord.          Undgå fremmedord.          Hvis der bruges fagudtryk, så forklar betydningen, evt. med et eksempel.          Besvar spørgsmål så alle kan høre.          Lad være med at kalde kursisters hunde for Vaps - Fido - Lille Vuf eller andre kælenavne, nogle kursister kan føle at hunden bliver nedgjort.          Det giver et godt indtryk hvis instruktøren kan huske kursisters navne, men det giver især et godt indtryk hvis man kan huske hundenes navne. Det sidste er oftest det nemmeste.</p>



## **LYDIGHEDSPROGRAM Viborg afdeling**

### **1. Lineføring.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **Ingen.**

Hundens plads ved førerens side skal være således, at dens højre skulder er ud for førerens venstre knæ. Hunden skal følge føreren under gang, løb og i vendinger. Hunden skal uden kommando sætte sig ved førerens venstre side ved opstandsning.

### **2. Fri ved fod.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **Ingen.**

Øvelsen udføres som øvelse 1, men uden line.

### **3. Apportering.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **"Apport", - "Slip".**

Hunden sidder på plads uden line. På tegn fra dommeren kaster føreren apporten mindst 10 m. ud.

På nyt tegn fra dommeren gives kommandoen **"apport"**, og hunden skal løbe ud og samle apporten op. Uden yderligere kommando skal hunden løbe tilbage til føreren med apporten i munden. Hunden behøver ikke gå på plads, men føreren skal kunne afslutte øvelsen indenfor ét skridts afstand. Hunden må aflevere i hånden eller smide apporten på jorden.

### **4. Halsgivning på kommando.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **"Giv hals".**

På tegn fra dommeren kommanderes **"giv hals"**, hvorefter hunden skal afgive 8 - 10 glam. Der må ikke forefindes personer foran hund og fører i en afstand af 100 m.

### **5. Afdækning.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **"Dæk" - "Hundens navn" eller fløjte.**

Hunden sidder på plads uden line. På tegn fra dommeren dækkes hunden af med kommando **"dæk"**. Når hunden er i dækstilling, går føreren 10 m. bort og står stille med ryggen til hunden. Efter 1 min. giver dommeren tegn, og hunden kaldes eller fløjtes ind. Hunden behøver ikke gå på plads.

## **POINTBEREGNING**

Pointberegningen foretages i hele og tiendedele point.

Prøven er ikke bestået, hvis hunden får 0 i øvelse 2 **eller** 5, eller hvis hunden får 0 i to af de andre øvelser.

<b>Maximum hele point.....</b>	<b>30</b>
<b>Maximum appelpoint.....</b>	<b>50/10</b>
<b>MAXIMUM POINT IALT.....</b>	<b>35</b>

Bilag 4 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Lektionsoversigt</b>
	Lektionsoversigten skal overholdes i videst mulig udstrækning. Øvelser indeholdt i kurset kan variere. Instruktion i hjemmetræning af halsgivning gives første gang.  Nævn hvergang de øvelser der trænes næste gang.

**Øvelse Træningsdag (eksempel fra Viborg afdeling)**

Lineføring													
Apportering													
Halsgivning													
Afdækning													
Fri ved fod													
Indkald													

**Øvelse Træningsdag (eksempel fra Grenå afdeling)**

Lineføring													
Halsgivning													
Afdækning													
Apportering													
Spring													
Fri ved fod													
Cykeløvelse													
Indkald													

	Lektionsplanen skal overholdes, så vidt det er muligt, af hensyn til eventuelle vikarierende instruktører.
--	--

Bilag 5 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Fremmødeprotokol</i>
	<p><b>Tid</b> Hver praktisk lektion varer 1 time.</p> <p>Hver teoriaften varer fra kl. 19.00 til 22.00</p> <p>Filmaften, hvis planlagt, kan variere i tidsforbrug.</p> <p><b>Fremmøde</b> Ved hver lektion afkrydses de tilstedeværende kursister.</p> <p><b>Total tid</b> Efter endt kursus noteres det faktiske antal timer i hvilke kursisterne har fulgt kurset i henholdsvis teori og praktik.</p> <p><b>Skema</b> Se protokollen i afsnit 12.</p> <p>Ovenstående er gældende for Viborg afdeling.</p>

Bilag 6 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Indkald</b>
<p><b>Øvelsen</b></p> <p><b>Træning</b></p> <p><b>Adfærd</b></p> <p><b>Dominans</b></p> <p><b>Motivations- øgning</b></p>	<p>Indkald er normalt ikke prøvepensum, men ved apportering og afdækning skal hunden komme tilbage til føreren. Øvelsen prioriteres højt af de fleste kursister. Øvelsen er dog en hjemmetræningsøvelse der normalt kun trænes en enkelt gang i løbet af kurset.</p> <p>En medinstruktør er til meget stor hjælp ved denne øvelse. Da den trænes meget tidligt i kurset kan der nemt opstå ventetid. Instruktøren holder hunden i halsbåndet. Føreren løber ca. 30 m. væk, mens han/hun lokker og kalder på hunden. Føreren sætter sig på hug med ryggen til og hunden slippes. Føreren roser meget når hunden kommer ind. Kommer hunden ikke straks, løber føreren væk mens der igen lokkes og kaldes.</p> <p>At komme når der bliver kaldt hører til hundens sociale forpligtelser. Det er hundens flokfornemmelse der giver resultat. Bold og godbid må derfor først bruges som belønning når hund og fører har fået fysisk kontakt. Kastes f.eks. bolden inden føreren har rørt ved hunden, skifter den fra flok- til jagtadfærd og sluthandlingen bliver forkert. Sluthandlingen skal være kontakt og det skal den være <u>hver gang</u> der bliver kaldt på hunden. Forsømmer føreren at tage fysisk kontakt, daler hundens motivation for at tage kontakt. Føreren må ikke løbe efter hunden, heller ikke under leg. I hundens terminologi er det altid en ranghøjere der er "haren", derfor kan der opstå dominansproblemer hvis føreren, eller andre familiemedlemmer løber efter hunden.</p> <p>Indkald kan trænes på et for hunden ukendt sted. Opmærksomheden skal være rettet mod føreren idet der bliver kaldt. Reagerer hunden ikke straks, gemmer føreren sig og forbliver i skjul uden at sige noget indtil hunden kommer.</p>

Bilag 7 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Lineføring/fri ved fod</i>
<p><b>Øvelserne</b></p> <p><b>Adfærd</b></p> <p><b>Træning</b></p> <p><b>Standingsning</b></p> <p><b>Fri ved fod</b></p> <p><b>Opmærksomhed</b></p>	<p>Hunden skal følge føreren under gang, løb og i vendinger. Hunden skal sætte sig på plads når føreren stopper op.</p> <p>Hunden vil under gang, adfærdsmæssigt bevæge sig i buer foran flokføreren. Man må huske på denne adfærd når hunden luftes, og ikke forlange at hunden konstant skal gå på plads.</p> <p>Linen holdes med begge hænder - overgreb. Stemmen bruges flittigt. Forlader hunden pladsen, er kommandoen "NEJ" efterfulgt af et kort ryk i linen. Når hunden igen går på plads, udtales "PLADS" i et venligt og opfordrende tonefald. Der roses og snakkes med hunden, når den går hvor den skal.</p> <p>Med en venlig "PLADS" kommando fanges hundens opmærksomhed, lige før standingsning. Idet der stoppes op hjælpes hunden på plads med et let tryk på venstre side af hundens kryds. Lette ryk op ad i linen benyttes hvis hunden er meget ivrig. "NEJ", hvis hunden vil rejse sig og venligt "PLADS". Ros når den sættes sig. Når der startes igen bruges pladskommandoen, og opfordrende kropsbevægelser kan med fordel anvendes for at få hunden til at følge med.</p> <p>I starten gøres linen så lang som muligt. Den lyse stemme bruges flittigt, men fremgangsmåden er i øvrigt som ved lineføring. Det er instruktørens skøn hvornår og hvilke hunde der kan gå helt uden line på holdet.</p> <p>En bold, godbid ell. lign. i førerens højre hånd kan fange hundens opmærksomhed. "Overdreven" opmærksomhed afvendes hurtigt ved almindelig træning.</p>

Bilag 8 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Apportering</b>
<p><b>Øvelsen</b></p> <p><b>Prøve</b></p> <p><b>Rekvisitter</b></p> <p><b>Starten - moment 1</b></p>	<p>Hunden sidder på plads uden line. Apportgenstanden kastes 10 meter ud (underhåndskast). På kommandoen "APPORT" skal hunden hente genstanden, komme tilbage og sætte sig på plads. Hunden skal fastholde apporten, indtil føreren kommanderer "SLIP". Det er <b>IKKE</b> tilladt føreren at kommandere "bliv siddende" i det øjeblik apporten kastes.</p> <p>Ved <i>lydighedsprøven</i> skal øvelsen nødvendigvis ikke udføres med den normale afslutning. <b>Se den lokale dommervejledning.</b> Afslutning skal udføres ved <u>B1 / B2</u></p> <p>Lang line på ca. 10 meter. Apportgenstand, som er en rundstok ca. 20 cm. lang og 4-6 cm. i diameter. I starten (og med mellemrum under hjemmetræningen) er apportgenstanden valgfri, blot det er en ting, hunden synes om.</p> <p>Hunden er i lang line, som er fastgjort, så et evt. kvælerhalsbånd er låst. Apportgenstanden gøres interessant for hunden og kastes ca. 10 meter ud. Under hjemmetræningen kastes så langt som muligt, da det forstærker motivationen. I det apporten rammer jorden slippes hunden, uden at føreren siger noget. Når hunden tager apporten løber føreren væk fra hunden, samtidig med at han/hun kalder og lokker hunden hen til sig. Den lange line er kun til for at forhindre hunden i at løbe hen til de andre hunde på holdet, og må absolut ikke bruges til at tvinge hunden. Øjenkontakt er bandlyst. "Rusk" med apporten (lange seje træk for ikke at lære hunden at tygge).</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på bilag 8 side 2</p>

Bilag 8 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Apportering</b>
<p><b>Starten - moment 2</b></p> <p><b>Fortsættelse af: Moment 1</b></p> <p><b>Moment 2</b></p> <p><b>Moment 1</b></p> <p><b>Hjemmetræning</b></p>	<p>Hundens mund åbnes med venstre hånd. Apporten føres ind i munden fra siden samtidig med en venlig "APPORT"-kommando. Når hunden holder apporten, roses den (den må ikke tygge). Tiden udvides efterhånden fra 3 til ca. 8 sekunder. Der kommanderes "SLIP", idet apporten tages fra hunden. Kommandoen "NEJ" bruges, hvis hunden vil tygge eller spytte apporten ud. Når hunden kan fastholde apporten, trænes at føreren går nogle skridt frem, mens hunden følger med, med apporten i munden.</p> <p>Hvis det er nødvendigt, beholdes den lange line på hunden. Apporten kastes 10 meter ud. Idet apporten rammer jorden, slippes hunden, og idet den <b>tager</b> apporten kommanderes "APPORT". Føreren sætter sig med ryggen til og lokker hunden ind.</p> <p>Kommando "BLIV SIDDENDE" indlæres, føreren går nogle skridt frem og kalder hunden på plads. Bemærk at kommandoen ikke er tilladt ved prøven.</p> <p>"APPORT"-kommandoen flyttes til det øjeblik, apporten <b>rammer</b> jorden. Samtidig slippes hunden. Hunden lokkes på plads.</p> <p>Efterfølgende kædes momenterne sammen, og øvelsen trænes i sin helhed.</p> <p>Der trænes max. 3 gange om dagen.</p>

Bilag 9 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Spring</b>
<p><b>Øvelsen</b></p> <p><b>Hundens fysik</b></p> <p><b>Kravlebræt</b></p> <p><b>Det lodrette springbræt</b></p>	<p>Hunden skal fra pladsstilling og på førerens kommando springe over et 1 meter højt plankeværk. Når hunden har påbegyndt springet løber føreren frem og stiller sig på den anden side af plankeværket, med ryggen mod dette. Hunden skal efter springet sætte sig på plads. Hunden skal være uden line, men i starten sker indlæringen med line.</p> <p>Hunden bør være min. 1 år gammel, før den springer fuld højde. En acceptabel højde for de helt unge hunde kan være ca. 60 cm. En meget gammel hund bør slet ikke springe. Det samme gælder hunde med knoglelidelser. For meget store og tunge hunde kan et spring være for stor en belastning.</p> <p>De første springøvelser foregår på kravlebrættet. Det kan kræve en del fantasi og animering at få hunden gjort fortrolig med brættet; især når dette gøres højere. Føreren går med over brættet de første gange.</p> <p>Når kravlebrættet har været besøgt et par gange, introduceres det lodrette springbræt på meget lav højde. Også her springer føreren med over de første gange. Samtidig med springet udtales en appellerende "SPRING"-kommando. Af hensyn til hundens rigtige springteknik benyttes kravlebrættet stadig, og det kan også med fordel benyttes, selv når hunden kan springe 1 meter lodret.</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på side 2</p>



Bilag 9 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Spring</i>
<p><b>Indlæring kontra tillæring</b></p> <p><b>Prøven</b></p> <p><b>Udgået</b></p>	<p>Når hunden er fortrolig med spring på lave højder, indøves lydigheden omkring springet. Højden øges langsomt, men må under ingen omstændigheder blive højere end programmet kræver. Kursisterne må instrueres om at høje spring generelt er skadeligt for hunden, og at de derfor ikke må springe mere end højst nødvendigt.</p> <p>Instruktørerne kommer jævnligt ud for kursister, der mener, at hunden vil springe ud af hundegården/haven, hvis den lærer at springe. Men en korrekt trænet og lydig hund springer kun på kommando. Lærer hunden sig selv at springe, vil den ofte være meget svær at holde bag hegn.</p> <p>For at få max. point ved prøven skal øvelsen udføres, som beskrevet. Vælger hundeføreren at beholde linen på hunden, sker der et fradrag på 2 point. Ligeledes fratrækkes 1 point pr. bræt (10 cm.), hvormed højden nedsættes.</p> <p>Øvelsen er udgået af lydighedsprogrammet i Viborg, men findes fortsat fra og med <u>bedømmelseshold 1.</u></p>

Bilag 10 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Halsgivning</b>
<p><b>Øvelsen</b></p> <p><b>Føreren instrueres</b></p> <p><b>Hjemmetræning</b></p> <p><b>Animering</b></p> <p><b>Lyd belønnes</b></p> <p><b>Glam</b></p> <p><b>Kommando</b></p> <p><b>Variation</b></p> <p><b>Indlæringshastighed</b></p>	<p>Hunden skal, på førerens kommando, afgive 8 - 10 glam. Øvelsen starter med hunden på plads.</p> <p>Øvelsen er en udpræget hjemmetræningsøvelse, indlæringen bør starte så tidligt som muligt.</p> <p>På træningspladsen animerer instruktøren, som føreren skal gøre det ved hjemmetræningen.</p> <p>Hunden bindes eller en medhjælper holder den.</p> <p>Hunden animeres ved hjælp af godbidder, bold eller lignende, samt ved førerens kropsbevægelser.</p> <p>Godbid/bold skjules - animerende kropsbevægelser og ingen øjenkontakt, (enkelte hunde kan dog animeres ved øjenkontakt).</p> <p>Når hunden siger den første lyd, skal den straks have belønningen, sammen med ros. Belønningen skal gives i umiddelbar forlængelse af hundens første forsøg på et glam.</p> <p>Efterfølgende skal hunden give ét glam før belønning. Efter hånden skal der komme flere glam.</p> <p>Når hunden automatisk giver hals af animeringen, tilføjes kommandoen "GIV HALS" i et venligt tonefald.</p> <p>Belønningen kommer herefter varierende, nogle gange efter 2 glam, andre gange efter f.eks. 10 glam.</p> <p>Belønningen nedtrappes, så hunden til sidst giver hals af kommandoen alene. Belønningen må dog aldrig bortfalde helt.</p> <p>Nogle hunde lærer hurtigt halsgivning på kommando, andre har sværere ved det (se <i>tærskelværdier og motivation</i>, <u>bilag 40</u>).</p>

Bilag 11 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Afdækning</i>
<p><b>Tvang/tillid</b></p> <p><b>Indlæring</b></p> <p><b>Kommando</b></p> <p><b>Godbiddens fjernes</b></p> <p><b>Tag i øret</b></p> <p><b>Føreren fjerner sig</b></p>	<p>Som ved al anden indlæring fører tvang ikke til gode resultater. Hunden skal føle sig tryk ved at ligge afdækket og den skal have tillid til at føreren enten kommer tilbage til den, eller kalder på den.</p> <p>Der startes med hunden i line. Linen holdes i venstre hånd. Højre hånd fører en godbid ned mod jorden. Hunden vil forsøge at få godbiddet og under sine anstrengelser vil den på et tidspunkt lægge sig og den skal da straks have godbiddet samtidig med at føreren behersket roser - "Dygtig" - "DÆK". Kommandoen udtales venligt. Bliver hunden liggende er det fint, men de første gange behøver den kun at ligge i nogle få sekunder. Tiden forlænges gradvist. Vil hunden rejse sig udtales et bestemt "NEJ" efterfulgt af "DÆK" i et venligt tonefald. Har hunden held til at rejse sig helt, bruges en ny godbid. De fleste hunde skal kun prøve dette ganske få gange, før de forventningsfuldt lægger sig på kommandoen alene.</p> <p>Når hunden forstår kommandoen, og det gør den hurtigt, fjernes godbiddet. Håndbevægelsen mod jorden kan dog stadig benyttes, hvis hunden rejser sig.  <u>Forstår</u> hunden kommandoen og den alligevel rejser sig, er det fordi den er ulydig og føreren må da, samtidig med "NEJ", tage hunden i øret, efterfulgt af "DÆK". Et tag i øret er en opdragelsesmetode som hunden forstår.</p> <p>Når hunden kan ligge afdækket ved siden af føreren, går denne så langt væk som linen rækker. Føreren kan bydende udtale "Bliv liggende" og evt. også bruge en stoppende håndbevægelse.</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på side 2</p>

Bilag 11 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Afdækning</i>
<p><b>Afstanden øges</b></p> <p><b>Variation</b></p> <p><b>Indkald</b></p> <p><b>Skjul</b></p> <p><b>Prøven</b></p>	<p>Afstanden og tiden øges <u>meget</u> langsomt. Rejser hunden sig - "NEJ" og "DÆK". Har hunden rejst sig, skal den afdækkes præcist det sted den har rejst sig fra.</p> <p>Under indlæring må hunden ikke ligge for længe ad gangen, det provokerer til ulydighed. Når hunden er sikker i øvelsen varieres tiden og afstanden (eks. kort tid, lang afstand eller lang tid, kort afstand osv.). Det er specielt vigtigt at tiden varieres.</p> <p>Kursisterne skal instrueres om kun at træne indkald når hunden er helt sikker i afdækningen. Kaldes hunden for ofte ind, bliver øvelsen usikker, hunden vil rejse sig før der bliver kaldt.</p> <p>Lydighedsprogrammet kræver ikke at føreren går i skjul og det bør derfor ikke øves på dette niveau, da det ofte giver usikkerhed.</p> <p>På bedømmelseshold skal føreren gå i skjul, i starten bør skjulet være få meter borte, afstanden øges langsomt.</p> <p>Kun "DÆK" kommandoen er tilladt. Efter kommando skal føreren blive stående indtil tegn fra dommer.</p>

Bilag 12 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Afholdelse af teori</i>
<p><b>Foredrags- holderen</b></p> <p><b>Emner</b></p> <p><b>Emneantal</b></p> <p><b>Adfærd</b></p> <p><b>Røgt og pleje</b></p>	<p>Af hensyn til kursisternes ens fortrolighed med foredragsholderen, vil det være hensigtsmæssigt, men ikke altid muligt, at denne ikke er en af de aktuelle instruktører.</p> <p>Emnet for teoriens afholdelse afgøres af foredragsholderen, evt. i samråd med de aktuelle instruktører. Der bør være en rød tråd gennem teorilektionen og det vil være hensigtsmæssigt hvis der kan drages paralleller til lydighedstræningen. Det er vigtigt at stoffet ikke bliver så teoretisk, at kursisterne har svært ved at fatte sammenhængen i det.</p> <p>Antallet af emner bør tilpasses antallet af teorilektioner. Er der f.eks. kun en teoriaften til rådighed, er det bedre at sikre sig kursisternes fulde udbytte af få emner, frem for at brede sig over et for stort stofområde, og dermed gøre dette flygtigt.</p> <p>Der bør letfatteligt forklares om adfærden i forbindelse med lydighedsindlæring, om hundens adfærd i hjemmet, samt om hundenes indbyrdes adfærd. Indledningen hertil kunne være hundens signalapparat.</p> <p>Røgt og pleje vil være et relevant emne for en teorilektion, men bør prioriteres lavere end adfærden. Dels er det lydighed og indlæring heraf, der er formålet med kurset, dels har kursisterne mulighed for selv at konsultere dyrlægen.</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på side 2</p>

Bilag 12 Side: 2 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Afholdelse af teori</i>
<p><b>Prøven</b></p> <p><b>Hjælpemidler</b></p> <p><b>Teori i forbindelse med praktik. Generelt</b></p> <p><b>Teori er en lokal opgave</b></p>	<p>Der bør gives en kort og nøjagtig gennemgang af de enkelte øvelser i prøvesammenhæng. Der bør orienteres om at alle der stiller til prøve får udleveret diplom. En bestået prøve giver, efter godkendt testresultat, adgang til videregående kurser, en appetitvækker om disse bør ligeledes gives.</p> <p>Foredragsholderen er selv, med mindre denne er en udefra kommende gæst, ansvarlig for at de nødvendige hjælpemidler er til rådighed. Det være sig teknisk udstyr såvel som skriftligt materiale til evt. udlevering.</p> <p>Instruktørerne er berettigede til selv at afholde små teorilektioner i forbindelse med den praktiske træning.</p> <p>Al teori bør sigte mod at lette hundeejernes daglige omgang med hundene, men bør også være med til at danne et grundlag for kursisternes evt. fortsættelse på videregående kurser.</p> <p>Til lydighedskurser kan og bør være tilknyttet teoriافتner. Teori omhandlende adfærd, love og regler, røgt og pleje, prøveteknik m.m. vil være relevant. Der kan være tilknyttet skriftlige hundefører prøver. Kravene til disse prøver bør fremgå af det program der udleveres til kursisterne.</p> <p>Afholdelse af teori, som beskrevet i dette bilag, er ikke nødvendigvis gældende i alle lokalafdelinger.</p>

Bilag 13 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Afholdelse af prøve</i>
<p><b>Fremskaffelse af dommere</b></p> <p><b>Deltagere</b></p> <p><b>Dommersedler</b></p> <p><b>Præmier</b></p> <p><b>Forplejning</b></p> <p><b>Offentliggørelse</b></p> <p><b>Prøver er et lokalt anliggende</b></p>	<p>Instruktørerne må, i god tid inden prøven, sikre sig at bestyrelse og/eller udvalg har truffet aftale med et passende antal dommere. Dette gælder specielt for kurser der afvikles "udenfor sæsonen", samt for videregående kurser. Normalt afvikles lydighedsprøverne med to dommerhold, i alt fire dommere.</p> <p>En til to uger før prøven skal instruktørerne have en liste klar med de deltagende hundeførere, således at startrækkefølge og hovedliste kan udarbejdes af konkurrenceudvalget, der også sørger for dommersedler og diplomer.</p> <p>Der uddeles præmier til nr. 1, 2 og 3. Det samlede pointantal er afgørende for placeringen. Præmierne indkøbes af kassereren.</p> <p>Da prøverne oftest starter om morgenen serveres gratis kaffe og rundstykker til hundeførere og dommere. Til dommerne ydes i øvrigt den til enhver tid gældende forplejning. Organiseringen af forplejningen er de aktuelle instruktørers ansvar. I praksis er det dog som regel festudvalget der står for forplejningen</p> <p>Prøveresultatet bør offentliggøres i lokalaviser og i klub-/områdebladet.</p> <p>Afholdelse af prøver, som beskrevet i dette bilag, er ikke nødvendigvis gældende i alle lokalafdelinger.</p>

Bilag 14 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Info, videregående</b>
<p><b>Til hvem og hvornår</b></p> <p><b>Hyggehold</b></p> <p><b>Kriterier</b></p> <p><b>Bedømmelseshold</b></p> <p><b>Nye øvelser</b></p> <p><b>Prøve</b></p> <p><b>Straffeattest</b></p> <p><b>Kåringshold</b></p> <p><b>Lokale kurser</b></p>	<p>Informationen skal gives til lydighedskursister, f.eks. i forbindelse med en teoriaften. Det er vigtigt at alle kursister informeres ens, og helst på samme tidspunkt i kursusforløbet.</p> <p>Holdet er bl.a. for kursister der har bestået lydighedsprøven og for medlemmer hvor der ikke er et passende igangværende hold. Se beskrivelse bilag 14, side 3.</p> <p>For hold højere end lydigheds- og hyggehold: En bestået lydighedsprøve, samt et godkendt testresultat, (se <u>egnethedstest</u>). Træningstid pr. kursus er ca. 2 måneder.</p> <p>Lydighedsøvelserne er med få undtagelser de samme, dog med stigende krav om nøjagtighed i udførelsen. Spring 1,2 meter. Afdækning i 2 minutter. <u>Cykeløvelse</u> i line.</p> <p><u>Fremsendelse</u>, ca. 15 meter med standhals ved let skjult figurant. <u>Sporsøg</u> 150 - 200 meter med apportgenstand for enden. <u>Stop</u> af figurant med synligt ærme.</p> <p>Hvert kursus afsluttes med prøve, der skal bestås før optagelse på det næste. Bedømmelsesprøve 2 giver adgang til kåringshold og hermed mulighed for medlemsskab. (Kravet om ren straffeattest er det ikke nødvendigt at nævne for lydighedsholdene, med det <b>skal</b> nævnes før start på kåringshold).</p> <p>Træningstid ca. 2 måneder. Lydighedsøvelserne er de samme, kravet om udførelsen er dog væsentligt højere. Spring 1,5 meter. Cykeløvelsen bortfalder (unghundekl.). Rundering i areal 75 x 250 meter. Stop af fig. med synligt ærme, stok og pistol.</p> <p>Sammensætningen af, og adgangen til kurser, der ligger før kåringshold, bestemmes suverænt af de enkelte lokalafdelinger. Beskrivelserne i dette bilag vil derfor ikke være gældende alle steder.</p> <p>Se også bilag 14, <u>side 2</u> og <u>side 4</u>.</p>



Bilag 14 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Lydighedshold</i> <i>Emne: Info, videregående</i>
<p><b>Kapacitet</b></p> <p><b>Kræver ikke medlemsskab</b></p> <p><b>Kræver medlemsskab</b></p> <p><b>Kåring</b></p>	<p>Følgende kurser afvikles i den udstrækning instruktørkapaciteten tillader det.</p> <p>Ordinært hvalpekursus.</p> <p>Brugshvalpekursus.*</p> <p>Weekendhvalpekursus.</p> <p>Lydighedskursus for små hunde.</p> <p>Lydighedskursus_for store hunde.</p> <p>Hyggehold.</p> <p>Bedømmelseshold 1.</p> <p>Bedømmelseshold 2.</p> <p>Kåringshold.*</p> <p>Unghundehold.*</p> <p>Unghundeklassen.</p> <p>Patruljeklassen.</p> <p>Kriminalklassen.</p> <p>Vinderklassen.</p> <p>* Brugshvalpekurset er opdelt i flere niveauer og heri indgår kårings- og unghundehold. Dette betyder at kursisterne på et tidspunkt i forløbet skal indmeldes.</p> <p>Kåringshold afvikles også som forlængelse af bedømmelseshold 2</p> <p>Efter bestået kåring/godkendelse sker oprykning ved konkurrencer, hvor der skal opnås fastsatte pointantal.</p> <p>Liste over godkendte racer findes på bilag 14, side 4</p>

**HYGGEHOLD Viborg afdeling**

På hyggeholdet er plads til både ambitiøse hundeførere i venteposition og til hundeførere der blot ønsker at holde træningen ved lige og evt. lære lidt nyt.

Fra holdstart og frem til halvårsskiftet betales et mindre gebyr for deltagelse på holdet. Herefter kræves medlemsskab, til gengæld bliver det så gratis at følge holdet. Tilmelding til holdet er bindende, både for kursister og for medlemmer.

Hyggeholdet træner på de samme dage, som konkurrencehundeførerne, dvs. søndag kl. 10.00 i vinterhalvåret og torsdag kl. 18.30 i sommerhalvåret. Hyggeholdet træner normalt altid ved klubhuset, konkurrencehundene trænes flere forskellige steder.

En fast træningsleder er tilknyttet holdet, denne vil dog kun være tilstede hver anden gang, det er derfor vigtigt at deltagerne på holdet er medvirkende til at holde træningen i gang.

Træningslederbistanden ophører hvis antallet af faste deltagere falder til under 3.

Træningen er til dels afhængig af holdets egne ønsker, men det foreslås at der trænes i følgende øvelser:

*Lineføring. Fri ved fod. Apportering, herunder apportering af "andre" genstande. Halsgivning. Afdækning. Spring, indtil fuld højde. Cykeløvelse med og uden line. Gerningssted.*

Bilag 14 Side: 4 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Info, videregående</b>
<b>Godkendte racer</b>	<p>Dansk Polithundeforenings hovedbestyrelse har den 9. marts 1998 vedtaget nedenstående liste.          Der er mulighed for at søge dispensation for hunde fra andre racer, ansøgninger fremsendes til stambogsføreren.</p> <p>Bouvier des flanders          Boxer          Briard          Dobermann          Groenendael          Hovawart          Lakenois/Laeken          Malinois/Mechelaer          Retriever-familien          Risenschnauzer          Rhodesian ridgeback          Rottweiler          Schæfer          Sennenhund-familien          Tervueren</p> <p><b>Racer hvor der er opnået dispensation:</b>          Akita inu          Broholmer          Sort russisk terrier          Weimaraner</p> <p>Vær opmærksom på at dispensationer gives til den enkelte hund, der er ikke givet dispensation for hele racen.</p>

Bilag 15 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Test, eksempel på indledning</b>
<p><b>Formål</b></p> <p><b>Forbehold</b></p> <p><b>Lydighed</b></p> <p><b>Tilgængelighed</b></p> <p><b>Momenter</b></p> <p><b>Kursusstart</b></p> <p><b>Prøve</b></p> <p><b>Træning</b></p> <p><b>Betaling</b></p> <p><b>Forsikring</b></p>	<p>Egnethedstesten er en metode brugt i Viborg til sammensætning af videregående hold. Testen giver svar på:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Er hunden egnet til indlæring af programmet.</li> <li>2. I givet fald, hvordan skal hunden (sandsynligvis) trænes.</li> <li>3. Kan den trænes indenfor samme tidsrum og efter samme metoder som de øvrige egnede hunde. Holdet skal fremstå så homogent som overhovedet muligt.</li> </ol> <p>De fleste hunde viser sig egnede til træning på bedømmelseshold, forbehold kan dog finde sted.</p> <p>Resultater fra lydighedsprøven har ingen indflydelse på testresultatet. Resultatet ses ofte at være omvendt proportionalt. Undgå så vidt muligt at bruge lydighedskommandoer i dag, <u>og slet ikke mens hunden bliver testet.</u></p> <p>Tilgængelighed: Er der hunde hvor man på forhånd ved, at de ikke vil i positiv kontakt med andre mennesker ? (Er det forbundet med fare, at bringe hunden i kontakt med mennesker, vil hunden ikke blive testet!).          Viser tilgængeligheden sig at være <u>meget</u> dårlig, stoppes testen for den pgl. hund.          Separat lektionsplan.</p> <p>Kursusstart lør. d. 1. feb. kl. 9.00. Fortsætter hver lørdag kl. 9.00 (undtagelser kan forekomme, der er p.t. regnet med 2).          Senest 25. april.          Træning foregår primært fra klubhuset.          Pris kr. 200,-          Der <u>skal</u> være tegnet udvidet ansvarsforsikring med figurantdækning.</p>

Bilag 16 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Bedømmelseshold</i> <i>Emne: Egnethedstest</i>
<b>Kriterier</b>  <b>Egnethed</b>  <b>Testleder</b>  <b>Figuranter</b>  <b>Moment A</b>  <b>Moment B</b> <b>Bold</b> <b>Sæk</b>	<p>Før optagelse på bedømmelseshold skal alle hunde gennemgå testen. Hundene skal have bestået lydighedsprøven eller en tilsvarende prøve.</p> <p>Langt de fleste hunde viser sig egnede til træning på bedømmelseshold, det kan dog forekomme at hunde optages med forbehold.</p> <p>For at samle et homogent hold bør man dog udvælge hundene således at deres testværdier ikke adskiller sig voldsomt, da det ellers vil være svært at overholde terminerne. Deltagerne må før testen orienteres herom.</p> <p>Instruktøren på bedømmelsesholdet er ofte testlederen, men det er i øvrigt op til instruktøren at organisere kvalificeret bistand, herunder figuranter til de enkelte momenter. Af tidsmæssige hensyn er 3 figuranter ideelt.</p> <p><b>TILGÆNGELIGHED.</b> Momentet skal påvise i hvor høj grad hunden tager/accepterer kontakt fra venlige mennesker. Hunden skal have en god tilgængelighed. Momentet, der bør være testens første, udføres ved at føreren med hunden i line cirkulerer blandt en gruppe/flok af mennesker, oftest testens øvrige deltagere. Gruppen instrueres om, i første omgang, kun at tage kontakt når hunden gør det.</p> <p><b>LEGELYST.</b> Hunden skal som hovedregel have stor lyst til at lege. Bolden er vigtig for træning i fremsendelse og spor, sækken for bidearbejdet. Sækkelegen afgør sammen med tilgængeligheden om hunden kan tåle træning i bidearbejde.</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på side 2</p>

<p>Bilag 16 Side: 2 SBS/1998</p>	<p><b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Bedømmelseshold</i> <i>Emne: Egnethedstest</i></p>
<p><b>Moment C</b></p> <p><b>Moment D</b></p> <p><b>E</b></p> <p><b>Generelt</b></p>	<p><b>JAGTLYST.</b> Kaldes også "den lille hare", hvad det også er meningen momentet skal illustrere. Haren er en klud eller lign. bundet i enden på en tynd 50 - 70 meter line. Linen skal lægges således at når figuranten, der er skjult og ude af hundens fært, løber med den, vil kluden løbe i siksak væk fra hunden. Hunden må ikke kunne få fært af kluden. Kluden stopper ganske kort, lige før den forsvinder ud af syne, her slippes hunden der indtil nu har været i line. Når hunden er på vej mod haren, giver figuranten et ryk i linen så den springer ca. 1 meter væk. Hunden skal have lyst til at løbe efter og den skal kunne bringes i kontakt med objektet. Føreren instrueres om at have hunden i line, men ikke under kommando. Hunden slippes når testlederen giver signal.</p> <p><b>NYSGERRIGHED.</b> Momentet kan udelades, da reaktionerne ikke har betydning for træningen på bedømmelseshold. Momentet viser hundens lyst til at undersøge og har betydning for runderingstræning på genstande og for indlæring af gerningsstedssøg.  Figuranten sidder skjult og hunden må ikke kunne få fært. På testlederens signaler betjener figuranten en svag lydkilde.</p> <p><b>REAKTIONER.</b> Hundens reaktioner i forhold til oplevelsen. En topværdi i et moment behøver ikke at være forbundet med de bedste reaktioner. Se også bilag 17 og skema i afsnit 12.</p> <p>Sørg for at hunden får afreageret mellem hver øvelse. Bold og godbidder kan være en hjælp.</p>

Bilag 17 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Egnethedstest</b>
<p><b>Forklaring</b></p> <p><b>Reaktioner</b></p> <p><b>Bemærkninger</b></p> <p><b>Egnet/ uegnet</b></p> <p><b>Testen</b></p>	<p>For hvert moment A - B - C - D, afkrydses testlederens vurdering af hunden. Vurderingen foretages ud fra hundens opførsel i hvert enkelt moment.</p> <p>Ud for kolonne E markeres hundens reaktion i forhold til oplevelsen, for hvert moment. I kolonnen til højre for kolonne E skal altså skrives A for moment A, B for moment B osv. på den linie (1-8) der bedst beskriver reaktionen.</p> <p>Selvom hunden i et moment er vurderet lavt, kan dens reaktion godt være rigtig i forhold til den oplevelse den har haft. Er der f.eks. sat kryds i C4, kan reaktionen godt markeres højere end linie 4. Er hunden i dette tilfælde totalt uinteressert (måske blottet for jagtlyst eller nysgerrighed) og reagerer den uden angst eller usikkerhed, vil reaktionen for moment C typisk blive markeret i linie 2, måske endda i linie 1. Men er der usikkerhed, og/eller måske overspringshandlinger vil markeringen meget sandsynligt blive sat i linie 4 eller lavere.</p> <p>Uddybning til de enkelte momenter kan tilføjes nederst under bemærkninger.</p> <p>Se eksempel på skemaet i afsnit 12:  <b>X</b> = en meget velegnet hund.  <b>A, B, C, D</b> er X-hundens reaktioner.  <b>Y</b> = en hund der må afvises.  <b>a, b, c, d</b> er Y-hundens reaktioner.</p> <p>Generelt accepteres én afkrydsning i et lysegråt felt, mens flere krydser i grå felter placerer hunden som uegnet. En samlet vurdering kan dog også betyde at en hund findes uegnet selvom alle krydser er i hvide felter. I denne samlede vurdering vil oftest også indgå førerens egnethed.</p> <p>Testen er IKKE en mentaltest som det kendes fra Rottweilerklubben og DKK.</p> <p>Testen er en metode brugt af Viborg afdeling til at vurdere egnetheden af hunde (og førere) ved sammensætning af videregående hold.</p>

## **PROGRAM**

Generelle bestemmelser.

Der må ikke anvendes skarpt halsbånd, og hunden må ikke under nogen form afstraffes under prøvens gennemførelse.

Hunden må hverken før eller efter en øvelse færdes løs, eller på anden måde være til ulempe for andre deltagere.

Under udførelse af øvelser uden line, skal denne være anbragt over venstre skulder eller i en lomme. Efter hver afsluttet øvelse, skal hunden være i line.

Ekstrakommando eller animering (f.eks. ryk i line) er, hvor andet ikke udtrykkeligt er nævnt ikke tilladt og der vil i givet fald ske fradrag i karakteren.

### **1. Lineføring.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **Ingen.**

Hundens plads ved førerens side skal være således, at dens højre skulder er ud for førerens venstre knæ. Hunden skal følge føreren under gang, løb og i vendinger. Hunden skal uden kommando sætte sig ved førerens venstre side ved opstandsning.

### **2. Fri ved fod.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **Ingen.**

Øvelsen udføres som øvelse 1, men uden line.

### **3. Apportering.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **"Apport", - "Slip"**.

Hunden sidder på plads uden line. På tegn fra dommeren kaster føreren apporten mindst 10 m. ud.

På nyt tegn fra dommeren gives kommandoen **"apport"**, og hunden skal løbe ud og samle apporten op. Uden yderligere kommando skal hunden løbe tilbage til føreren og sætte sig på plads med apporten i munden. På tegn fra dommeren tager føreren apporten fra hunden med kommandoen **"slip"**. Dommeren afgør når øvelsen er færdig.

### **4. Spring.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **"Spring" evt. "Fremad spring"**.

Hunden sidder på plads uden line. På tegn fra dommeren kommanderes **"spring"** eller **"fremad spring"**. Så snart hunden har **påbegyndt** springet, løber føreren frem og stiller sig hvor hunden lander. Hunden skal sætte sig på plads uden yderligere kommando.

Springbrættet er 1,2 m. højt. Ved bedømmelsesprøve 1 fratrækkes der for hvert bræt, max. to, hvormed højden nedsættes, 1 point. Beholdes linen på hunden fratrækkes 3 point. Ved **B2**-prøven skal øvelsen udføres normalt.



**5. Halsgivning på kommando.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: "**Giv hals**".

På tegn fra dommeren kommanderes "**giv hals**", hvorefter hunden skal afgive 8 - 10 glam. Der må ikke forefindes personer foran hund og fører i en afstand af 100 m.

**6. Afdækning.....0-6 + 10/10**

**Kommando ved prøve: "Dæk" - "Hundens navn" eller fløjte.**

Føreren får anvist afdækningsstedet. På tegn fra dommeren afdækkes hunden. Føreren må ikke se ned på sin hund under eller efter afgivelse af kommando. På nyt tegn fra dommeren går eller løber føreren til et anvist skjul 50 m. borte. Efter 1 min. **(B1)** henholdsvis 2 min. **(B2)**, giver dommeren tegn, og hunden kaldes eller fløjtes ind af føreren, der forbliver i skjul. Hunden behøver ikke gå på plads.

**7. Cykeløvelse/fri ved cykel.....0-6 + 10/10**

Kommando ved prøve: **Ingen**.

Føreren skal gennemkøre en anvist strækning, ca. 50 m. frem, foretage omkringvending til venstre og køre samme strækning tilbage. Øvelsen starter med hunden på plads. Hunden føres i line **(B1)** henholdsvis uden line **(B2)** og skal løbe på højre side af cyklen. Det er tilladt at hunden løber så langt fremme at snuden flugter med fornav, eller så langt tilbage at snuden flugter med kranken. Ved øvelsens afslutning skal hunden uden kommando gå bag om cyklen og sætte sig på plads.

**8. Sporsøg.....0-15 + 20/10**

**Sporsøg 9 point.**

**Genstand 6 point.**

Kommando ved prøve: "**Søge spor**" (Valgfri).

Sporet skal være mindst 15 min. og max. 30 min. gammelt fremmedspor.

Ved **B1** overværer hund og fører sporets udlæggelse, dette sker ikke ved **B2**.

Sporet skal opsøges mellem to tydelige afmærkninger, hvis indbyrdes afstand skal være 7 m. Hunden skal apportere eller påvise en genstand, der er udlagt på sporet.

Det er tilladt føreren at animere hunden.

Tilbagesøg er ikke tilladt.

**9. Fremsendelse.....0-15 + 20/10**

**Halsgivning 12 point.**

**Bevogtning 3 point.**

Kommando ved prøve: "**Rundér**" (Valgfri).

Figuranten, der er en for hunden fremmed person, står i let skjul ca. 15 m. fra hund og fører.

Ved **B1** kommer figuranten frem fra sit skjul og animerer hunden og går derefter i skjul igen. Ved **B2** ser hunden ikke figuranten, inden den sendes mod skjulet.

På førerens kommando sendes hunden frem mod fig. i den af dommerne angivne retning. Hunden skal løbe til figuranten, give hals og bevogte. Efter mindst 3 glam må føreren gå eller løbe frem til hunden. Hunden skal være sikker i bevogtningen. Giver føreren mere end 2 ekstrakommandoer, altså i alt 3 kommandoer, afbrydes øvelsen.

**10. Stop af figurant.....0-15 + 20/10**

**Bid 12 point.**

**Slip 3 point.**

**Kommando ved prøve: Valgfri ved anrån. "Slip"**

Føreren står med hunden i line. Fig. gør på ca. 2 m. (**B1**) henholdsvis ca. 20 m. (**B2**) afstand hunden interesseret i ærmet og viger/løber. Føreren anrån fig. og slipper hunden, der nu skal bide sig fast i ærmet og fastholde sit bid, til føreren når helt frem og kommanderer "**slip**". Hunden skal slippe sit bid på førerens kommando.

Under øvelsen må føreren animere hunden. Ved **B1** er det tilladt at lade hunden forblive i linen.

Der skal anvendes blødt og synligt ærme.

**POINTBEREGNING**

Pointberegningen foretages i hele og tiendedele point.

**Bedømmelsesprøve 1** er bestået, når hunden har opnået i alt 60 point, heraf mindst 10 point excl. appelpoint i hver af øvelserne 8 - 10.

Prøven er dog ikke bestået, hvis hunden får 0 i øvelse 2 **eller** 5, eller 0 i to andre af øvelserne 1 - 7.

**Bedømmelsesprøve 2** er bestået, når hunden har opnået i alt 70 point, heraf mindst 10 point excl. appelpoint i hver af øvelserne 8 - 10.

Prøven er dog ikke bestået, hvis hunden får 0 i øvelse 2 eller 0 i to andre af øvelserne 1 - 7.

<b>Maximum hele point.....</b>	<b>87</b>
<b>Maximum appelpoint.....</b>	<b>130/10</b>
<b>MAXIMUM POINT IALT.....</b>	<b>100</b>

1998

Bilag 20 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Eksempel på indledning</b>
<b>Kurset</b>  <b>Træning</b>  <b>Afbud</b>  <b>Metoder</b>  <b>Teori</b>  <b>Prøve</b>  <b>Rekvisitter</b>  <b>Arealer</b> <b>Forsikring</b>  <b>Program</b>  <b>Betaling</b>	Bedømmelseshold 1 varer ca. 2 mdr. eller ca. 10 træningslektioner. Det er et svært, men spændende program der danner grundlag for efterfølgende hold og klasser.  Der kræves en stor hjemmetræningsindsats, i starten specielt i lydighedsøvelserne, men også ret hurtigt i sporarbejdet. For meget fravær vil resultere i manglende standpunkt. Afbud meddeles instruktørerne.  Leg, ros og konsekvens. En udnyttelse af hundens medfødte/tillærte egenskaber. (Testresultater). Ingen hunde bliver aggressive eller bidske, tværtimod fremmer træningen hundens psykiske balance. Teoretisk undervisning foregår dels sideløbende med praktik, dels på efter behov fastsatte teori aftner.  Prøven fastsættes indenfor kursets tidsramme, når kursisterne, eller hovedparten af disse er prøveklare. Tidspunktet fastsættes af instruktøren. En bestået prøve giver adgang til bedømmelseshold 2, såfremt der er fastsat start her for.  Sporsele, 10 - 12 meter sporline, bold og godbidder. Praktisk beklædning.  Aktuelle arealer og disses forbehold nævnes. For at følge kurset skal der være tegnet <u>udvidet</u> ansvarsforsikring på hunden. Forsikringen skal være med figurantdækning.  Program udleveres.  Kursusgebyr opkræves.

Bilag 21 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelsehold</b> <b>Emne: Eksempel på standpunktsplan</b>
<p><b>Grundlag</b></p> <p><b>1. dag</b></p> <p><b>2. dag</b></p> <p><b>3. dag</b></p> <p><b>4. dag</b></p> <p><b>5. dag</b></p> <p><b>6. dag</b></p> <p><b>7. dag</b></p> <p><b>8. dag</b></p> <p><b>9. dag</b></p> <p><b>10. dag</b></p>	<p>Standpunktsplanen udarbejdes på grundlag af egnethedstestens resultat eller ud fra kendskabet til de enkelte hunde. Testen gør det (oftest) muligt at vurdere hvilke øvelser der kræver størst indsats. Er der ikke foretaget test bliver planen selvfølgelig udarbejdet på et løsere grundlag. Men der bør alligevel foreligge en plan. Uden en vis planlægning bliver træningen for tilfældig og terminerne bliver vanskelige at overholde.</p> <p><i>Spor- og genstandsmotivationer. Sækkeleg. Teori.</i></p> <p><i>Hjemmetrænes der? Introducer cykeløvelse. Motivationer - øg afstanden. Sæk og bidepølse. Teori.</i></p> <p><i>Linefremsendelser, Begræns synsretninger på spor. Rundheltz, sæk og pølse. Teori.</i></p> <p><i>Lige genstandsmotivation. Rundheltz (ærme). Linefremsendelser. Teori.</i></p> <p><i>Check lydighedsstandard enkeltvist. Cykeløvelse. Teori.</i></p> <p><i>"Færdigt" spor? Fremsendelser i slæbeline. Rundheltz. Linestop. Teori.</i></p> <p><i>Spor. Fremsendelser i slæbeline. Linestop. Teori.</i></p> <p><i>Prøvestandard spor og lydighed? Fremsendelser. Stop. Teori.</i></p> <p><i>Prøvestandard fremsendelse og stop? Teori.</i></p> <p><i>Afpudsning. Teori. Prøveteknik.</i></p>



Bilag 22 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Bedømmelseshold</i> <i>Emne: Træningstidstabel</i>
<p style="text-align: right;"><b>Tabel</b></p>	<p>Tabellen fungerer som instruktørens huskeblok. Det gør et dårligt indtryk hos kursisterne, hvis der evt. er aftalt en træningsvariant til næste gang og instruktøren så har glemt dette. Det er derfor et krav til instruktørerne, at der løbende foretages notater over kursisternes standpunkt.</p> <p>Efter hver træningsdag noteres hvordan træningen er gået for den enkelte hund, samt hvordan træningen evt. skal ændres næste gang. Træningen gøres optimal, hvis instruktøren læser sine notater igennem f.eks. dagen før træningsdagen.</p> <p>Se tabellen i afsnit 12.</p>

Bilag 23 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Bedømmelseshold</i> <i>Emne: Fremsendelse</i>
<p><b>Vind</b></p> <p><b>Terræn</b></p> <p><b>I line</b></p> <p><b>Skjulet markeres</b></p> <p><b>Animering</b></p>	<p>De første øvelser foregår i modvind. Hunden skal, som ved genstandsmotivation, have fært af figuranten. Når hunden har lært at arbejde med næsen er vindretningen uden den store betydning.</p> <p>Alt terræn kan bruges blot der er mulighed for at figuranten kan komme i skjul. Der sættes fært i terrænet.</p> <p>De første fremsendelser foregår med hunden i lang line (sporline). Ved hjælp af linen holdes hunden på en afstand af ca. 1 - 2 m. fra figuranten. Der er flere fordele ved at de første fremsendelser foregår med hunden i line. Hunden kan ikke springe op ad figuranten, dette indebærer som oftest god standhals og bevogtning. Den lidt usikre hund henter sikkerhed gennem linen. Den ukoncentrerede hund får ikke mulighed for at forfølge anden fært. Er hunden vænnet til at holde afstand mindskes risikoen for senere konflikter (individual-afstand).</p> <p>Føreren skal instrueres om hvor hunden skal standses, stedet er lige ud for figuranten og bør være tydeligt markeret. Hunden vil med tiden forbinde afstanden som en del af øvelsen.</p> <p>Figuranten står foran hunden og animerer til halsgivning med bold eller godbid og oftest uden øjenkontakt. Føreren er passiv, det er figurantens opgave at få hunden til at give hals. Figuranten bør så vidt muligt <u>undgå</u> "GIV HALS" -kommandoen.</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på side 2</p>

Bilag 23 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Fremsendelse</b>
<p><b>fortsat</b></p> <p><b>Piv/glam</b></p> <p><b>Bolden kastes</b></p> <p><b>Forståelsen</b></p> <p><b>Uden line</b></p> <p><b>Rundering</b></p>	<p>Kan halsgivningen frembringes uden brug af signaler der direkte kan forbindes med halsgivningsøvelsen, er dette det bedste. Senere er det jo alene færten/synet af figuranten der skal være signalet til at starte standhalsen.</p> <p>Et glam/piv kan være nok i første omgang. Kommer der flere er det kun godt. Straks løber figuranten "som en hare", til skjulet. Når figuranten er i skjul slippes hunden <u>uden brug af kommando</u>, føreren løber efter i den lange line.          Figuranten animerer med det samme hunden er bragt til standsning. Også her er et glam nok, men flere er naturligvis bedre. Figuranten roser hunden, føreren er stadig passiv.</p> <p><b>Bolden kastes</b> Bolden kastes/godbidden gives <u>I UMIDDELBAR FORLÆNGELSE AF ET GLAM</u>. Dette er meget vigtigt, hunden skal opfatte glammet som det der udløser belønningen. Føreren roser nu også og går helt hen til figuranten.          Der laves straks en fremsendelse på nøjagtig samme måde.</p> <p>Når hunden har forståelse for øvelsen, kræves flere glam og runderingskommandoen indføres. Animeringerne nedtrappes.</p> <p>Når hunden af sig selv holder afstand til fig., bruges linen kun med mellemrum, eller slet ikke.</p> <p>Når hunden har opnået rutine, kan der trænes udslag mod figuranter i begge sider.</p>



Bilag 24 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Spormotivation</b>
<b>Tilrettelæggelse</b>  <b>Vindretning</b>  <b>Animering</b>  <b>Passiv</b>  <b>Hunden slippes</b>  <b>Bolden kastes</b>  <b>Anden sporlægger</b>  <b>Kommando</b>  <b>Grundøvelse</b>  <b>Tegninger</b>  <b>Færdigt spor</b>	<p>Den første træning i sporsøg skal tilrettelægges sådan at der er mulighed for at sporlæggeren (i starten hundeføreren) kan forsvinde ud af hundens synsvinkel efter ca. 10 m. og komme i skjul efter ca. 50 m.</p> <p><u>Det er meget vigtigt at øvelsen foregår i rygvind.</u></p> <p>Inden sporlæggeren løber væk, leges der med bolden foran hunden og idet sporlæggeren forsvinder ud af syne kaldes på hunden.</p> <p>Det er vigtigt at den der holder hunden forholder sig helt passiv.</p> <p>Når sporlæggeren er i skjul slippes hunden uden brug af kommando.</p> <p>Når hunden finder sporlæggeren kaster denne bolden i forlængelse af sporet, samtidig med at hunden roses.</p> <p>Efter nogle gange lader man en anden lægge sporet og efter yderligere nogle gange øges afstanden.</p> <p>Når hunden er sikker i øvelsen indføres kommando.</p> <p>Denne grundøvelse trænes også med fordel, selv når hunden er sikker i sporsøg.</p> <p>Øvelsen findes illustreret på næste side.</p> <p>Ved de første færdige spor, bør genstanden ikke ligge nærmere starten end ca. 50 meter. Hunden skal nå at blive fortrolig med færtten i sporet, inden koncentrationen brydes.</p>

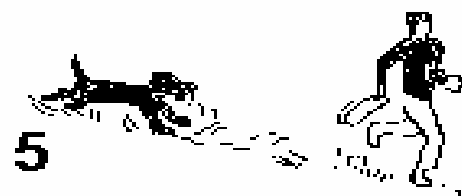
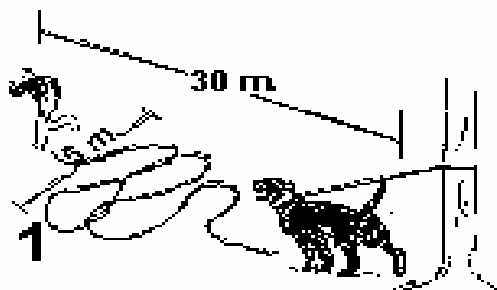


Bilag 26 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Søgeudvikling, genstandsmotivation</b>
<p><b>Vind</b></p> <p><b>Terræn</b></p> <p><b>Øvelsen</b></p> <p><b>Hjemmetræning</b></p> <p><b>Ikke sporsøg</b></p> <p><b>Færtfelt</b></p>	<p>Det er meget vigtigt at øvelsen foregår i <b>MODVIND</b>. Det er genstanden/bolden som hundens motivation skal styre imod, den må derfor gerne have fært af genstanden idet den slippes.</p> <p>Græs eller lignende hvor bolden ikke er synlig. <b>Skift sted mellem hver hund</b>, færten fra andre mennesker og hunde er ødelæggende for koncentrationen. Skift også sted hvis øvelsen skal gøres om. Gør i det hele taget forholdene så optimale som muligt. Skift så vidt muligt terræn mellem hver træningsdag, hundene må vænnes til at øvelsen kan foregå flere steder.</p> <p>Instruktøren holder hunden, eller den er bundet til et træ. Føreren leger med genstanden foran hunden og løber derefter i siksak ca. 30 m. ud, leger igen og kalder på hunden. Genstanden droppes, der løbes rundt om den og i siksak tilbage til hunden, der nu slippes <b>uden kommando</b>.</p> <p>Hvis hunden viser for lidt interesse for føreren, kan det være en fordel at det er instruktøren der løber.</p> <p>Hundeførerne skal træne øvelsen hjemme og ret hurtigt kan det være en anden end føreren der løber med genstanden.</p> <p>Der <u>skal</u> løbes og i starten i siksak, dels for at fastholde hundens opmærksomhed og dels for at overtrampe feltet så sporsøg ikke er muligt.</p> <p>De fleste hunde vil løbe direkte ud hvor færtfeltet ender, og ret hurtigt finde genstanden. Pas på et hundens løbemotivation ikke overstiger lysten til at gribe genstanden.</p> <p style="text-align: right;">...fortsættes på <u>side 2</u></p>

Bilag 26 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Søgeudvikling, genstandsmotivation</b>
<p><b>..fortsat</b></p> <p><b>Indskrænk synsretning</b></p> <p><b>Færtfelter</b></p> <p><b>Afstanden</b></p> <p><b>Kommando</b></p> <p><b>Bredden</b></p> <p><b>Bilag</b></p>	<p>Evt. kan genstanden lægges så den er synlig. Al motivation i denne øvelse skal styres direkte imod genstanden.</p> <p>Når hunden samler genstanden op, roses den og fører og instruktør kalder og løber væk fra hunden, der lokkes helt hen for at aflevere. Byt med en godbid. Væn fra starten hunden til at aflevere i hånden og ikke en ½ meter foran føreren.</p> <p>De første gange ser hunden hvor genstanden droppes, (hvor færtfeltet ender). Senere droppes genstanden et tilfældigt sted, uden at hunden gøres direkte opmærksom på det. Færtfeltet ender nu ikke hvor genstanden ligger.</p> <div data-bbox="555 728 1348 1288" data-label="Diagram"> </div> <p>Ved de første øvelser kan det være nødvendigt at tilpasse afstanden til den enkelte hund. Afstanden øges/ændres hurtigst muligt.</p> <p>Først når hunden har fuld forståelse for øvelsen føjes kommandoen til, idet hunden slippes. Efter nogle gange fjernes hunden nogle få minutter, efter felt og genstand er lagt ud. Tiden øges langsomt.</p> <p>I starten er feltet ca. 5 m. bredt. Efterhånden indskrænkes feltets bredde, så der til sidst kun løbes lige ud og lige tilbage.</p> <p>Følg i øvrigt nøje teksten på <u>bilag 27</u> og <u>bilag 28</u>.</p>

## SØGEUDVIKLING 1

Denne øvelse foregår i **modvind**. Der bruges en bold eller en anden genstand som hunden syntes godt om. Det skal være **førerens** genstand, hunden må ikke lege med den uden for træningstiderne.



Følg tegningerne nøje. Når hunden samler genstanden op, roses den og fører og instruktør løber i retning væk fra den og lokker hunden med.

Når hunden forstår øvelsen går føreren en lille tur (5 min.) med den, inden den slippes for at finde genstanden.

Når øvelsen går godt øges afstanden til ca. 50 meter, samtidig indføres kommando idet hunden slippes.

Denne motivationsøvelse benyttes også med fordel på rutinerede hunde, sikkerheden på genstandene øges.

88SS

Denne øvelse foregår i modvind, og er i øvrigt ligesom den første søgeudviklingsøvelse, blot kan hunden nu ikke se hvor genstanden bliver lagt.

Når hunden forstår hvad der foregår ved søgeudvikling, er det vigtigt hele tiden at skifte terræn, ellers vil hunden hurtigt forbinde bestemte områder med søgen efter genstande. Det er også vigtigt at hunden får lov til at arbejde selvstændigt, man må ikke forsøge at dirigere den, og husk, finder hunden ikke genstanden må man **aldrig** vise den hvor den ligger.



Søgeudvikling, både når hunden ser genstanden blive lagt, og når den ikke ser det, motiverer hunden til at søge efter genstande med menneskeført. Modsat hvis man benytter sig af genstande med madført, eller af slæbespor. Her vil hunden prioritere maden højere end genstanden. Mad bør derfor ved denne metode være bandlyst i direkte forbindelse med genstande og spor når der er tale om store hvalpe og voksne hunde.

Kunsten er at få hunden til at arbejde for føreren og ikke for sig selv. Derfor er det føreren der giver godbiden når genstanden bliver afleveret, godbiden må ikke ligge på sporet.

Søgen efter genstande med menneskeført benyttes i første omgang ved sporsøg og gerningsstedssøg, men

søgeudvikling som her beskrevet benyttes også når der senere skal søges efter større genstande på runderings/eftersøgningsbanen

03SBS

Bilag 29 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Bedømmelseshold</i> <i>Emne: Bidearbejde</i>
<p><b>Sæk</b></p> <p><b>I line</b></p> <p><b>Rundhetz</b></p> <p><b>Ærmet</b></p>	<p>Ved leg gøres hunden interesseret i sækken. Kort afstand. Som regel <u>ingen øjenkontakt</u>, der findes dog hunde hvor øjenkontakt er en fordel.</p> <p>Når hunden trækker følger figuranten med og hunden vinder til sidst sækken.</p> <p>Nogle hunde mister koncentrationen hvis der snakkes til dem under øvelsen. Andre kræver meget ros og støtte af føreren og nogle bider bedst hvis det kun er figuranten der roser.</p> <p>De fleste hunde har lyst til at bide og ruske i sækken og man går derfor hurtigt over til at træne bidearbejdet med hunden i line. Stil alle hunde og førere op i en rundkreds. Alle hundene animeres og snydes nogle gange før de en ad gangen får lov til at bide i sækken.</p> <p>Når hunden bider i sækken trækker figuranten hunden ud i stram line. Der skal være så meget træk at figuranten kan løbe væk med sækken, hvis hunden slipper.</p> <p>Trækker og rusker hunden skal figuranten følge med, for til sidst at lade hunden vinde sækken. Hunden skal vinde hver gang.</p> <p>Når hunden har vundet sækken, løber føreren en lille tur med hunden. Smider den sækken skal figuranten straks snuppe den og løbe væk, mens der animeres.</p> <p>Når hundene bider godt og fast i sækken, introduceres det bløde ærme på tilsvarende måde.</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på side 2</p>

Bilag 29 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: B1 og 2, kåring</b> <b>Emne: Bidearbejde</b>
<p><b>Slæbeline</b></p> <p><b>Afstand</b></p> <p><b>Fjederline</b></p> <p><b>Brug tid</b></p> <p><b>Ændringer</b></p> <p><b>Andre ærmer</b></p>	<p>Når man har opnået fast bid i det bløde ærme, trænes der på kort afstand med hunden i slæbeline (reb kun med karabinhage). Når hunden har fat i ærmet, tager føreren fat i linen og står stille så figuranten igen kan trække hunden ud i stram line. Hunden vinder ærmet <u>hver gang</u>.</p> <p>Gradvist øges afstanden.</p> <p>Ærmearbejdet kan også trænes med hunden i fjederline (hetzline). Dette har den fordel at figuranten nøjagtigt ved hvor langt hunden kan gå frem, der er ikke problemer med hundeførere der ikke kan stå fast. I øvrigt trænes der grundlæggende som beskrevet på forrige side under rundhetz.</p> <p>Der skal bruges meget tid med træning i line, dette for at undgå at hundene får tilbøjelighed til at skifte bid.</p> <p>Det er vigtigt at det første bidearbejde "gøres færdigt", hold fast i den træningslinie der er lagt, lad være med at springe i metoderne. Indfør evt. ændringer en ad gangen og så gradvist som muligt.</p> <p>Bidearbejdets overførsel til hårdere ærmer kan også med fordel foretages med hunden i line. Det er nu en situation som hunden kender, og når der animeres på samme måde vil <u>de fleste</u> også bide i det nye ærme.</p> <p>Det vil være forskelligt hvor hurtigt de enkelte hunde vil bide i andet end det vante, men indfør de hårde ærmer så snart biddet er perfekt i det bløde ærme.</p> <p style="text-align: right;">fortsættes på bilag 32</p>

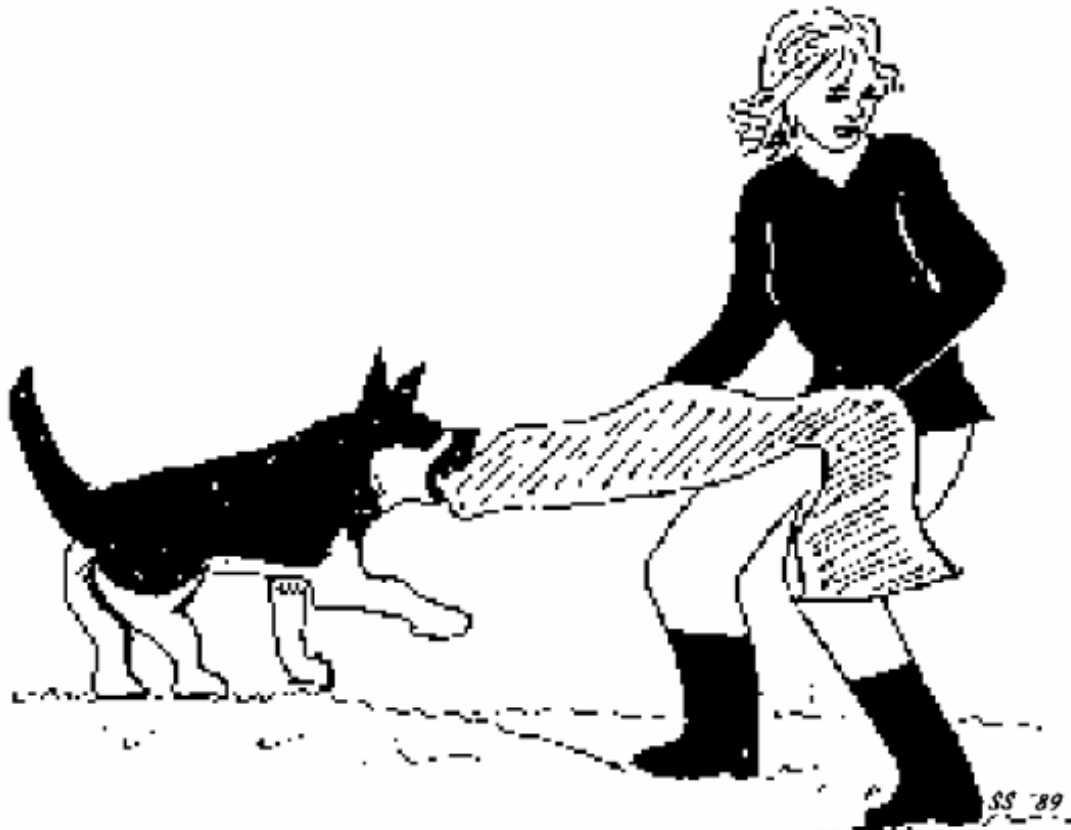


Bilag 30 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Cykeløvelse</b>
<p><b>Øvelsen</b></p> <p><b>Træk cyklen</b></p> <p><b>På højre side</b></p> <p><b>Kommando</b></p> <p><b>Korte ture</b></p> <p><b>Vendinger</b></p> <p><b>Èn ting ad gangen</b></p>	<p>Beskriv øvelsen.          Øvelsen er oprindeligt indført i bedømmelsesholdenes program for at starte indlæringen tidligt, så hundeførerne ikke først starter træningen efter kåring.          Sikkerhed i trafikken.</p> <p>Har hunden ikke før prøvet at løbe ved siden af cyklen, er det en meget god idé at starte med at trække cyklen mens hunden går på plads med line. Brug kun "plads" -kommando på venstre side af cyklen.</p> <p>Når hunden er vant til cyklen, og det går normalt ret hurtigt, lokkes/trækkes hunden om på højre side af cyklen. Læg linen bag om ryggen, inden start.</p> <p>Samtidig indføres kommandoen "cykle" Træk stadig cyklen de første par gange, men start hurtigt med at stige på cyklen. Når hunden er på den rigtige side af cyklen, korrigeres den som under line-føring/fri ved fod, blot udskiftes plads-kommandoen med "cykle".</p> <p>De første ture må ikke være længere end ca. 20-30 meter og uden vendinger. Ved opstandsning gives pladskommandoen, evt. hjælpes hunden med linen bag om cyklen. Hunden lærer på denne måde ret hurtigt at opstandsning = på plads.</p> <p>Når de første vendinger derfor skal trænes, er det vigtigt at der er så god plads at man kan vende i forholdsvist højt tempo, så hunden ikke forsøger at løbe på plads.</p> <p>Hundens forståelse for øvelsen lettes betydeligt, når den indlæres i denne rækkefølge, da hunden jo kun skal koncentrere sig om én ting ad gangen.</p> <p>Først når øvelsen er perfekt i line, trænes fri ved cykel.</p>

Bilag 31 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Bedømmelseshold</b> <b>Emne: Træningsfigurant</b>
	<p><b>Formål</b> Formålet er at give kursisterne indblik i og ballast til figurantarbejde til brug ved træning, således at disse hurtigst muligt og mest forsvarligt kan være figuranter for hinanden, og senere også kan fungere som figuranter ved fællestræningen. Instruktøren får et bredt figurantudvalg, dette er specielt vigtigt ved fremsendelsestræning.</p> <p><b>Forløb</b> Undervisningen kan som regel gives på en enkelt aften. Instruktøren kan evt. udarbejde hjemmeopgaver, som kursisterne skal aflevere på næste træningsdag.</p> <p><b>Forudsætninger</b> Kursisterne skal kende til øvelserne, dvs. øvelserne bør have været trænet i ca. en måned før figurant undervisningen gives.</p> <p><b>Øvelser</b> Figurantarbejde i sporsøg/gerningssted, rundering/fremsendelse og bidearbejde gennemgås.</p> <p><b>Udleveres</b> Skriftligt materiale (tegninger) udleveres, evt. sammen med program.</p> <p><b>Sortering</b> Ikke alle kursister er egnede som figuranter og det er instruktørens opgave at frasortere/unvlade at bruge de der ikke har evnerne. Kursisterne skal gøres opmærksomme på dette forhold før undervisningen påbegyndes.</p>



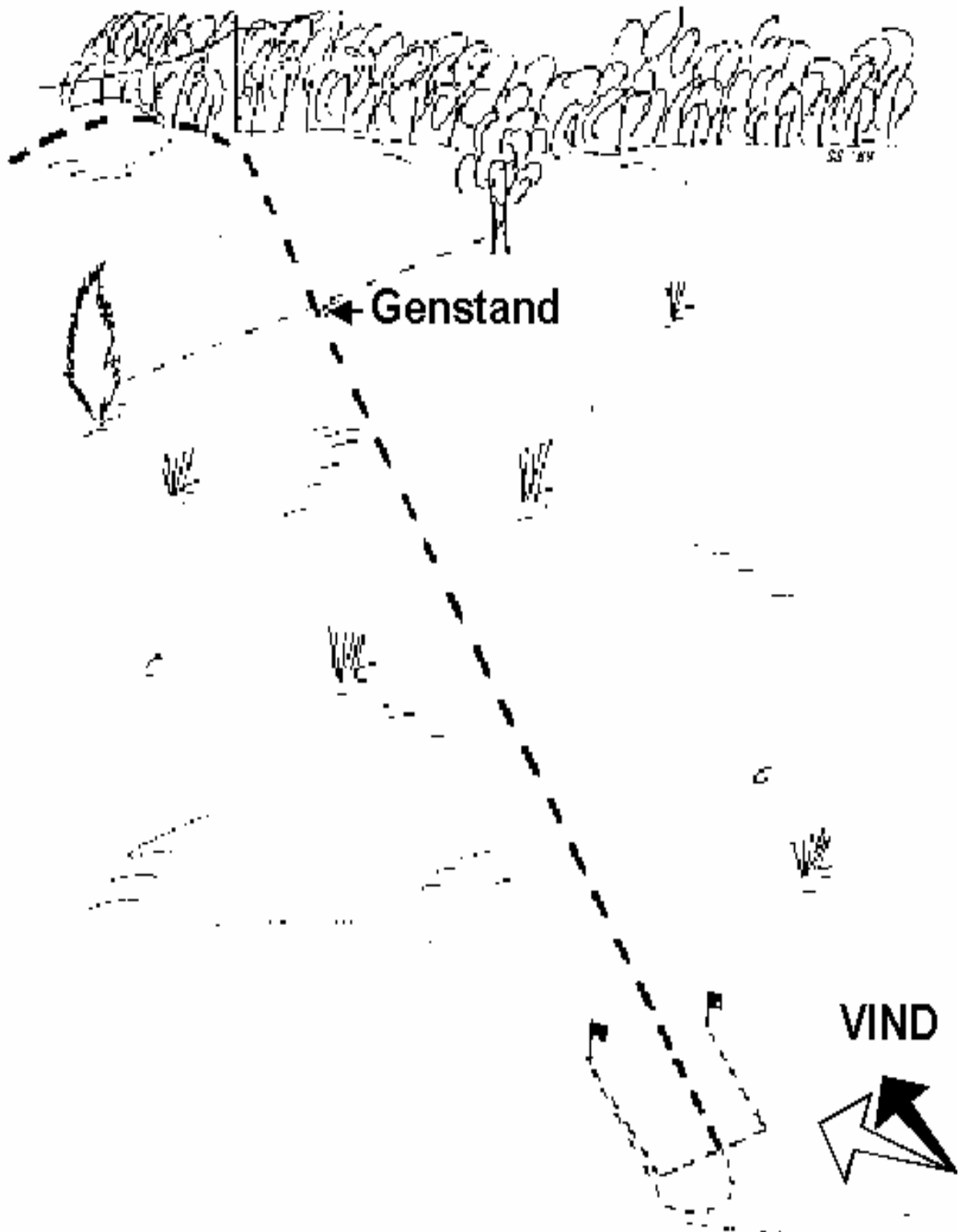
Når hunden kommer ud til figuranten gør denne sig interessant ved hjælp af godbid eller bold og små animerende kropsbevægelser. Når hunden gør roser figuranten med lys og opmuntrende stemme. Figuranten må sikre sig hundens fulde opmærksomhed (bevogtning). Bolden kastes/godbiddene gives i umiddelbar forlængelse af et glam. Med tiden tier figuranten stille og animerer kun hunden med kropsbevægelserne.



De fleste hunde tåler ikke øjenkontakt ved de første bideøvelser. Hunden kan blive usikker, eller det modsatte, føle det nødvendigt at dominere. Ingen af delene er ønskværdige under indlæringen.

Når hunden trækker følger man med, den skal få fornemmelsen af at være stærkest. Ros skal bruges med omtanke, for nogle hunde virker det distraherende, nogle skal kun roses af føreren og for andre er virkningen størst når figuranten roser. Når hunden vinder sækken/ærmet roses der meget, og nogle hunde vokser med opgaven hvis de får lov til at løbe en "sejrsrunde" med ærmet.

Efter ganske få gange gør figuranten modtræk, således at hunden tvinges til at holde et fast bid i sækken/ærmet.



Find et højt punkt i horisonten at styre efter. Alle spor til og med unghundeklassen er lige, længden er fra 150 til 300 meter - tæl skridt.  
Genstandene lægges så der er mulighed for at finde dem igen. Efter sidste genstand fortsættes ca. 30 skridt.  
Læg oftest spor i ryg- eller sidevind og altid som der er aftalt.

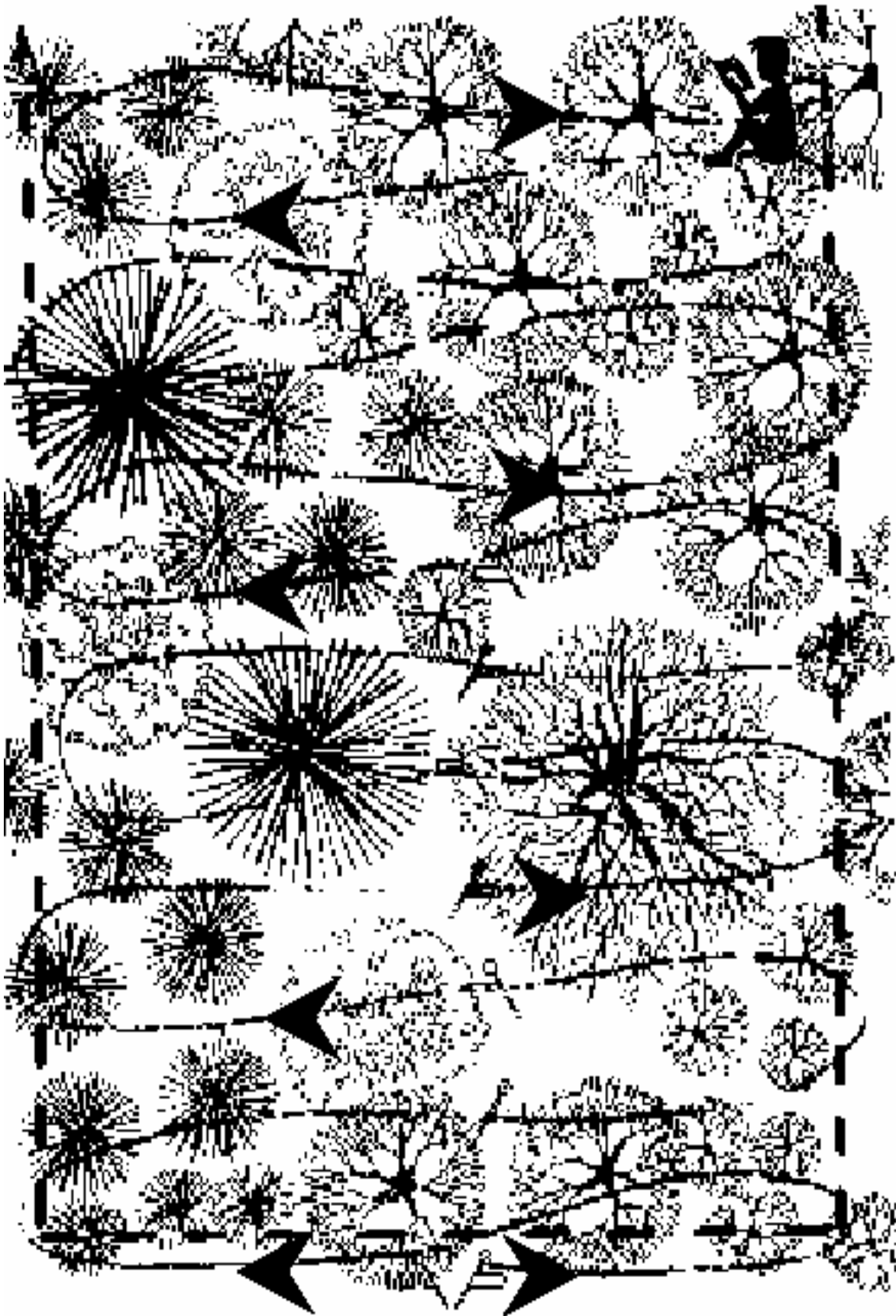
Bilag 32 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Kåringshold</b> <b>Emne: Bidearbejde</b>
<p><b>Slip</b></p> <p><b>Front/trusler</b></p> <p><b>Stok</b></p> <p><b>Skud</b></p> <p><b>9 mm.</b></p>	<p>Fortsat fra <u>bilag 29</u>.</p> <p>Slip bør i starten kun trænes i den udstrækning det er nødvendigt a.h.t. prøver samt for hunde hvor det skønnes at kunne blive et problem.</p> <p>Når hunden har fuld forståelse for bidearbejdet, gør figuranten gradvist front mod hunden lige før den går i ærmet. Bider hunden stadig perfekt, øges truslerne og til sidst løber figuranten truende imod hunden.</p> <p>Stokken kan nu indføres, i starten uden trusler, men det skal ende med at hunden kan tåle slag. Dette trænes bedst i fjederlinen, hvor de første slag rettes mod linen.</p> <p>De første skud affyres med en 6 mm. pistol, på lang afstand og i situationer hvor hunden ikke er i gang med en øvelse. Læg nøje mærke til hundenes reaktioner, der må ikke være nogle der bliver rædselsslagne, lidt skudfølsomhed kan som regel overvindes af hundens lyst til bidearbejdet, mens det vil være håbløst med en helt skudræd hund. Der er derfor ingen grund til belaste den, fjern hunden inden der skydes.</p> <p>Skuddet flyttes nærmere til selve stop-situationen, for til sidst at komme fra figuranten. Skuddet må da først komme når hunden er sluppet.</p> <p>Når 9 mm. pistolen indføres sker det på samme måde.</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på side 2</p>

Bilag 32 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Kåringshold</i> <i>Emne: Slip, bevogtning og indtransport</i>
<p><b>Slip</b></p> <p><b>Unge hunde</b></p> <p><b>Andre metoder</b></p> <p><b>Bevogtning</b></p> <p><b>Indtransport</b></p> <p><b>Flugtforsøg</b></p>	<p>Ved bidearbejdet er der som regel kun 2 problemer med slippet. Enten slipper hunden før tid, eller også vil den ikke, eller kun meget nødtigt slippe. I begge tilfælde kan slæbelinen være en hjælp. Hunden der slipper før tid skal trænes meget i linen og slipkommandoen må ikke udtales for hårdt. Den skal vinde ærmet de fleste gange. Hunden der ikke vil slippe skal have lov til at vinde ærmet, og når hunden af sig selv slipper ærmet udtales kommandoen og der roses. Når hunden forstår "slip", bruges kommandoen ved fig. evt. sammen med hårdt ryk i linen.</p> <p>Der findes andre, mere eller mindre voldsomme metoder for at få hunden til at slippe, disse er ikke nemme at beskrive, de bør demonstreres i de enkelte tilfælde.</p> <p>Bevogtningen er i reglen ikke noget problem, det kan trænes når hunden har vundet ærmet, figuranten og/eller føreren kan få hunden til at give hals. Eller føreren kan dække hunden af foran figuranten.</p> <p>Indtransport trænes først i line. Ved de første øvelser bør hunden ikke have været på stop. Inden man overgår til fri ved fod kan der trænes med slæbeline.</p> <p>Problemer ved flugtforsøget skyldes i reglen at føreren har trykket hunden ved træning i indtransport. Det kan her være nødvendigt at hjælpe hunden i gang (HF - fig.). Flugtforsøget bør næsten ikke trænes, kan hunden lave stop, gør den det også ved flugtforsøget.</p>

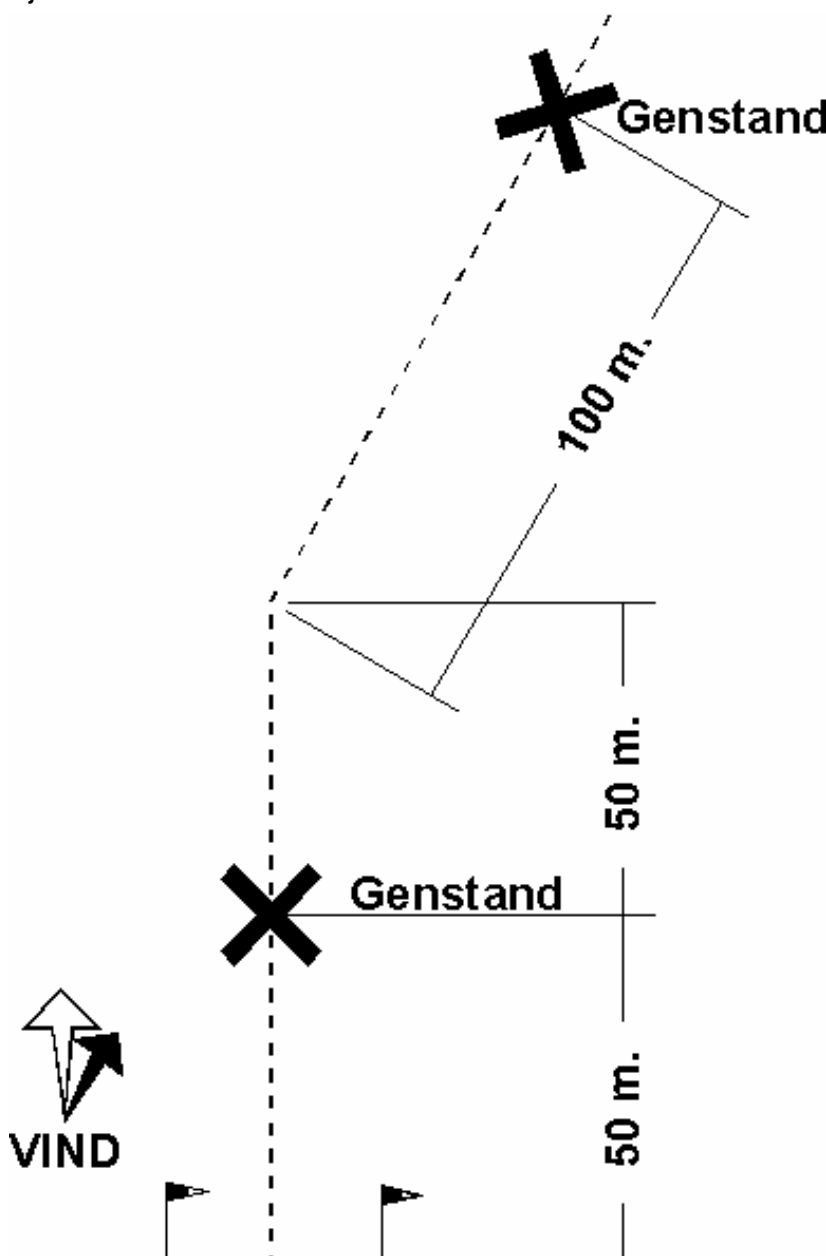
Bilag 33 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Kåringshold</i> <i>Emne: Sporsøg</i>
<b>Indlæring</b>  <b>Ligeud spor</b>  <b>Alsidighed</b>  <b>Længde alder og genstande</b>  <b>Motivation</b>  <b>Koncentration</b>  <b>Byt spor</b>	<p>Indlæring af sporsøg er beskrevet på bilag 24 til og med bilag 28 og bilag 31.</p> <p>Et kåringsspor er uden skarpe knæk og det går i princippet ligeud, men sporet starter ikke altid i en vinkel på 90 grader i forhold til linien mellem de to markeringer. Sporet kan også være lagt skråt på eventuelle såretninger.</p> <p>Under træning er det vigtigt at tage hensyn til disse forhold, instruktørerne må også sikre at der trænes på forskellige underlag, græs, stub, lyng, skov m.m. Selv om underlaget ved kåring tilstræbes at være græs, bør en kåringsklar hund kunne gå spor under alle terrænforhold.</p> <p>Sporets længde og alder bør også varieres, ligesom antallet af genstande ikke må begrænses til kun én hver gang. Genstandenes størrelse og beskaffenhed skal også varieres.</p> <p>Med mellemrum skal hunden udsættes for motivationsøvelserne som beskrevet på ovennævnte bilag.</p> <p>Det er på dette niveau meget vigtigt at træningen gøres så varieret som muligt, da øvelsen ellers kan blive for kedelig for hunden og dette vil ofte gå ud over koncentrationen.</p> <p>Holdets deltagere bør ofte lægge spor ud til hinanden, og følge hinanden på sporene, dels for at korrigere, men også for at lære af hinandens fejl og erfaring.</p> <p>Træningen bør optimeres direkte mod prøven, men afhængig af tidshorisonten og sporsikkerheden kan sporene lægges med bløde knæk, se <u>bilag 36</u>.</p> <p><u>Konkurrencespør</u></p>



Bilag 34 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Kåringshold</i> <i>Emne: Rundering</i>
<p><b>Fært</b></p> <p><b>Udslags-træning</b></p> <p><b>Tomme udslag</b></p> <p><b>Animering</b></p> <p><b>Bevogtning</b></p> <p><b>Indtransport</b></p> <p><b>Rundering</b></p>	<p>Det er meget vigtigt at der er sat fært i terrænet inden træningen starter. Evt. vildt vil dermed også forlade terrænet.</p> <p>De første udslag trænes ved hjælp af to figuranter, der placeres i hver sin side af runderingsbanen. Mens hunden er optaget af den ene figurant, bevæger den anden sig ca. 20 m. frem i terrænet, således at hunden finder en figurant ved hvert udslag. Efterhånden flytter figuranterne sig længere frem så der bliver god plads til tomme udslag og føreren kan begynde at træne hunden i at vende i sidebegrænsningen.</p> <p>Animeringer er beskrevet på <u>bilag 23</u>.</p> <p>Hundens bevogtning af figuranten trænes ved at den ikke får belønningen før føreren har visiteret. Fører og figurant kan animere til halsgivning mens der visiteres, eller hunden kan afdækkes.</p> <p>Indtransport foregår med hunden i line.</p> <p>I sidevind runderes i smalle buer og er vinden meget kraftig runderes et stykke ud over begrænsningen i læsiden. I med- eller modvind kan der runderes i bredere buer og man kan som regel gå hurtigere frem. I modvind kan det ske at hunden får fært af figuranten allerede fra baglinien.</p> <p>Se tegning på <u>næste side</u>.</p>



Bilag 35 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Unghundeklasse</b> <b>Emne: Gerningssted</b>
<p><b>Indlæring</b></p> <p><b>Feltet</b></p> <p><b>Genstande</b></p> <p><b>Ros og godbid</b></p> <p><b>Kommando Synsretning mindskes</b></p> <p><b>Størrelse og alder</b></p> <p><b>Nedgravede</b></p>	<p>En stor del af indlæringen har oftest allerede fundet sted, hovedsageligt som <u>genstandsmotivation</u>, men hunden er gennem <u>spormotivation</u> også vænnet til at arbejde med og få succes gennem næsen.</p> <p>Det er derfor nemt at lære hundene gerningsstedssøg.</p> <p>Stil 4 markeringspinde så de danner et felt på ca. 5 x 5 meter. Overtramp feltet, også helt ud i hjørnerne.</p> <p>Hent hunden og bind den til et træ. Tag 1 - 2 store genstande (eks. bold og handske), leg med dem foran hunden, lad den ruske lidt i dem og <u>løb</u> så ud og læg genstandene i feltet. Kald på hunden hver gang der lægges en genstand. Genstandene må ikke ligge for tæt på hinanden, men heller ikke helt ude i hjørnerne. <u>Gå</u> tilbage, slip hunden <u>uden</u> brug af kommando. Når hunden samler en genstand op, ageres der nøjagtigt som ved genstandsmotivationsøvelserne - ros, løb væk, lok hunden helt ind og byt med en godbid.</p> <p>Efter nogle gange tilføjes kommando, idet hunden slippes. Efterhånden som øvelsen går godt, fjernes hunden nogle minutter inden den slippes løs i feltet. Og til sidst lægges feltet uden at hunden ser det.</p> <p>Efterhånden mindskes genstandenes størrelse og antallet øges. Feltet gøres større og ældre og lægges af fremmede figuranter.</p> <p>Indlæring af søg på nedgravede genstande, både på spor og gerningssted, kan og bør ske efter samme principper.</p>

Bilag 36 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Konkurrence</b> <b>Emne: Spor</b>
<b>Variation</b>  <b>Terræn</b>  <b>Knæk</b>  <b>Lægges med omtanke</b>  <b>Eksempel</b>	<p>Træningen varieres som beskrevet på <u>bilag 33</u>.</p> <p>Til og med unghundeklassen er underlaget som oftest græs. I de efterfølgende klasser bliver terrænbeskrivelserne mere "løse".</p> <p>Fra og med patruljeklassen kan sporene indeholde skarpe knæk og terrænskift. I starten skal knækkene være meget bløde og være lagt <b>med</b> vinden, for at sikre hundens fulde sporsøg. Sporene skal lægges med omtanke, hunden må ikke få mulighed for at skyde genvej. Det første knæk bør ikke komme før efter ca. 100 meter.</p>  <p>Der må, i dette eksempel, under ingen omstændigheder være modvind, da hunden let vil kunne få fært af sporet efter knækket for tidligt. Vinden må heller ikke komme fra højre, fordi hunden da let vil gå over knækket og dermed komme til at miste nogle meter lige efter knækket.</p>

Bilag 36 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Konkurrence</i> <i>Emne: Spor</i>
<b>Kombination</b>  <b>Forfølgelsesspor</b>  <b>Terræn</b>  <b>Holdleder</b>  <b>Tempo</b>  <b>Genstande</b>  <b>Cykelspor</b>	<p>Fra og med kriminalklassen kan spor kombineres med øvelse 7, 9 og 10. Et spor kan f.eks. starte eller ende i et gerningssted, eller gerningsstedet kan være placeret et sted på sporet. Dette kun nævnt som eksempler, øvelserne kan kombineres næsten så vidt som fantasien rækker.</p> <p>Forfølgelsesspor er ikke en del af konkurrenceprogrammet, men øvelsen, som er meget realistisk, giver god mulighed for variation i træningen og er samtidig god som motivationsøvelse.</p> <p>Der er ingen specielle krav til terræn, et forfølgelsesspor kan lægges alle steder. Sporet er som regel meget friskt når hundene sættes på sporet. Består "forfølgerne" af mere end én hund, udpeges en holdleder, der afgør hvornår en ny hund sættes i sporlinen. De hunde der ikke er i sporlinen placeres bag sporhunden, således at der er størst mulighed for at finde genstande og knæk, som sporhunden går over.</p> <p>Sporet skal følges hurtigst muligt, hvorfor det er hensigtsmæssigt at skifte hund på tidspunkter hvor der er størst sikkerhed for at man er i sporet, f.eks. ved fund af genstande. Skift til ny hund skal gå hurtigt, sporlinen tages af og lægges med karabinhagen i sporet i retning fremad.</p> <p>Sportilrettelæggeren bestemmer hvor mange genstande der skal være på sporet, en tommelfingerregel kan være én genstand pr. 150-200 meter spor (4000 meter spor = 20-25 genstande). Genstandsstørrelsen tilpasses niveauet for de deltagende hunde.</p> <p>Se <u>bilag 39</u>.</p>







Bilag 37 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Konkurrence</i> <i>Emne: Rundering / eftersøgning</i>
<p><b>Rundering</b></p> <p><b>Genstande</b></p> <p><b>Undgå bid</b></p> <p><b>Fremsendelse</b></p> <p><b>Linefrem-sendelser</b></p> <p><b>Rundering</b></p> <p><b>Variation</b></p>	<p>Indlæring af udslag er beskrevet på <u>bilag 34</u>.</p> <p>Indlæring af rundering på genstande sker efter samme principper som nævnt under genstandsmotivation og søgeudvikling, <u>bilag 26</u>, <u>27</u> og <u>28</u>, samt under fremsendelse, <u>bilag 23</u>.</p> <p>Start med at bruge en genstand der ikke indbyder hunden til at bide i den. Får hunden den vane at bide og flå i genstande, kan det være næsten umuligt at vænne den af med det.</p> <p>Bind hunden, eller lad en holde den. Leg med genstanden foran hunden, den må ikke bide i den, få den til at give hals uden brug af kommando. Efter et par glam eller flere løbes hurtigt, og med animerende bevægelser, ud med genstanden i en afstand af ca. 25 m. Placer genstanden i let skjul og <b>gå</b> tilbage uden at tage øjenkontakt med hunden. Slip hunden med kommando "RUNDÉR". Ros forsigtigt hunden når den finder genstanden og ros kraftigt når den giver hals af den.</p> <p>Linefrem-sendelser kan ofte benyttes med lige så stor fordel, som ved træning på figuranter.</p> <p>Når hunden kan lave fremsendelser på genstande, bør den første rundering foregå i et terræn hvor det er muligt at se når hunden er ved en genstand. Der skal være mulighed for at animere/korrigere. Egentlig rundering må ikke finde sted før hunden er 100% sikker på genstandene.</p> <p>Man må ikke glemme at træne både på genstande der ligger på jorden, eller ophængt i f. eks et træ. Der skal trænes på genstande af forskelligt materiale.</p> <p style="text-align: right;">.....fortsættes på <u>side 2</u></p>

Bilag 37 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Konkurrence</b> <b>Emne: Rundering / eftersøgning</b>
<b>Gerningssted</b>	Når hunden er erfaren i rundering må man af og til træne gerningsstedssøg omkring fundne genstande og figuranter. Det må ikke ske for tit, da man kan risikere at hunden, i stedet for at give hals, vil apportere mindre runderingsgenstande.
<b>Nedgravede genstande</b>	Træning på nedgravede runderingsgenstande starter også med fremsendelser. Hunden må ikke grave genstanden frem, i alt fald ikke før den får kommando til det.
<b>Gående/ flere figuranter</b>	Træning på gående figuranter og figuranter i grupper gøres lettest ved at figuranterne animerer hunden. Den gående figurant skal stå stille når hunden giver hals.
<b>Kombinerede øvelser</b>	Fra kriminalklassen og opefter kan øvelserne 7, 8, 9 og 10 kombineres, derfor bør dette trænes og specielt af hensyn til føreren, bør træningen ofte tilrettelægges af andre og meget gerne på et for både hund og fører fremmed terræn.
<b>Indendørs</b>	Indendørs rundering/eftersøgning kan stille store krav til hundens motorik og da det kan være svært at få adgang til at træne indendørs, kan man med fordel benytte sig af f.eks. en forhindringsbane eller lignende. Specielt vil det meget ofte vise sig at være en fordel hvis hunden tidligt trænes i at gå på åbne trapper.

Bilag 38 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Konkurrence</i> <i>Emne: Stop af figurant</i>
<p style="text-align: center;"><b>Bilag</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Kombination</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Skjult ærme</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Visitering</b></p>	<p>Se bilag 29 og 32</p> <p>Fra og med kriminalklassen kan stop kombineres med øvelse 7, 9 og 10.</p> <p>Bemærk at i vinderklassen kan forekomme figuranter med skjult ærme som objekter f.eks. i forbindelse med eftersøgning.</p> <p>I øvelse 10 kan figuranten bære våben eller andet der hører til øvelsen, hvorfor grundig visitering anbefales. Direkte adspurgt kan det ske at figuranten oplyser om han er i besiddelse af ting der hører til øvelsen. Svarer figuranten ikke, kan dette være et tegn på at visiteringen ikke er foretaget grundigt nok, men figuranten kan være instrueret i ikke at sige noget overhovedet.</p>



Bilag 39 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Konkurrence</i> <i>Emne: Cykeløvelse</i>
<p><b>Indlæring</b></p> <p><b>Afvekslende træning</b></p> <p><b>Cykelspor</b></p>	<p>Se <u>bilag 30</u></p> <p>Øvelsen må anses for at være en af de nemmeste i konkurrenceprogrammet. Samtidig er det en øvelse der som regel overses i den daglige træning, hvilket ofte er årsag til for store pointtab.</p> <p>Hvis der er foretaget en fornuftig indlæring, så hunden ikke er bange for cyklen, afhænger præstationen hovedsageligt af træningsindsatsen. Træningen kan kombineres med andre øvelser og giver derfor gode muligheder for afveksling.</p> <p>En daglig cykeltur med hunden kan bruges til flere ting:          Kondition, se bilag 42.          Fremsendelse med cyklen som genstand.          Apportering af cykelpumpen.          Afdækning fra cykel.</p> <p>Hvis cykelturen foregår på steder uden anden væsentlig trafik, kan man, uden at hunden ser det, kaste en mindre genstand i skjul på udturen og træne en fremsendelse, evt. fra cyklen på hjemturen. Cykelturen kan også planlægges så der undervejs kan lægges (motivations)-spor og/eller gerningssted. Cykelturens længde og hastighed må da tilpasses, er hunden meget fysisk træt, kan det få indflydelse på motivationen og dermed er der risiko for negativ indlæring.</p> <p>Et spor kan lægges ved hjælp af cyklen, således at sporelæggeren ikke har berørt underlaget. Der kræves blot et nogenlunde jævnt terræn. Efter kort tid følger hunden sporet, som var det lagt normalt.</p>

Bilag 40 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Adfærd</b>				
<p><b>Etologi</b></p> <p><b>Tærskelværdier</b></p> <p><b>Eksempel</b></p> <p><b>Medfødte</b></p> <p><b>Motivation</b></p>	<p>Der stilles ikke krav om at alle instruktører skal være etologer. En vis adfærdsmæssig viden gør dog mange ting nemmere at forstå og dermed lettere at forklare kursisterne.</p> <p>Eksempler her på er <i>tærskelværdier</i> og <i>motivation</i>. Hver adfærd har en tærskelværdi der gør at hunden har mere eller mindre let ved at udføre en handling. Tærskelværdien skal forhindre adfærden i at udløses. F.eks. halsgivning - der er nødt til at være noget der forhindrer at hunden gør uafbrudt. Værdiens størrelse kan illustreres med et bæger. Jo lavere bæger, des lettere har hunden ved at starte den pågældende adfærd. Eks. halsgivning:</p> <table border="0" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="text-align: center;"><b>COLLIE</b></td> <td style="text-align: center;"><b>RETRIEVER</b></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">  </td> <td style="text-align: center;">  </td> </tr> </table> <p>Bægernes størrelse kan være forskellig for hver adfærd. Eksemplet her kunne f.eks. være modsat ved jagtadfærd.</p> <p>Tærskelværdierne er medfødte og kan ikke ændres, men kun påvirkes gennem avl. Værdierne er ikke specielt racespecifikke, men det er dog en af forklaringerne på hvordan det er lykkedes at fremavle racer med forskellige specialer (f.eks. støvere, apportører, hyrdehunde). Det er samtidig en af forklaringerne på hvorfor hundene på et hold ikke lærer øvelserne lige hurtigt og lige nemt.</p> <p>Motivationen har i forhold til tærskelværdierne, den stik modsatte funktion. Motivationen skal presse på for at udløse adfærd. Eks. bold eller godbid ved halsgivning.</p> <p style="text-align: right;"><i>.....fortsættes på side 2</i></p>	<b>COLLIE</b>	<b>RETRIEVER</b>		
<b>COLLIE</b>	<b>RETRIEVER</b>				
					

**LEKTIONSPLAN**

**Program: Alle**

**Emne: Adfærd**

**fortsat..**

Motivation er dels medfødt, dels erhvervet:

**ERHVERVET MOTIVATION**

**\*Udvikling**

**\*Erfaring**

**\*Træning**

**\*Miljø**

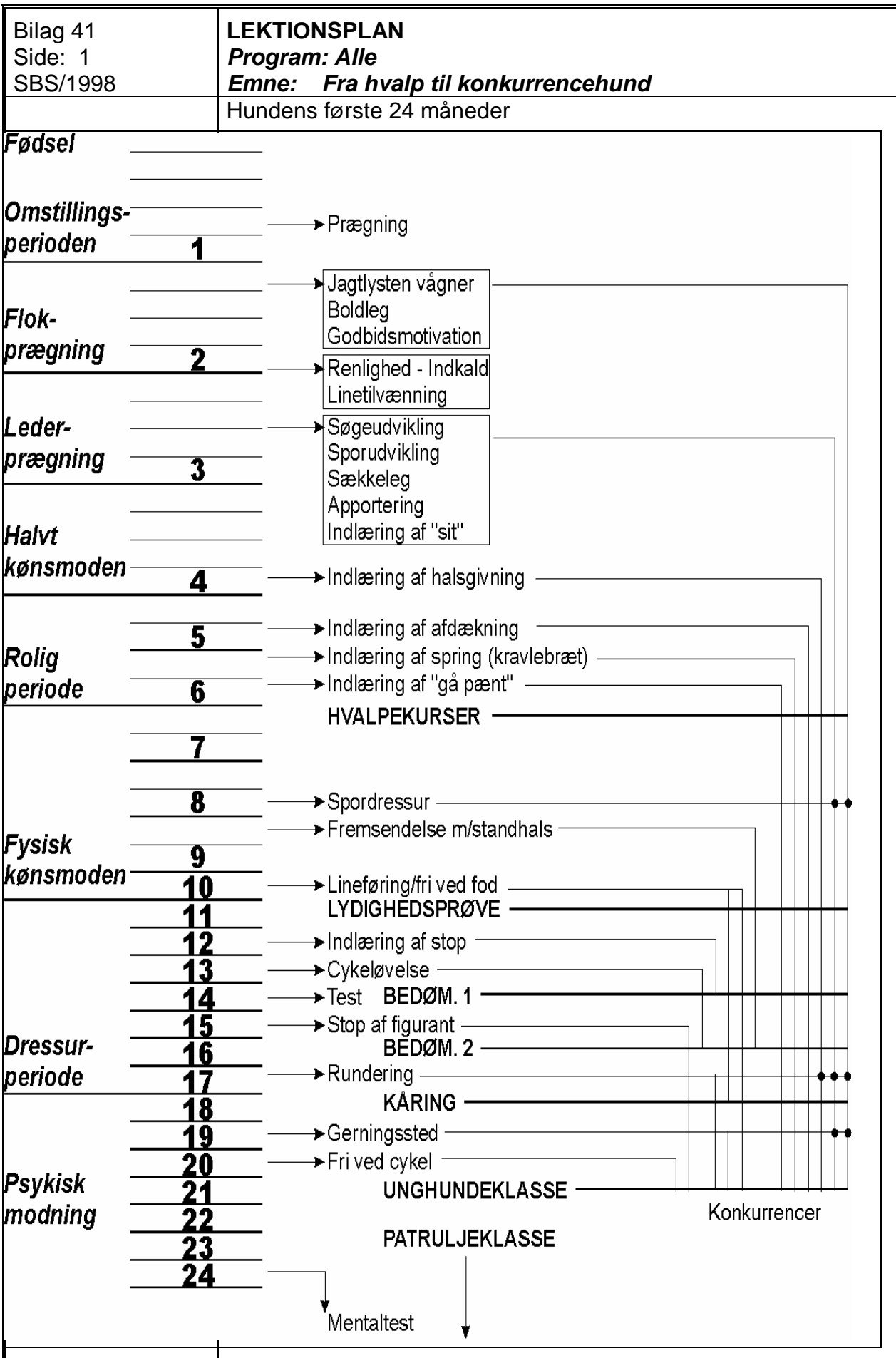
**MEDFØDT MOTIVATION**

Motivationen kan øges og mindskes, afhængig af om hunden oplever handlingen positiv eller negativ. Ændringen kan ske meget hurtigt, hvis f.eks. hunden er meget ivrig for at gøre noget og så oplever ubehag (hæmning), kan dette dæmpe hundens lyst til at udføre handlingen.

**Litteratur**


Denne håndbogs litteraturliste indeholder adskillige velegnede bøger, der kan give adfærdsmæssig forståelse.

Bilag 40 Side: 3 SBS/2003	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Lydighedshold</b> <b>Emne: Adfærd i forbindelse med lydighedsøvelser</b>
<p><b>Generelt</b></p> <p><b>Lineføring – fri ved fod</b></p> <p><b>Spring</b></p> <p><b>Afdækning</b></p> <p><b>Halsgivning</b></p> <p><b>Apportering</b></p> <p><b>Indkald</b></p> <p><b>Cykeløvelsen</b></p>	<p>Lydighedstræning er menneskeskabt. Hunden kommer derfor ofte i konflikt mellem sin adfærd og sin lyst til at behage føreren. Det er vigtigt at lydighedskursister bliver bibragt dette forhold. Det vil gøre det nemmere for kursisterne at indse, hvor de kan have gjort fejl.</p> <p>Hundens naturlige adfærd, er at bevæge sig i buer foran flokføreren. At gå på plads er, som nævnt ovenfor, noget mennesket har opfundet. Derfor er øvelserne ikke altid så nemme. Det er derfor vigtigt at man kun forlanger at hunden går på plads, når der er brug for det f.eks. ved konkurrencer og i trafikken. Hunden kan ikke luftes – og få tilstrækkeligt med sanseindtryk – hvis den går på plads. Hunden kan kun luftes uden line, eller i løs line. Man kan dog godt forlange at den går pænt.</p> <p>Der er grundlæggende ikke de store adfærdsmæssige problemer forbundet med springøvelsen. Men hvis hunden slår sig i forbindelse med træningen, bliver hunden måske så bange, at det kan tage lang tid at overvinde dette. Der kan være fysiske problemer. En overvægtig hund kan mangle kræfterne til at springe højt nok.</p> <p>Kontaktadfærd kan være skyld i at hunden rejser sig, når føreren rejser sig. Flokadfærd gør at hunden vil være tilbøjelig til at følge efter føreren, når hunden forlades. Både kontakt- og flokadfærden er vigtig når hunden kaldes ind fra afdækningen.</p> <p>Tiggeadfærd er det grundlæggende element i indlæringen af halsgivning. Ofte er små slag med poten hvalpens/hundens første forsøg på at få lokkemidlet (godbid). Tærskelværdier og motivation (<i>bilag 40, side 1-2</i>) spiller en stor rolle. I naturen gør hunden (ulven) kun når der er brug for det.</p> <p>Øvelsen er svær, fordi hunden skal skifte mellem flere funktioner – jagt, byttefangst, flok/kontakt.</p> <p>Flok- og kontaktadfærd. Det er meget vigtigt at føreren tager fysisk kontakt med hunden <b>hver gang</b> den kommer efter et indkald. Derefter kan man belønne med godbid eller bold. Hvis bolden kastes inden kontakt, er der ingen sluthandling på øvelsen "at komme" – hunden skifter i stedet til jagt. På forholdsvis kort tid vil hunden lære at den <u>ikke</u> skal komme helt hen til føreren.</p> <p>De adfærdsmæssige problemer er de samme som ved lineføring/fri ved fod. Samtidig er der, som ved spring, risiko for at hunden kan slå sig og dermed blive bange. Der er dog også hunde der bliver meget sure på cyklen, hvis de har oplevet fysisk ubehag i forbindelse med træning i øvelsen.</p>



Bilag 42 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Alle</i> <i>Emne: Konditionstræning</i>
<p style="text-align: right;"><b>B2</b></p> <p style="text-align: right;"><b>Cyklen</b></p> <p style="text-align: right;"><b>Intervaltræning</b></p> <p style="text-align: right;"><b>1 : 2</b></p>	<p>Kursushunde lider ofte under en meget dårlig kondition. Forbundet med en ofte forekommende fejler næring får disse hunde problemer med at fastholde motivationen og koncentrationen.</p> <p>Senest på bedømmelseshold 2 bør kursisterne derfor vejledes i at konditionstræne hundene og kan man samtidig få kursisterne til at indse nødvendigheden af at fodre med et lødigt, gerne fabriksfremstillet foder, vil man ret hurtigt se forbedrede træningsresultater.</p> <p>Man må tage hensyn til hundenes alder. Konditionstræning ved hjælp af cykelture bør generelt betragtes ikke finde sted før hunden er 12 mdr./udvokset.</p> <p>Hunden kan hurtigt bringes i topkondition ved hjælp af cyklen, specielt hvis man benytter sig af daglig intervaltræning. Dermed behøver cykelturene heller ikke være særligt lange, i starten eksempelvis ca. 3 km. Intervallerne tilpasses hundens alder, fysik og grundkondition. Forholdet 1 : 2 er som regel passende. 200 meter almindeligt, roligt tempo efterfulgt af 100 meter hvor der cycles så hurtigt at hunden stadig følger med i trav, men det må gerne være lige før den slår over i galop. Efterhånden som konditionen indfinder sig, vil man opdage at "tophastigheden" i trav stiger.</p> <p style="text-align: right;">Fortsættes på <u>side 2</u></p>

Bilag 42 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Alle</i> <b>Emne: Konditionstræning</b>
	<p>...fortsat fra <u>side 1</u></p> <p><b>Variation</b> Turene gøres længere, intervallernes længde kan øges, eller forholdet ændres.          Man må være opmærksom på, at de daglige interval-cykelture ikke må blive for lange, hunden skal kun holdes i kondition, den skal ikke nedslides. Og det bør være en selvfølge, at hunden løber på så blødt underlag som muligt.</p> <p><b>Muskel- og næsekondition</b> Intervaltræningen sætter hunden i stand til at yde en kortvarig toppræstation. Dette er på længere sigt ikke nok. Fra kåringsniveau og opefter kræves præstationer af længere varighed. Derfor skal intervaltræningen følges af almindelig træning og motivation således at både muskel- og næsekondition går op i en højere enhed.</p> <p><b>Overtræning</b> De færreste kursister overtræner hunden, men man må være opmærksom på at det kan finde sted.</p> <p><b>Fodring</b> Arbejdes der meget med hunden og den er i topkondition, kan kravene til foderets sammensætning ændres. Hundens normale dyrlæge bør evt. her tages med på råd.</p>

Bilag: 43 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Førstehjælp</b>
<p><b>Førstehjælp</b></p> <p><b>Når ulykken er sket</b></p> <p><b>Kunstigt åndedræt efter mund-til-snude-metoden</b></p>	<p>Er en hund kommet alvorligt til skade kræves altid hurtig dyrlægebistand. Forkert førstehjælp kan gøre mere skade end gavn ...rigtig hjælp kan redde liv og lindre hundens smerter. Sæt dig derfor ind i grundprincipperne og vær forberedt på at uheld kan ske. Opbevar en førstehjælpskasse og evt. dette hefte så det er let tilgængeligt f.eks. i bilens handskerum.</p> <p>Førstehjælpskassen bør mindst indeholde følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Sterile kompressor.</li> <li>2. Gazebind.</li> <li>3. Vat.</li> <li>4. Hæfteplaster.</li> <li>5. Forbinding.</li> <li>6. Desinfektionsmiddel.</li> <li>7. En sok (velegnet til poteskader).</li> <li>8. Saks.</li> <li>9. Pincet.</li> </ol> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Undgå panik og forsøg at berolige hunden.</li> <li>• Undgå at forværre skaden ved hårdhændet behandling.</li> <li>• Stands blødninger ved at trykke et rent kompres mod sår.</li> <li>• Sørg for frie luftveje, påbegynd om nødvendigt genoplivning.       <ul style="list-style-type: none"> <li>• Er hunden blevet påkørt, advar da andre trafikanter. Fjern hunden fra vejbanen hvis det er muligt.</li> </ul> </li> </ul> <p>Ring 112 eller nærmeste Falck-station.</p> <p><i>Hvis ikke der høres eller føles hjerteslag startes med hjertemassage, se næste side.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Sørg for frie luftveje.</b></li> <li>2. <b>Læg hunden på siden.</b></li> <li>3. <b>Læg dig på knæ ved siden af hundens hoved.</b></li> </ol>  <ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Luk hundens mund, og hold om kæben.</b></li> <li>2. <b>Tag en dyb indånding og sæt din mund mod hundens snude.</b></li> <li>3. <b>Blæs med fuldt åben mund gennem hundens næse.</b></li> <li>4. <b>Hold øje med om hundens brystkasse hæver sig.</b></li> <li>5. <b>Lad hunden selv ånde ud, foretag en ny indånding.</b></li> <li>6. <b>Gentag med 4-6 indblæsninger i minuttet.</b></li> </ol> <p>Viser hunden ikke livstegn efter 10 minutter og der ikke kan føles eller høres hjerteslag, er fortsættelse nytteløst.</p>



**Hjertemassage**

**Hjerte/lungemassage for hunde over 20 kg.**



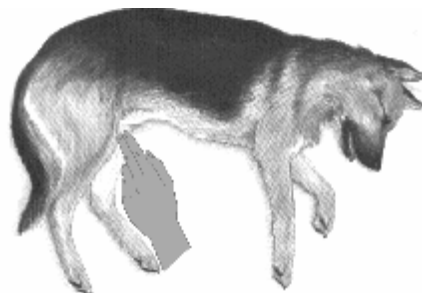
1. Læg hunden på højre side.
2. Læg håndfladen midt på hundens brystkasse oven over hjertet.
3. Pres hånden nedad og tæl "1-2". Pres med en regelmæssig fast bevægelse og gentag ca. 30 gange på 30 sekunder (1 gang/sekund).
4. Efter de 30 sekunder gives kunstigt åndedræt: Hold hundens mund og læber lukkede og blæs kraftigt, men roligt ind i dens næsebor. Blæs i ca. 3 sekunder, slip hundens mund og tryk luften ud af lungerne igen. Forsøg at gentage dette ca. 20 gange på 60 sekunder.
5. Når du har givet kunstigt åndedræt i 1 minut, så hold inde og undersøg om hunden vil trække vejret selv. Føl efter hjerteslag ved at placere fingrene ca. 5 cm. bag hundens albue midt på brystkassen.
6. Slår hjertet ikke, så fortsæt med CPR. Er hjertet gået i gang, men er der ingen vejtrækning, så fortsæt med kunstigt åndedræt.

**Temperatur og puls**

Viser hunden ikke livstegn efter ca. 10 minutters behandling, må fortsættelse anses for nytteløst.

Henvender man sig til dyrlægen om en syg hund, vil man ofte blive spurgt, om hunden har feber, om den trækker vejret normalt og om pulsfrekvensen.

Temperaturen måles med et almindeligt termometer i hundens endetarm. Det er vigtigt at kende hundens normal temperatur, mål derfor en gang imellem når hunden er rask. Normaltemperaturen er 38,5 - 38,8 grader. Pulsfrekvensen er for de fleste hunde 80 - 100 slag i minuttet, for mindre hunde dog 100 - 130 slag i minuttet. Pulsen kan føles med en finger på hundens brystkasse eller på indersiden af låret. Hunden trækker vejret ca. 15 gange i minuttet.



Bilag: 43 Side: 3 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Førstehjælp</b>
<p><b>Shock</b></p> <p><b>Benbrud, forstuvning og ledskade</b></p> <p><b>Bidsår</b></p> <p><b>Blødninger</b></p>	<p>Shock, (stavemåden betegner den medicinske shocktilstand), kan forekomme når hunden kommer tilskade, men især i forbindelse med forbrændinger, overfald og trafikulykker. Symptomerne er hurtig og svag puls og hurtig vejrtrækning. Slimhinderne i mund og øjne bliver blege og hunden føles kold og virker fraværende. Hunden skal holdes i ro og holdes varm evt. med et tæppe. Hurtig behandling af dyrlæge er vigtig, men transport skal foregå forsigtigt, uden uro og støj.</p> <p>Et beskadiget ben vil være ømt og måske hævet og hunden vil undgå at støtte på det. Det kan være svært at konstatere om der er tale om brud, forstuvning eller ledskade. Er benet brækket kan det være bøjet i en unormal vinkel eller dingle løst. Knoglestumper kan stikke frem ved åbne brud. For ikke at forværre skaden, må et beskadiget ben aldrig rettes ud. Inden transport til dyrlægen kan anlægges en skinne ved hjælp af et stykke træ, en avis eller lignende der fastgøres med f.eks. hæfteplaster eller tape. Forbindingen skal kun støtte benet og må ikke anlægges så stramt at blodløbet standses.</p> <p>Bidsår ser ofte ikke så alvorlige ud, men er en af de sårtyper der oftest giver anledning til komplikationer. Det skyldes at bidsår nemt fører til infektion og bydedannelse under huden. Mindre bidsår kan behandles med en mild sæbeopløsning eller en 3% brintoverilte-opløsning. Bidsår i og ved øjnene og sår der går gennem huden, bør altid behandles af dyrlægen.</p> <p>Omfanget af evt. <i>indre blødninger</i> kan ikke umiddelbart fastslås. Der kan komme lidt blod fra næse, øre eller mund. I nogle tilfælde kan der komme blod fra endetarm eller kønsåbning, men ofte er der intet synligt blod. Tydelige symptomer vil være som ved <b>shock</b>. Hold hunden varm og kontakt omgående dyrlægen.</p> <p>Der skelnes mellem to former for <i>udvendige blødninger</i>: Veneblødninger hvor blodet er mørkerødt og løber i en jævn strøm og arterie-(pulsåre-) blødninger hvor blodet er klart rødt og løber i en ujævn pumpende strøm. Pres et (helst sterilt) kompres eller en tommelfinger mod såret indtil blødningen stopper. Anlæg derefter en forbindelse der øver et let tryk mod såret (evt. ved hjælp af en lille hård genstand der bindes fast uden på kompresset) og lad forbindelsen sidde indtil dyrlægen kan undersøge hunden. Ved meget kraftig arterieblødning på et ben, som ikke kan standses ved tryk mod såret, kan anlægges en slynge over såret. Bind en strimmel stof rundt om benet. Ved hjælp af en pind strammes bindet rundt indtil blodtilførslen afbrydes. Slyngen skal løsnes et øjeblik hvert femte minut, så der kan komme blod til benet, mindsk blodtabet ved hjælp af et kompres. Slyngen må kun anvendes som sidste udvej og den må ikke anvendes i mere end 30 minutter.</p>

Bilag: 43 Side: 4 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Førstehjælp</b>
<b>Hedeslag</b>	Hedeslag ses oftest hos hunde der efterlades i parkerede biler. Hunden vil gispe efter vejret og halse voldsomt. Der kan indtræde bevidstløshed. Hunden anbringes i skygge og må i alvorlige tilfælde nedkøles med koldt vand. Hunden skal være i bedring efter få minutter, ellers må dyrlægen kontaktes.
<b>Krampe</b>	Krampe kan fremkaldes af flere årsager, oftest dog af epilepsi, hedeslag, feber og forgiftninger. Sygdomme i hjerne/rygmarv og hjerte kan også fremkalde kramper. Fasthold hunden, så den ikke kommer til skade, men pas også på dig selv for hunden vil måske bide. Varer anfaldet mere 3-5 minutter, eller kommer flere anfald efter hinanden skal dyrlægen omgående kontaktes.
<b>Brandsår, skoldninger</b>	Ved forbrændinger skylles straks med koldt vand og området holdes afkølet under transport til dyrlægen.
<b>Forgiftninger, ætsninger</b>	Symptomerne på forgiftninger er meget forskellige, afhængig af giftstoffet. Enhver mistanke om forgiftning skal derfor give anledning til dyrlægeundersøgelse. Oplysning om giftstoffet, f.eks. pakning eller pilleglas tages så vidt muligt med til dyrlægen. Udvendige ætsninger behandles som brandsår. Ved ætsninger igennem munden må man ikke forsøge at fremkalde opkastninger, men i stedet give vand for at skylle mund og spiserør. Søg altid dyrlæge.
<b>Fremmedlegemer</b>	Hvis hunden har slugt noget ufordøjeligt må dyrlægen straks kontaktes. Skarpe eller spidse ting kan naturligvis gøre alvorlig skade, men også bløde genstande af stof, plastic m.m. kan være fatale og måske lukke hundens tarmsystem. Et mindre fremmedlegeme i hundens øje kan fjernes ved skylning. Drejer det sig om et større fastsiddende fremmedlegeme må dyrlægen opsøges. Under transporten må hunden hindres i at kradse sig i øjet.
<b>Insektstik, hugormebid</b>	Da mange hunde jager insekter, er bi- og hvepsestik hyppige. Et stik på poter, ansigt m.m. svulmer op. Enkelte hunde kan være overfølsomme over for insektstik, men oftest vil hunden ikke være særligt generet af stikket. Stikstedet kan, når brodden er fjernet, bades med eddike eller salmiakspiritus. Eller stikstedet køles med is. Sker stikket derimod i munden, specielt på tungen, vil hunden ofte savle og hvis tungen svulmer op vil der være risiko for kvælning. Søg derfor straks dyrlæge. Nogle hunde er allergiske overfor loppebid. Dyrlægen kan i disse tilfælde være behjælpelig med midler der forhindrer at hunden får lopper. Hugormebid kan være skyld i mindre hundes dødsfald, mens større hunde som regel ikke påvirkes tilsvarende kraftigt. Behandling hos dyrlæge skal dog iværksættes hurtigt.



Bilag 43 Side: 6 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Eftersyn, røgt og pleje</b>
<b>Ugentligt eftersyn</b>	<p>Mindst én gang om ugen bør hunden ses efter fra snude til halespids. Visse ting bør dog efterses dagligt. Ændret adfærd bør altid give anledning til mistanke om sygdom. Er man den mindste smule i tvivl om hundens helbredstilstand bør dyrlægen besøges.</p> <p><b>Snuden</b>          Næsen føles normalt våd og kold. En varm og tør snude kan betyde feber, men det kan f.eks. også skyldes at hunden lige har sovet. Ældre hunde har ofte en mere tør snude. Næsen skal være ren, der må ikke komme lugt eller udflåd fra den.</p> <p><b>Munden</b>          Tandkød og tunge skal være lyserøde. Tænderne gnubbes med en gummidut der dyppes i en een del 3% brintoverilte opløsning til to dele vand og det kan være en god ide at børste hundens tænder for at forhindre tandsten. Har hunden tandsten kan man forsigtigt skrabe tænderne med en uskarp metalgenstand, f.eks. en samfundshjælper. Hunden må ikke have dårlig ånde, det kan skyldes tandsten, men kan også være tegn på maveproblemer.</p> <p><b>Øjne</b>          Øjnene skal være rene og klare, omgivelserne renses (dagligt), for størknet tåreflod med rent lunkent vand. Øges tåreproduktionen kan det skyldes fremmedlegemer i øjet, men hvis det er vedvarende bør dyrlægen kontaktes da det kan skyldes alvorligere problemer.</p> <p><b>Ører</b>          Ørerne skal være fri for flåd og lugt, og den indvendige farve må ikke ændre sig fra det normale. Brug af ørerensmidler bør ikke overdrives.</p> <p><b>Hud</b>          Huden skal være ren, den må ikke lugte og den skal være fri for skæl og rødmen.</p> <p><b>Pels</b>          Pelsen børstes og ses efter for parasitangreb, hårene skal, bortset fra når hunden fælder, sidde fast. En mat pels kan skyldes fejlnæring, parasitter eller sygdom. En sund pels holder sig selv ren, og hunden bør derfor sjældent bades. Se også næste side.</p> <p><b>Poter</b>          Poterne skal være rene, trædepuderne skal være fri for rifter. Om vinteren må man være opmærksom på at vejsalt er skadeligt for trædepuderne, de bør derfor jævnlige skylles og evt. behandles med potevoks ell. pattesalve. Evt. lange hår mellem tæerne klippes.</p> <p><b>Kløer</b>          Neglene skal være rene og hele og ikke for lange. Slider hunden ikke neglene selv skal de klippes, hertil kan købes en speciel tang.</p>

Bilag 43 Side: 7 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Eftersyn, røgt og pleje</b>
<b>Kønsorganer</b>	<p>Tævens skedeåbning skal være fri for udflåd, er den ikke det kan dette bl.a. skyldes blærebetændelse. Blærebetændelse ses jævnligt i forlængelse af løbetid. Næsten alle hanhunde har meget ofte forhudsbetændelse. Til behandling heraf kan købes specialmidler, man kan dog også skylle for huden med en 3% brintoverilte-opløsning (1del lunke vand til 1 del 3% brintoverilte-opløsning).</p> <p>Området omkring endetarmsåbningen skal være rent, fri for indtørret afføring og uden tegn på betændelse. Slikker hunden sig meget, eller gnider den bagdelen hen over underlaget, skyldes dette ofte at analkirtlerne er tilstoppede. Man kan selv tømme analkirtlerne, men første gang er det en god ide at lade dyrlægen om det, og så se hvordan det skal gøres.</p>
<b>Muskler og led</b>	<p>Føl efter hævelser og bemærk om der er ømhed i muskler og led. Vedvarende smerter og evt. halthed bør undersøges af dyrlægen.</p>
<b>Temperatur, puls og vejrtrækning</b>	<p>En gang imellem bør man tage hundens temperatur. Normaltemperaturen er 38,5 - 38,8 gr. celsius. Temperaturen tages i endetarmsåbningen med et almindeligt termometer. I tilfælde af sygdom og tilskadecomst vil dyrlægen spørge efter temperatur og puls. Pulsfrekvensen for de fleste hunde er 80 - 100 slag i minuttet, for mindre hunde dog op til 130 slag i minuttet. Pulsen tages bedst ved at føle i lysken eller på indersiden af låret. Hundens vejrtrækning kan advare om uregelmæssigheder. Hunde trækker vejret ca. 15 gange i minuttet.</p>
<b>Pelspleje</b>	<p>Hunde med glat og kort pels kræver i sagens natur mindre pelspleje end hunde med lang pels. Hunde der for det meste opholder sig udendørs fælder normalt 2 gange om året, mens hunde der holdes inden døre næsten fælder konstant, det kan derfor være nødvendigt at børste dem dagligt. Mindst én gang om ugen og altid når hunden klør sig meget bør pelsen ses efter for urenheder og parasitter. Den hyppigste årsag til kløe er loppeangreb, men der kan være mange andre årsager til at hunden klør sig. Finder man ikke synlige tegn på parasitangreb bør dyrlægen konsulteres, da kløen bl.a. kan skyldes allergi eller indre sygdomme.</p>
<b>Hudparasitter</b>	<p><b>Lopper:</b> Små sort/brune insekter der bevæger sig lynhurtigt. Ofte er det bedste tegn på lopper deres ekskrementer der ses som små sorte pletter, der opløst i vand vil afgive rød farve.</p> <p><b>Lus:</b> Vandrer rundt på huden. Den klistrer sine hvide æg fast på hårene.</p> <p><b>Rovmider:</b> Mikroskopiske mider der borer sig ind i huden især på ører og albuer. Bekæmpelse kræver dyrlægehjælp. Mennesker kan angribes.</p>



Bilag 43 Side: 8 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Eftersyn, røgt og pleje</b>
<b>Hudparasitter ...fortsat</b>	<p><b>Hårsækmider:</b> Lever i hundens hårsække og ses oftest hos korthårede hunde. Er normalt ikke årsag til kløe, men som en følgevirkning kan forekomme bylder. Diagnose og bekæmpelse kræver dyrlægehjælp.</p> <p><b>Skovflåt:</b> Kaldes også for tæger. De borer munddelene i huden for at suge blod, hvorved de svulmer op til størrelse af en ært. Finder man skovflåt på mennesker bør man søge læge, da der kan overføres borrelia. Sygdommen kan angribe nervesystem, led og hjerte.</p> <p><b>"Vandrende skæl":</b> <i>Cheyletiella-mider</i> producerer store mængder af skæl, men er ikke årsag til megen kløe. Kan give udslæt hos mennesker.</p> <p><b>Hageormslarver:</b> Findes især hos hunde der lever i hundegårde hvor der benyttes hø som strøelse. Larverne lever i fugtigt hø og kan herfra angribe især hundens bryst og poter. Bekæmpelse kræver dyrlægehjælp.</p> <p><b>Augustmider:</b> Meget små røde larver, der især sætter sig mellem tærne. Bekæmpelse kræver dyrlægehjælp.</p> <p><b>Spyfluelarver:</b> Spyfluier kan lægge æg i pelsen på især langhårede og uplejede hunde. Larverne beskadiger huden. Kræver dyrlægehjælp.</p> <p><b>Ræveskab:</b> Forårsager små røde knuder i huden, og pelsen falder af. Kan behandles med Alugan eller Sebacil, men dyrlæge bør kontaktes forinden. Mennesker kan angribes.</p>
<b>Indvendige parasitter</b>	<p>Ofte er det ikke særligt generende for hunden, hvis den er angrebet af <b>spolorm</b> og <b>bændelorm</b>, men da disse kan overføres til mennesker bør man med jævne mellemrum (et par gange om året) give hunden en ormekur. Indvoldsorm kan forårsage sygdomme. Opkastninger og diarré ses normalt i forbindelse med alvorligere ormeangreb. En del ormeangreb kræver speciel behandling, hvorfor dyrlægen skal konsulteres. Er hunden angrebet af indvoldsorm vil maven ofte være udspilet og man vil i nogle tilfælde kunne se orm og/eller æg i hundens afføring.</p> <p><b>Øremider</b> ses ofte hos hvalpe og unge hunde. Miderne er meget små, men kan dog ses med det blotte øje. Miderne, der er årsag til øget voksproduktion og sekretdannelse, giver i øvrigt stærk kløe der får hunden til at kradsede sig voldsomt med småsår, hårtab og hudbetændelse til følge. Øremider overføres meget nemt til andre dyr. Miderne bekæmpes med dyrlægeordinerede øredråber, eller evt. ved hjælp af dixantogenolie der fås i håndkøb. Rens først ørerne, dryp derefter 3-4 dråber 5% dixantogenolie i hver øregang og massér grundigt. Dette gøres 3 gange med 4 dages mellemrum.</p>

Bilag 43 Side: 9 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Fodring</b>
<b>Fodring</b>	<p>Fodring kan ofte give anledning til en del diskussion. Men kun foderproducenterne syntes at vide hvordan man fodrer korrekt. Foderproducenterne er dog heller ikke enige, så det bedste man kan gøre er, evt. i samråd med sin dyrlæge, at finde det foder som hunden trives bedst med. Foderets sammensætning og mængde skal tilpasses hundens alder og aktivitetsniveau. Der er ligeledes forskel på om hunden opholder sig mest inden døre, eller om den går i hundegård året rundt. Krævende fysisk aktivitet som træning og konkurrence på højt niveau betyder ofte at der må stilles andre krav både til mængde og sammensætning.</p> <p>Som hovedregel må man bemærke sig at et fabriksfremstillet foder af god kvalitet så langt er at foretrække frem for selv at forsøge at blande et afstemt foder. Sovs, kartofler og leverpostejmadder er ikke tilstrækkelig sund kost for hunde, og det er i øvrigt ikke spor billigere en færdigfoder.</p> <p>Det kan være en god ide, at veksle mellem f.eks. 2 forskellige fabrikater, blot det ikke sker for tit og at overgangen sker glidende. Vær altid opmærksom på at hunden får tilstrækkeligt, <u>men heller ikke for meget</u> af vitaminer og mineraler. Man må jævnligt checke varedeklarationen, det sker at producenterne ændrer på indholdet.</p> <p>Da næsten en ud af tre familiehunde har ansats til fedme, må man sørge for, at uanset hvad man vælger at fodre med, skal kosten være velafbalanceret og at hunden ikke får flere kalorier end den kan forbrænde.</p> <p>De fleste ved at hundens behov for energi stiger når det er meget koldt, men dette er også tilfældet når det er meget varmt, behovet kan være helt op til 150%.</p>



### **PROBLEMREGISTER**

Det følgende er et forsøg på at lave et register og tips, tricks og små træningsdetaljer som ikke er beskrevet andre steder, og som måske ikke er i direkte sammenhæng med nogen bestemt træningsmetode.

#### **STOP**

Nogle hunde der ikke vil tage ærmet i hetzline, eller på kort afstand, vil somme tider lave et rimeligt godt stop, hvis figuranten er på meget lang afstand. 100 meters jagt får dem til at tage godt fat i "byttet". Især retrievere syntes at forbedre biddet efter en lang jagt.

Bidehæmninger kan for nogle hundes vedkommende afhjælpes ved hjælp af et meget hårdt ærme (fletærme).

Problemer med slip kan af og til afhjælpes ved at bruge et meget hårdt ærme (fletærme).

#### **GENSTANDSMOTIVATION**

Feltsøg, 2 hunde på samme felt, den ene søger den anden overværer søget mens den holdes i line. Lige før den første hund finder en genstand, kaldes den tilbage og den anden hund sættes på. Ret hurtigt vil hundene sikre sig genstandene, inden de bliver kaldt tilbage.

#### **APPORTERING**

Hunde der går før tiden vil blive på plads, hvis føreren giver en godbid, straks når apporten ligger stille. Til at begynde med vil det dog være nødvendigt at holde i hunden.

#### **SPORSØG**

For at øge hundens lyst til at følge sporet kan man, når man er helt sikker på at hunden går i sporet, kaste en bold frem så den springer op i sporet foran hunden.

Sporsikkerhed kan også opnås ved at hunden ser en figurant med ærme forsvinde. Figuranten forsvinder ud af synsvinkel efter ca. 10 m. og når man er sikker på at denne er i skjul sættes hunden på spor. Kort før hunden får øje på figuranten, rejser denne sig og løber væk fra hunden, føreren slipper sporlinen uden at sige noget. Øvelsen skal foregå i **rygvind**.

Sporet må gerne indeholde knæk, der skal da være ca. 100 m. til det første.

En lang line bindes i genstanden og lægges ud i forlængelse af sporet, hvor figuranten gemmer sig. I det hunden får fært af genstanden, trækker figuranten i linen så genstanden springer frem. Når hunden springer efter genstanden trækkes igen i linen. Sporet skal lægges så hunden ikke får fært af figuranten.

Forfølgesspor med flere hunde på samme hold øger ofte spormotivationen.

#### **SKÆVSIDNINGER**

Lineføring/fri ved fod kan trænes langs en kantsten, så vil hunden sidde ubehageligt, hvis ikke den sætter sig lige.

#### **SPRING**

Højdeproblemer. Hunden må ikke se brædderne blive lagt på. Træn på kravlebræt.

## **PROBLEMREGISTER**

### **RUNDERING**

Hunden springer op af fig./bider i fig./bider i genstande. Forsøg at afhjælpe med linefremsendelser. Hunden holdes tilbage ca. 1 m. før objekt.

Udslag kan trænes på bar mark uden fært og genstande. Føreren løber med, men indskrænker gradvist sine udslag for til sidst at blive på midten. Kommando: Højre - venstre- **ikke rundér.**

Hvis hunden apporterer sidegenstanden og derfor forlader hovedobjektet, må hunden lære at give hals ved sidegenstanden. Dette kan trænes ved fremsendelser på små genstande. Eller ved fremsendelse på store genstande med en sidegenstand, hvor hunden korrigeres når den vil tage denne.

### **FREMSENDELSE**

Hunden udsættes ofte for et hårdt ryk ved linefremsendelser i sporline (når føreren ikke kan følge med). For nogle hunde vil løsningen være at benytte elastikline (hetzline). Men vær opmærksom på at nogle hunde trykkes ved brug af elastikline, hos andre fremtvinger linen dog en bedre standhals.

Ved overgangen fra lang line til ingen line kan man med fordel anvende en line på ca. 2 m. Linen skal have samme udformning som en alm. sporline. Hunden slippes med linen og når føreren når frem, tager denne fat i linen for at få hunden til at holde afstand.

### **AFDÆKNING**

For en ung hund under indlæring kan sikkerheden øges, hvis den dækkes af lige ved siden af en hund den kender godt og som er sikker i øvelsen.

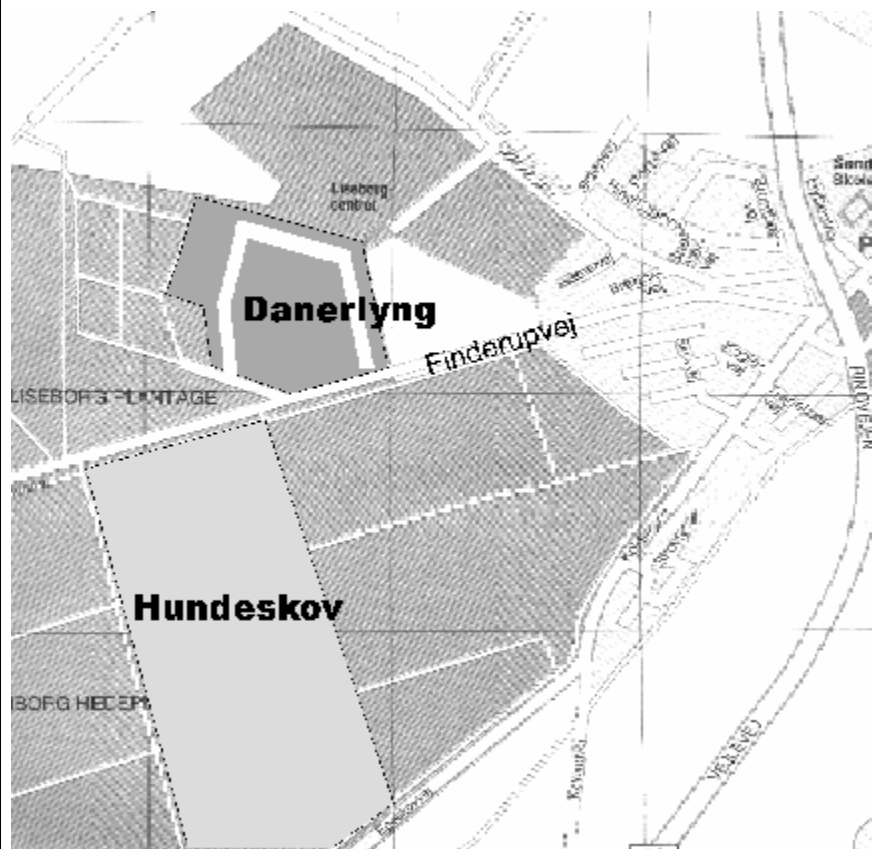
### **CYKELØVELSE**

Når denne udføres med line, trækkes linen bag om ryggen på føreren inden starten (inden hunden er på plads).

1. Vennershåbvej

2. Danerlyng

2. Hundeskov i Viborg  
Hedeplantage



<p>Bilag 45 Side: 2 SBS/1998</p>	<p><b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Arealer</b></p> <p>Alle arealer kan være pålagt restriktioner, i tvivlstilfælde skal bestyrelsen kontaktes.</p> <p><b>1. Vennershåbvej</b> Tilladte arealer vil normalt fremgå af oversigt i klubhuset. Brug af dyrkede marker kan kun ske i visse perioder.</p> <p><b>2. Danerlyng</b> <b>2. Hundeskoven</b> Selv om der ikke længere finder flugtskydning sted, må man være opmærksom på at der er andre der færdes i skoven. I hundeskoven må organiseret træning (fællestræning) ikke finde sted, det er dog muligt at træne med mindre hold.</p> <p><b>3. Militære arealer</b> De militære arealer kan kun benyttes af medlemmer der betaler for arealernes brug. Arealerne er lejet for et år ad gangen og på bestemte dage, militæret kan dog inddrage træningstilladelsen for dage hvor øvelser finder sted.</p> <p><b>4. Neckelmannsvej</b> <b>5. Klostermarken</b> Området omkring det gamle klubhus kan benyttes efter aftale med CC Tigers. I Neckelmanns Plantage <b>skal</b> hunde føres i snor. <b>Klostermarken.</b> Arealet er meget trafikeret, der er desuden andre foreninger der afholder organiseret træning, så kursusvirksomhed bør i hver enkelt tilfælde aftales med disse, ligesom tilladelse skal indhentes på kasernen.</p> <p><b>5. Forstbotanisk Have.</b> Lige overfor Klostermarken er meget yndet som hundeluftnings- og joggingområde, organiseret træning kan ikke finde sted. Forstbotanisk Have ligger tæt på <b>Klosterskoven</b> og problemerne er derfor de samme.</p>
--	--

Bilag 47 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Litteratur</b>
<b>Sven Järverud</b>	<b>Din Hund – som hvalp og unghund.</b> Studentlitteratur 1991 <i>En stor del af VPH's træningsmetoder udspringer herfra. Instruktører kan låne bogen ved bestyrelsen.</i> <b>Din Hund</b> Studentlitteratur 1982 <i>Ældre og mindre omfattende en ovennævnte.</i>
m. fl.	<b>Hundeejeren</b> Clausen bøger 1986
<b>Eberhard Trumler</b>	<b>1000 tips til hundeejere</b> Forlaget Rhodos 1978 <b>Dus med din hund, 1 og 2</b> Forlaget Rhodos 1975 og 1977 <b>En hvalp bliver født</b> Forlaget Rhodos 1985 <i>Bøger der giver stor adfærdsmæssig indsigt.</i>
<b>Konrad Lorenz</b>	<b>Hundeliv</b> J.H. Schultz Forlag 1953, 1964 og senere.
<b>Renée Sjøberg</b>	<b>Hundesprog –etologi i ord og billeder</b> Clausen bøger 1987 <i>Rigt illustreret.</i>
<b>Desmond Morris</b>	<b>Hunde</b> Gyldendal 1987
<b>Lars Henrik Olsen</b>	<b>Hunden</b> Gad AV media 1982
<b>Michael W. Fox</b>	<b>Hundeforstand</b> Clausen bøger 1986
<b>Göran Bergman</b>	<b>Forstå din hund</b> Clausen bøger 1981

Bilag 47 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i>Program: Alle</i> <b>Emne: Litteratur</b>
<b>Ib Engelhard</b>	<b><i>Hundens ernæring</i></b> Clausen bøger 1985
<b>Dorrit Feddersen-Pedersen</b>	<b><i>Hundens psyke</i></b> Komma & Clausen 1991
<b>Bruce Fogle</b>	<b><i>Hunde håndbogen</i></b> Politikens Forlag 1993
<b>Eva-Maria Krämer</b>	<b><i>Hundeleksikon</i></b> Komma & Clausen 1992
<b>Helle Friis Proschowsky</b>	<b><i>Genetik og avl</i></b> Dansk Kennel Klub 1996
<b>Jørgen Burchardt</b>	<b><i>Hundens Oplæring. Teori og praksis</i></b> Kærsholm 1987 Bogens indlæringsmetoder er forældede og for en dels vedkommende forbundet med fare for figuranter. Der er dog et ganske godt dyrlæge-afsnit i bogen.
<b>Arne Sørensen</b>	<b><i>Pas på hunden</i></b> og andre titler. <i>Bøger af denne forfatter vidner om misforståelse af hundeadfærd. Bøgerne kan absolut ikke anbefales, men der er jo en fare for at nogle kursister har læst dem.</i>
<b>Markedet er stort</b>	<i>De nævnte bøger er hovedsageligt, hvor andet ikke er beskrevet, fornuftig læsning i overensstemmelse med træningsmetoderne. Der findes mange flere bøger om hunde, gode som dårlige og nogle kan virke som om de er udgivet som ren PR.</i>
<b>Reklame</b>	<i>Nogle foderfirmaer udgiver hæfter med fodringsvejledninger. Det er ren reklame, men hæfterne er som regel også gratis og nogle endda ganske gode.</i>

## **VEDTÆGTER Viborg afdeling**

### **§1**

Foreningens navn er Dansk Politihundeforening, Viborg afdeling.  
Stiftet den 15. juni 1971. Hjemsted er Viborg kommune.

### **§2**

Foreningens formål er: at skabe interesse for opdræt og dressur af politihunde og deres praktiske anvendelse inden for politiets arbejde og blandt civile medlemmer.

- at lade foretage kåringer af civile politihunde.
- at lade afholde konkurrencer, der bygger på praktisk politihundearbejde, samt søge samarbejde om konkurrencer med lignende foreninger.
- at lade afholde begynderkurser, hvor også hundeejere uden for medlemsrækkerne kan deltage.

### **§3**

Foreningen er en lokalafdeling under Dansk Politihundeforening og tilsluttet samarbejdsudvalget i område 2 (politiregion 2).

### **§4**

Som aktive medlemmer kan optages enhver, der vedkender sig nærværende vedtægter, dog forbeholder bestyrelsen sig ret til at udsætte optagelsen, samt ret til at forlange blanke straffeattester fra personer der anmoder om optagelse.

Personer der ønsker at støtte foreningen kan optages som passive medlemmer. De modtager foreningens medlemsblad, men er ikke berettigede til at deltage i foreningens aktiviteter og har ikke stemmeret i foreningens anliggender.

Bestyrelsen kan udelukke et medlem fra foreningens aktiviteter i indtil 6 måneder, såfremt bestyrelsen finder grund hertil (jfr. landsforenings-vedtægternes §4). Bestyrelsen kan ligeledes begære et medlem ekskluderet af landsforeningen.

### **§5**

Foreningen ledes af en bestyrelse på mindst 3 medlemmer, formand, kasserer og sekretær. Bestyrelsen vælges på foreningens årlige generalforsamling og valget gælder for en periode af 2 år. Formanden afgår de lige år, kassereren og sekretæren de ulige år. Er bestyrelsen på flere medlemmer, afgår de øvrige i en sådan turnus, at halvdelen af bestyrelsen er på valg hvert år. Formanden vælges direkte, de øvrige bestyrelsesposter fordeles på et konstituerende bestyrelsesmøde, der afholdes samme dag som generalforsamlingen. På generalforsamlingen vælges 2 suppleanter på en sådan måde, at de ikke afgår de samme år. Suppleanterne vælges for en periode af 2 år, førstesuppleant er den førstvalgte. Valgbar er ethvert aktivt medlem der er fyldt 18.

### **§6**

Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. Over forhandlingerne føres en protokol, denne er alene tilgængelig for bestyrelsesmedlemmerne. Protokollen underskrives af en beslutningsdygtig bestyrelse - senest ved næste møde. Bestyrelsen har pligt til at referere alle beslutninger, der vedrører foreningens drift og virke. Bestyrelsen er kun beslutningsdygtig når flere end halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne er tilstede.

### **§7**

Foreningen tegnes ved underskrift af formanden, dog styres den daglige økonomiske drift af kassereren. Større økonomiske dispositioner, vedr. den daglige drift, kræver bestyrelsesbeslutning, herudover kræves der generalforsamlingsbeslutning. Foreningens medlemmer og bestyrelsesmedlemmer hæfter ikke personligt for de for foreningen indgåede forpligtelser, for hvilke alene foreningen hæfter med dens respektive formue. Foreningens medlemmer har ikke krav på nogen del af foreningens formue eller udbytte af nogen art. Foreningens formue går alene til at sikre foreningens fortsatte drift.

### §8

Foreningens kontingent fastsættes af generalforsamlingen, evt. som et selvregulerende beløb. Kontingentet betales forud og opkræves af kassereren til betaling hvert år pr. 1/12. Kontingentrestance medfører fortabelse af medlemsretten.

Spørgsmål om kontingentfrihed afgøres af generalforsamlingen, efter indstilling fra bestyrelsen.

### §9

Foreningens regnskabsår går fra den 1. januar til den 31. december. Regnskabet skal før den ordinære generalforsamling være revideret af 2 blandt medlemmerne uden for bestyrelsen valgte revisorer. Revisorerne vælges på generalforsamlingen på samme måde som bestyrelsessuppleanterne.

### §10

1) Foreningens højeste myndighed er generalforsamlingen, der afholdes hvert år i februar måned. Generalforsamlingen indkaldes skriftligt med 4 ugers varsel, med angivelse af dags-orden der mindst skal indeholde følgende:

1. Valg af dirigent.
2. Bestyrelsen aflægger beretning.
3. Forelæggelse af det reviderede regnskab til meddelelse af decharge (ansvarsfrigørelse).
4. Behandling af indkomne forslag. Forslag skal være formanden skriftligt i hænde senest 3 uger før generalforsamlingen.
5. Valg.
6. Eventuelt.

2) Kun fremmødte aktive medlemmer med rettidigt indbetalt kontingent har stemmeret. Kontingentet anses for rettidigt indbetalt såfremt det er indbetalt senest på dagen for afholdelsen af generalforsamlingen.

3) På generalforsamlingen afgøres alle sager ved relativt flertal, hvilket vil sige flest stemmer. Dog kræves der, til ændring af disse vedtægter, samt til opløsning af foreningen, mindst 2/3 af de afgivne gyldige stemmer. Skriftlig afstemning skal foretages, hvis blot et af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer kræver dette. Der kan ikke afgives stemmer ved fuldmagt.

Ved stemmelighed om forslag, bortfalder forslaget. Ved stemmelighed ved valg, foretages omvalg og resulterer dette ikke i relativt flertal foretages lodtrækning.

Blanke og ugyldige stemmesedler tælles ikke med.

4) Der føres protokol over vedtagne beslutninger. Protokollen underskrives af dirigenten.

### §11

Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes, når flertallet af bestyrelsen finder det nødvendigt, eller såfremt mindst 1/5 af foreningens aktive medlemmer skriftligt stiller krav herom.

Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes senest 5 uger efter, at kravet herom er modtaget, og den skal indvarsles i lighed med ordinær generalforsamling.

### §12

Opløses foreningen jfr. de i §10 stk. 3 nævnte antal stemmer, afgør generalforsamlingen, hvorledes foreningens eventuelle midler skal anvendes.

### §13

Disse vedtægter, §§1-12, annullerer alle tidligere vedtagne vedtægter for Dansk Politihundeforening, Viborg afdeling. Således vedtaget den 31. maj 1990.



## VEDTÆGTER for Dansk Politihundeforening, Område 2

### §1

#### **Navn og hjemsted.**

Dansk Politihundeforening, Område 2  
Hjemsted er den kommune hvor områdets formand har kontor.

### §2

#### **Landsforeningens vedtægter.**

Dansk Politihundeforenings vedtægter er, suppleret med nærværende §§ 1-11, gældende for Område 2.

### §3

#### **Medlemsforeninger.**

Alle lokalafdelinger under Dansk Politihundeforening der ligger i Område 2 er automatisk medlem.

### §4

#### **Områdets ledelse.**

Området ledes af en bestyrelse bestående af områdeleder (sektion 1 og 2), områderepræsentant (sektion 1 og 2) og ét medlem fra hver lokalafdeling.  
Områdets formand er den på områdemødet valgte områdeleder for sektion 2.  
Områdets næstformand er den på områdemødet valgte områdeleder for sektion 1.

### §5

#### **Forretningsorden.**

Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. Over forhandlingerne føres en protokol bestående af referaterne fra bestyrelsesmøderne.  
Bestyrelsen har pligt til at referere alle beslutninger, der vedrører områdets drift og virke.  
Bestyrelsen er kun beslutningsdygtig, når flere end halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne er tilstede.

### §6

#### **Økonomi.**

Området tegnes ved underskrift af formanden, dog styres den daglige økonomiske drift, under formandens opsyn, af den af områdebestyrelsen udpegede områdekasserer. Større økonomiske dispositioner vedr. den daglige drift kræver bestyrelsesbeslutning. Investeringer der overskrider den til en hver tid værende kassebeholdning, skal afgøres af områdemødet.

Områdets bestyrelsesmedlemmer og de til området hørende foreninger, medlemmer og bestyrelsesmedlemmer hæfter ikke personligt for de for området indgåede forpligtelser, for hvilke alene området hæfter med dens respektive formue.

De til området hørende foreninger har ikke krav på nogen del af områdets formue eller udbytte af nogen art. Områdets formue går alene til at sikre områdets fortsatte drift.

### §7

#### **Kontingent.**

Områdets kontingent opkræves af de enkelte lokalafdelingskasserere, der også foranlediger kontingentet indbetalt til områdekassereren senest den 1. april.  
Kontingentet består af et af områdebestyrelsen fastsat beløb pr. aktivt lokalafdelingsmedlem.  
Kontingentrestance kan medføre udelukkelse af lokalafdelingens medlemmer i områdets aktiviteter.

### §8

#### **Regnskab.**

Områdets regnskabsår følger kalenderåret.  
Regnskabet skal før det ordinære områdemøde være revideret af den på områdemødet valgte revisor.

## §9

### Områdemøde.

1. Områdets højeste myndighed er områdemødet (generalforsamlingen). Områdemødet afholdes hvert år inden udgangen af marts måned.

Til mødet indkaldes skriftligt ( i Politihundens januarnummer samt til hver enkelt afdelingsformand) med mindst 4 ugers varsel, med angivelse af dagsorden der mindst bør indeholde følgende punkter:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af referent og protokolfører.
3. Valg af stemmeudvalg.
4. Områdelederne aflægger beretning.
5. Forelæggelse af det reviderede regnskab til meddelelse af decharge (ansvarsfrigørelse).
6. Behandling af indkomne forslag. Forslag skal være områdelederen skriftligt i hænde senest 3 uger før mødets afholdelse. Områdelederen foranlediger de indkomne forslag udsendt til lokalafdelingsformændene senest 2 uger før mødets afholdelse.
7. Valg af områdeleder- repræsentant og suppleant efter landsforeningens vedtægter § 21. Valg af områderevisor og revisorsuppleant (2-årige valgperioder).
8. Eventuelt.

2. Kun fremmødte aktive lokalafdelingsmedlemmer har stemmeret.

På områdemødet afgøres alle sager ved relativt flertal, hvilket vil sige flest stemmer. Dog kræves der til ændring af disse vedtægter mindst 2/3 af de afgivne gyldige stemmer.

Skriftlig afstemning skal foretages, hvis blot et af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer kræver dette.

Der kan ikke afgives stemmer ved fuldmagt.

Ved stemmelighed om forslag, bortfalder forslaget. Ved stemmelighed ved valg, foretages omvalg og resulterer dette ikke i relativt flertal, foretages lodtrækning.

Blanke og ugyldige stemmesedler tælles ikke med.

3. På områdemødet føres en beslutningsprotokol. Protokollen underskrives af dirigenten.

4. Ekstraordinært områdemøde skal afholdes, når et flertal i områdebestyrelsen finder det nødvendigt.

Mødet skal afholdes senest 6 uger efter at kravet herom er modtaget og mødet skal indvarsles i lighed med ordinært områdemøde.

## §10

### Opløsning.

Opløses landsforeningen, eller sker der på anden måde ændringer der nødvendiggør områdets ophør, afgør områdemødet hvorledes områdets eventuelle midler skal anvendes.

## §11

### Tidligere vedtægter.

Disse vedtægter, §§ 1-11 erstatter alle tidligere vedtagne vedtægter og retningslinier for Område 2.

*Således vedtaget den 19. marts 1996 og vedtaget ændret den 14. marts 2001.*

---

Ovenstående er vedtægter gældende for sammenslutningen af lokalafdelinger i Område 2. De enkelte lokalafdelinger kan have vedtægter der i ordlyd varierer fra disse.

Vedtægter for Viborg afdeling findes på bilag 48, side 1

## **Retningslinier for drift af lokalafdelinger**

### **Generelt**

- § Alle afdelinger skal være godkendt af hovedbestyrelsen og tilsluttet arbejdsudvalget i Område 2.
- § Alle afdelinger skal efterleve landsforeningens og områdets vedtægter, ligesom eventuelle lokale vedtægter skal følges.
- § Lokale vedtægter skal godkendes af hovedbestyrelsen.
- § Alle medlemmer skal være medlem af landsforeningen og betale kontingent hertil. Dvs. kursister og andre kan ikke indmeldes lokalt og dermed nøjes med at betale lokalt kontingent. Kursister kan opkræves betaling for kurser, men bliver ikke af den grund alene medlem af Dansk Politihundeforening.
- § Jævnfør landsforeningens og områdets vedtægter skal lokalafdelingernes kasserere hvert år inden 1. april, indbetale den til enhver tid gældende kontingent (for aktive og for passive), til hovedkassereren og tilsvarende til områdekassereren. Der skal altså indbetales kontingent (to forskellige beløb) til to kasserere.
- § Det påhviler bestyrelsen i hver lokalafdeling at indberette bestyrelsens sammensætning til områdedelen, hvert år inden den 15. april. Samme frist er gældende for fremsendelse af opdateret liste over samtlige lokalafdelingens medlemmer.
- § Det påhviler lokalafdelingen at sikre at Landsforeningens § 3 afsnit 2 følges: "Medlemskab er betinget af, at der på forlangende fremlægges en straffeattest".
- § I Område 2 tillades personer at være medlem af mere end én lokalafdeling, blot skal man være medlem af landsforeningen gennem en af lokalafdelingerne. Afdelingerne afgør selv, om man på denne måde vil optage lokalmedlemmer, men det påhviler afdelingen at sikre sig at disse medlemmer også er landsforeningsmedlemmer.

### **Uddannelse**

I Område 2 afholdes - som regel hvert år - følgende kurser:

- § Instruktør-1 (uddannelse af instruktører til lydigheds- /3 måneders kurser).
- § Instruktør-2 (uddannelse af instruktører til videregående øvelser).
- § Dommerkursus. Optagelseskrav ifølge det officielle program.
- § Figurantkursus.
- § Øvelse 11 mønstring (godkendelse af figuranter til konkurrencer).

Al indstilling til uddannelse sker gennem lokalafdelingen. Priser for kursusdeltagelse fastsættes af formandsmødet.

### **Retningslinier for konkurrencer**

Før tilmelding til konkurrencer forventes det at lokalafdelingen har vurderet sine egne deltagere, evt. ved afholdelse af lokal udtagelse. Hunde der stilles til kåring skal være prøveåret i lokalforeningen.

### **Landskonkurrencer**

Alle landskonkurrencer (unghundestævner, oprykningskonkurrencer og landsudtagelser) skal afvikles efter regler fastsat af hovedbestyrelse og repræsentantskab.

Unghundestævner afholdes forår og efterår.

Oprykningskonkurrencer i patruljeklassen og kriminalklassen afholdes i foråret, landsudtagelserne i august og september. Landsstævnet afvikles sidste weekend i september.

Ved landsudtagelserne og oprykningskonkurrencerne uddeles, udover den normale præmiering en vandrepokal til vinderen. Desuden uddeles ved landsudtagelsen i patruljeklassen "tomatpokalen" til bedste hund i spor eller rundering i nederste tredjedel af placeringen. Om pokalen skal uddeles i spor eller rundering afgøres ved lodtrækning.

### **Natøvelse**

Natøvelsen i Område 2 afholdes normalt hvert år i november måned. De enkelte opgaver skal ofte løses i industri kvarterer og der kan forekomme både inden- og udendørs arbejde. Afhængig af deltagerantal opdeles konkurrencen i to separate baner med hver sin præmiering. Det er tilladt tilskuere at overvære øvelserne, dog skal dommernes henvisninger følges. Tilskuerne kan følges med køreholdet, men må på ingen måde tage del i opgavernes løsning.

De deltagende hunde skal have erfaring svarende til min. patruljeklasseniveau. Hundene behøver ikke at være stambogsførte. Der reserveres plads til to kørehold pr. lokalafdeling. Tilmeldes mere end to hold skal tilmeldingen ske i prioriteret rækkefølge. De tilmeldte hunde skal være godkendt af lokalafdelingen. Alle afdelinger der tilmelder kørehold, skal ligeledes stille med mindst ét dommer/figuranthold (max. fire personer), som udarbejder en opgave med pointfordeling. Øvelsestiden på hver standplads er 20 minutter. Der må i opgaverne ikke indgå runderings-/gerningsstedsgenstande der naturligt forefindes på den aktuelle øvelsesplads. Opgaverne kan tilrettelægges så de falder udenfor konkurrenceprogrammet. Opgaverne skal tilrettelægges forsvarligt, så der ikke opstår fare for hunde, førere og figuranter. Alle opgaver skal gennemgås af to personer udpeget af formandsgruppen. Vandrapportering må ikke forekomme. Ved natøvelsens afslutning får konkurrencedeltagerne udleveret dommersedlerne og har herefter 10 minutter til at gennemgå disse. Herefter er der pokaloverrækkelse.

Ved natøvelsen uddeles en henholdsvis to vandrepokaler udover den normale præmiering.

### **Bystævner**

Bystævne for unghunde og bystævne for elitehunde afvikles en gang om året. Der skal kunne deltage op til 20 hundeførere.

Bystævnet for unghunde er en holdkonkurrence, hver by stiller med et hold bestående af to hunde og førere. Flere hold kan tilmeldes i prioriteret rækkefølge. Konkurrencen afvikles med det officielle program for unghundeklassen. De deltagende hunde skal som minimum være på kåringsniveau. En hund kan maksimalt stilles to gange til bystævne for unghunde. Der uddeles en vandrepokal, udover den normale præmiering. Præmierne uddeles til holdene, ikke individuelt.

Bystævnet for elitehundeklassen er en individuel konkurrence. Lokalafdelingerne tilmelder hunde og førere i prioriteret rækkefølge. Øvelserne er ofte tilrettelagt på vinderklasseniveau, men følger ikke nødvendigvis det officielle program. De deltagende hunde skal have erfaring svarende til min. patruljeklasseniveau. Der uddeles en vandrepokal, udover den normale præmiering.

For begge bystævner er gældende at de deltagende hunde ikke behøver at være stambogsførte. Dommersedler udleveres efter hver øvelsesafslutning. Alle (førere/hold) indgår i præmierækken, også de der deltager på ledige pladser fra andre afdelinger.

Der kan benyttes lokaldommere ved begge bystævner.

### **Generelt**

Tilmeldingsfristen for alle konkurrencer er fire uger.

Alle tilmeldinger foregår til den arrangerende afdeling.

Prisen for deltagelse i konkurrencer er kr. 100,- pr. hundefører. Betalingen fremsendes til den arrangerende afdeling sammen med tilmelding.

I forbindelse med landskonkurrencer og bystævner serveres morgenmad og Gl. Dansk for dommere og figuranter, ligesom der ydes et tilskud på kr. 30,- til hver person. Samme tilskud er gældende ved natøvelsen. Morgenmad er gratis for hundeførere, gæster betaler kr. 10,- for morgenmad.

Priser for forplejning i øvrigt fastsættes af den arrangerende afdeling.

### **Ved konkurrencer er arrangøren ansvarlig for:**

- § Udsendelse af indbydelse til lokalformænd og områdeledere, senest 8 uger før stævnet.
- § Fremskaffelse af arealer.
- § Registrering af tilmeldinger.
- § Udarbejdelse af tidsplan/startliste.
- § Føring af hovedliste (rekvireres ved områdeleder).
- § Dommersedler (rekvireres ved områdeleder). Ved alle konkurrencer, bortset fra natøvelsen, udleveres kopi af dommersedler ved øvelsens afslutning.
- § Skiltning (rekvireres ved områdeleder).
- § Rekvisitter (sporflag, cykel, springbræt, beskyttelsesærmer m.m.).
- § Kantinedrift og nødvendige indkøb her til.
- § Indkøb af præmier. Indkomne startgebyrer ÷ 10 kr. pr. deltager benyttes til præmieindkøb. Præmiering foretages ifølge det officielle program.
- § Udbetaling af tilskud til dommere og figuranter.
- § Afregning for stævnet efter gældende retningslinier med områdekasserer senest en måned efter afholdelse.

Den arrangerende afdeling er, hvis andet ikke er aftalt med områdedelen, ansvarlig for fremskaffelse af alle arealer og øvelsesgenstande. Dog bemærkes at ved landsudtagelser og oprykningskonkurrencer i patrulje- kriminal- og vinderklasse er alene den officielle tilrettelægger ansvarlig for ovenstående. Alle oplysninger vedrørende disse konkurrencer er fortrolige og må kun kendes af den officielle tilrettelægger. Opgaverne tilsendes tilrettelæggeren af den relevante overdommer, - har tilrettelæggeren spørgsmål til opgaverne stiles disse til overdommeren.

Områdelederen sektion 2 er ansvarlig for fremskaffelse og sammensætning af dommere og figuranter. Dette kan foregå i samarbejde med den arrangerende forening.

***Det påhviler lokalafdelingernes bestyrelsesmedlemmer at informere nyvalgte bestyrelsesmedlemmer om ovenstående retningslinier, samt om alle gældende vedtægter !***

Bilag 49 Side: 1 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Lovgivning</b>
<b>Lovændring</b>  <b>Registrering</b>  <b>Politivedtægter</b>	<p>Med virkning fra 1. januar 1993 træder en ændring til "Lov om hunde" i kraft. Dette indebærer bl.a.:</p> <p><u>Alle</u> hunde født efter 1. januar 1993 skal identitetsmærkes og registreres, senest når de er 4 måneder gamle.</p> <p>Der er fortsat <u>ikke</u> krav om båndtvang i de fleste byer, de hidtidige politivedtægter er fortsat gældende. Bemærk i øvrigt at disse kan være forskellige fra by til by.</p> <p><u>Gældende for f.eks. Viborg:</u></p> <p>§31. "Løse hunde må ikke medtages eller opholde sig i beværtningslokaler."</p> <p>Stk.2. "Løbske hundehunde skal på veje altid føres i bånd."</p> <p>Stk.3. "Det er forbudt under færdsel på veje at føre hunde i bånd fra motorkøretøj, knallert eller hestekøretøj. Heller ikke ridende må føre hunde i bånd."</p> <p><u>Gældende for København:</u></p> <p><b>§ 33.</b> <i>Hunde må ikke medtages eller opholde sig i beværtningslokaler eller på offentlige legepladser eller badestrande.</i></p> <p>Stk. 2. <i>Hunde skal på gader og i offentlige anlæg føres i bånd, der er så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren. Politiet kan med kommunalbestyrelsens tilslutning gøre undtagelse fra denne bestemmelse for dele af byen.</i></p> <p>Stk. 3. <i>Det påhviler hundens ledsager at drage omsorg for, at den ikke forurener fortov, gangsti, butiksgang eller husfacader mod gaden, og at den ikke på gader eller i offentlige anlæg forurener eller forvolder skade på beplantningen.</i></p> <p>Stk. 4. <i>Det er forbudt under færdsel på gader at føre hunde i bånd fra motorkøretøj, cykel med hjælpemotor, hestekøretøj eller sporvogn. Heller ikke ridende må føre hunde i bånd.</i></p>
<b>Aflivning</b>	<p><i>"I tilfælde, hvor en hund har skambidt et menneske, kan politiet efter rådslagning med en hundesagkyndig lade hunden aflive for ejerens regning."</i></p> <p><b>Bekendtgørelse nr. 880 om aflivning</b></p> <p>Bekendtgørelsen er udsendt af justitsministeriet den 16. november 1993. Den omhandler aflivning af visse større dyr, og fastslår, at aflivning af heste, kvæg, <b>hunde</b> og katte kun må foretages af dyrlæger, slagtere, personer med jagttegn eller andre personer der har modtaget undervisning i aflivning.</p> <p>Dette gælder dog ikke aflivning af hundehvalpe og kattekillinger, der sker i umiddelbar tilslutning til fødslen og ikke senere end en uge efter fødslen. Aflivning ved drukning må ikke finde sted.</p> <p>Hvis det er nødvendigt, at et dyr på grund af sygdom eller tilskadekomst straks aflives, kan bestemmelsen fraviges i fornødent omfang.</p> <p>(Kilde: Hunden 3/94).</p>

Bilag 49 Side: 2 SBS/1998	<b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Lovgivning</b>
<b>Lov om jagt og vildt-forvaltning</b>	<p><b>§10:</b> "Uvedkommende må ikke færdes med skydevåben, fangstredskaber eller <b>hund</b> på anden mands jagtgrund uden for de veje og stier, der er åbne for almindelig færdsel".</p> <p><b>§11:</b> "Den jagtberettigede har ret til at fjerne, optage eller nedskyde omstørfende hunde på sin jagtgrund i overensstemmelse med mark- og vejfredslovens regler".</p>
<b>Lov om mark- og vejfred</b>	<p>I loven om mark- og vejfred hedder det om bl.a. omstørfende hunde (og katte), at "den optagelsesberettigede" har ret til at fjerne dem fra sin grund "og er ikke pligtig at yde erstatning, såfremt dyret derved kommer til skade eller omkommer". Nedskydning eller anden form for drab må kun anvendes, når dyrets besidder er advaret. "Advarsel er dog uforuden, når dyret angriber andre husdyr eller frembyder nærliggende fare for person eller ejendom".</p>
<b>EI-halsbånd og lign.</b>	<p><b>Bekendtgørelse om forbud mod brug af visse aggregater, halsbånd mv. til dyr</b></p> <p>I medfør af § 11, stk. 1, § 12, stk. 1, og § 28, stk. 5, i dyreværnsloven, jf. lov nr. 386 af 6. juni 1991 som ændret senest ved lov nr. 80 af 9. februar 1999, fastsættes følgende:</p>
<b>Pighalsbånd</b>	<p><b>§ 1.</b> Brugen af ethvert fjernbetjent eller automatisk virkende aggregat, der hæftes på dyr, og som påfører dyret elektrisk stød eller anden væsentlig ulempe, når det aktiveres, er forbudt.</p> <p><b>§ 2.</b> Halsbånd skal være lavet af et materiale, der er velegnet til brug på den pågældende dyreart og ikke på nogen måde skader dyret.</p> <p><b>Stk. 2.</b> Brugen af halsbånd, der på den indvendige side er forsynet med skarpe eller spidse pigge, er forbudt.</p>
	<p><b>Stk. 3.</b> Til hunde må der kun anvendes halsbånd med en fast lukning eller med en glidelukning, der har en selvudløsende stramningseffekt. Disse halsbånd må på indersiden være forsynet med stumpe metalombøjninger eller tappe, der dog højst må have en længde på 8 mm fra underkanten af efterfølgende led.</p> <p><b>§ 3.</b> Overtrædelse af §§ 1 - 2 straffes med bøde.</p> <p><b>§ 4.</b> Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2000.</p> <p><b>§ 5.</b> Bekendtgørelse nr. 600 af 12. juli 1993 om brug af halsbånd m.v. ved dressur af hunde ophæves.</p> <p><i>Justitsministeriet, den 16. december 1999</i></p> <p>Frank Jensen</p>



<p>Bilag 49 Side: 3 SBS/1998</p>	<p><b>LEKTIONSPLAN</b> <b>Program: Alle</b> <b>Emne: Lovgivning</b></p>
<p><b>Lov om værn for dyr</b></p>	<p>Kaldes også for dyreværnsloven. Følgende paragraffer kan bl.a. bringes i anvendelse når det drejer sig om hunde:</p>
	<p><b>§1.</b> "Dyr skal behandles forsvarligt og må ikke udsættes for vanrøgt, overanstrengelse eller på anden måde udsættes for unødigt lidelse."</p>
	<p><b>§2.</b> "Enhver, der holder dyr, skal drage omsorg for, at dyret får tilstrækkeligt og egnet foder og drikke, og at det i øvrigt passes og plejes forsvarligt, herunder at dets opholdsrum er forsvarligt indrettet."</p>
<p><b>Kupering</b></p>	<p>Pr. 1. juni 1996 er vedtaget kuperingsforbud gældende for hunde født efter denne dato. Dansk Politihundeforenings hovedbestyrelse har den 2/9-96 besluttet at alle hunde omfattet af kuperingsforbudet udelukkes fra træning i Politihundeforeningen, uanset om træningen afsluttes med prøve.</p>
<p><b>Løse hunde</b></p>	<p>I naturen skal hunde altid føres i snor, bortset fra:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. På stranden uden for badesæsonen - dvs. fra 2. september til 31. marts. Til gengæld er hunde ikke tilladt på en del strande i badesæsonen. Læg derfor altid mærke til den lokale skiltning.</li> <li>2. I de særlige hundeskove i statsskovene. Hundeskove er oftest små, bynære skove eller hjørner af større skove, hvor der i forvejen er så megen færdsel, at de fleste dyr er trængt bort. I hundeskovene er det først og fremmest de andre skovgæster og deres hunde, der skal tages hensyn til. På bibliotekerne fås en særlig folder om hundeskove med kort over deres beliggenhed.</li> </ol>
<p><b>Hundeloven og love i øvrigt</b></p>	<p>Der henvises i øvrigt til Datasammenskrivninger af Lov om Hunde og af Dyreværnsloven, der findes indsat i afsnit 12.</p>
<p><b>Bekendtgørelser</b></p>	<p>En del bekendtgørelser er, udover de der findes på de foregående sider, ligeledes indsat i afsnit 12.</p>

## Datasammenskrivning af Lov om Hunde

Denne datasammenskrivning omfatter lov nr. 380 af 26. juni 1969 om hunde som ændret ved lov nr. 335 af 14. maj 1992 samt lov nr. 1064 af 23. december 1992.

§1. Besidderen af en hund skal sørge for, at hunden, fra den er 4 måneder gammel, er mærket og registreret samt bærer halsbånd forsynet med et skilt, der angiver besidderens navn og adresse.

*Stk. 2.* Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om mærkning, registrering og gebyr og om udformningen af skiltet, jf. stk. 1. Justitsministeren kan herunder bestemme at mærknings- og registreringsordningen skal administreres af en eller flere private organisationer, og at besidderen af en hund skal give de nødvendige oplysninger samt indbetale gebyr til disse organisationer.

§ 2. Det er forbudt at holde hund på steder, hvor der ikke er beboelse, såsom i kolonihaver, medmindre politiet meddeler tilladelse dertil. Sådan tilladelse kan kun gives, når der skønnes at være sikkerhed for, at hunden vil blive passet forsvarligt, og tilladelsen kan til enhver tid tilbagetages.

§ 3. I byer og områder med bymæssig bebyggelse er det forbudt at lade hunde færdes på gader, veje, stier eller pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel, uden at de enten føres i bånd eller er i følge med en person, som har fuldt herredømme over dem. En hund anses ikke for at være under ledsagelse, fordi den er under tilsyn fra besidderens bolig eller forretningslokale. Føres hunde i bånd, skal dette være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren. Såfremt hunde på de nævnte steder færdes løse uden at være i følge med en person, der har fuldt herredømme over dem, lader politiet dem optage og underretter besidderen. Er hunden ikke mærket og registreret, fremlyses den. Det gælder dog ikke, såfremt hunden bærer skilt som nævnt i § 1, stk. 1. Hvis besidderen ikke inden 3 døgn efter, at underretning eller fremlysning har fundet sted, indløser ved at betale de udgifter, som optagelsen har medført, kan politiet afhænde hunden eller lade den aflive. Et eventuelt overskud ved afhændelsen tilfalder ejeren hvis han melder sig inden 3 måneder og godtgør sin ret, og ellers statskassen. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om afhændelse af optagne hunde.

*Stk. 2.* I politivedtægterne kan der optages bestemmelse om, at hunde på de i stk. 1 nævnte steder altid skal føres i bånd, ligesom det af færdselshensyn kan bestemmes, at hovedreglen i stk. 1, 1. pkt., uden for de der nævnte områder skal komme til anvendelse for bestemte angivne veje eller ejendomme.

*Stk.3.* Uden for København, Frederiksberg og Gentofte samt byer med over 15.000 indbyggere skal schæferhunde, dobermannpinschere, rottweilere, bulldogge, bokser, newfoundlandere, sct. bernhardshunde, grand danois'er, leonbergere, skotske hyrdehunde, broholmere, mynder, dalmatinere, hønsehunde (tysk korthår, pointer, setter, griffon), krydsninger af disse racer samt enhver større hund, der efter sin race eller sin karakter kan sidestilles med de nævnte hunde, føres i bånd eller holdes indelukket eller forsvarligt bundet fra solnedgang til solopgang, dog mindst i tiden fra kl. 18 til kl. 6. Bestemmelserne gælder ikke hunde, der benyttes af politiet, hæren, skov- og jagtbetjente, vagtselskaber o. lign., eller jagthunde, der af en person, der har fuldt herredømme over dem, anvendes til jagt inden for den i jagtloven fastsatte jagttid.

*Stk. 4.* Uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse påhviler det besidderen af en hund at drage omsorg for, at den ikke strejfer om.

*Stk. 5.* Løsgående glubske hunde må ikke uden politiets tilladelse anvendes til bevogtning af pladser.

*Stk. 6.* Under ganske særlige omstændigheder kan politiet tillade, at bestemmelserne i stk. 1, 1.pkt., og stk. 3, samt de i medfør af stk. 2 udfærdigede politivedtægter fraviges for et begrænset tidsrum.

§ 4. Forstyrrer en hund de omboendes ro ved gentagen eller vedholdende gøen eller tuden, og der indgives klage derover til politiet, giver dette besidderen pålæg om at holde hunden indelukket eller, hvis denne foranstaltning ikke hjælper, eller hunden allerede holdes indelukket, at lade den fjerne. Justitsministeren kan, for så vidt det drejer sig om hunde, der af erhvervsmæssige opdrættere holdes indelukket i hundegård eller på anden måde, dispensere fra denne bestemmelse i tilfælde, hvor der ved en hundegårds anlæggelse og indretning er taget ethvert rimeligt hensyn til bebyggelsesforholdene.

§ 5. Det er forbudt til stadighed at holde en hund bundet.

*Stk.2.* Når en hund holdes bundet, skal dens lænke mindst være 5 m lang, og den skal have adgang til et opholdsrum, der kan yde den forsvarligt læ mod regn, blæst og kulde. Består opholdsrummet i et hundehus, skal det være rummeligt og så højt, at hunden kan stå oprejst.

§ 6. Det påhviler besidderen af en hund at træffe de foranstaltninger, der efter forholdene må anses påkrævet for at forebygge, at hunden volder andre skade.

*Stk. 2.* Har hunden tidligere forårsaget skade, hvorfor dens daværende besidder er ifaldet bøde- eller erstatningsansvar i henhold til dom, vedtagelse eller forlig, skal politiet (i København politidirektøren og uden for København politimesteren) pålægge besidderen at lade hunden dræbe, når den ikke bestandig holdes indelukket eller forsynet med forsvarlig mundkurv. Tilsvarende pålæg kan meddeles besidderen af en hund, der viser sig bidsk eller glubsk eller har den vane at forulempe folk ved på gader, veje stier, eller pladser m.v., der er åbne for almindelige færdsel, at fare imod dem eller forfølge dem, eller som forulemper husdyr i ejendom eller på marken. Overflyttes hunden til en anden politikreds, skal besidderen underrette politiet i denne om pålægget.

*Stk. 3.* I tilfælde, hvor en hund har skambidt et menneske, kan politiet efter rådslagning med en hundesagkyndig lade hunden aflive for ejerens regning.

§ 7. Det er forbudt uden politiets tilladelse at drive erhvervsmæssig handel med eller erhvervsmæssig opdræt af hunde.

§ 8. Besidderen af en hund er forpligtet til at erstatte den skade, hunden forvolder. Oplyses det, at den skadelidende har medvirket til skaden, kan erstatningen dog nedsættes eller helt bortfalde.

*Stk. 2.* Det påhviler besidderen af en hund at holde den ansvarsforsikret. Forsikrings-selskabet hæfter umiddelbart over for skadelidte for erstatning efter stk. 1. Undtaget fra forsikringspligten er hunde, der holdes af statsmyndigheder, statsinstitutioner eller kommuner.

*Stk. 3.* Justitsministeren fastsætter efter forhandling med assurandørsocietetet nærmere regler til gennemførelse af bestemmelserne i stk.2.



**§ 9.** Anlægger skadelidte sag mod forsikringsselskabet, skal selskabet tilsige besidderen af hunden til ethvert retsmøde med det varsel, som efter retsplejelovens § 175 gælder for vidner i borgerlige sager. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om reglerne i stk. 2.

*Stk.2.* Den, der tilsiges efter stk. 1, kan ved fremsættelse af begæring herom til retsbogen indtræde som part i sagen. Indtræder han ikke, er afgørelsen af erstatningsspørgsmålet ved dom eller forlig bindende for ham.

**§ 10.** Hvis der rejses tiltale for nogen skadevoldende lovovertrædelse, der i henhold til § 8 kan medføre erstatningsansvar, skal der gives skadelidte lejlighed til at påstå erstatning. Hvis der ikke opnås forlig om erstatningen, skal erstatningspåstandene påkendes under sagen, selv om straf ikke pålægges tiltalte. Sådanne påkendelse kan ske før eller efter afgørelsen af spørgsmålet om straf. Hvor erstatningskravet angår materiel skade og er af indviklet beskaffenhed, kan retten, efter at forlig forgæves er prøvet, nægte kravets forfølgning under straffesagen.

*Stk. 2.* Det forsikringsselskab, i hvilket der er tegnet ansvarsforsikring for den skadevoldende hund, anses for erstatningsspørgsmålets vedkommende som part i sagen og skal tilsiges til ethvert retsmøde med det varsel, som efter retsplejelovens § 175 gælder for vidner i straffesager.

*Stk.3.* Er tiltalen rejst mod andre end den skadevoldende hunds besidder, skal tillige besidderen tilsiges til ethvert retsmøde med det i stk. 2 nævnte varsel. Bestemmelserne i § 9, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

*Stk. 4.* Når erstatningsspørgsmålet påkendes under sagen, kan retten i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 30 pålægge rettergangsbøder og sagsomkostninger, som om sagen havde været behandlet i den borgerlige retsplejes former. Sagsgenstandens værdi fastsættes i så fald ved dommen.

**§ 11.** Ankes en straffesag, under hvilken erstatningsspørgsmålet er blevet påkendt, anses enhver, der for erstatningsspørgsmålets vedkommende har været part i den indankede sag, tillige som part under anken, for så vidt erstatningsspørgsmålet tages under påkendelse.

*Stk.2.* Den i retsplejelovens § 996 omhandlede adgang til anke i den borgerlige retsplejes former står åben for enhver, der for så vidt angår erstatningsspørgsmålet, har været part i sagen. I henseende til anke er en i medfør af § 10, stk.1, sket særskilt påkendelse af straffe- eller erstatningspåstanden at betragte som en selvstændig dom. Retsplejelovens § 995, sidste stykke, finder ikke anvendelse i de her omhandlede sager.

**§ 12** Med bøde straffes den, der overtræder § 1, stk. 1, § 2, § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., § 3, stk. 3-5, § 5, § 6, stk. 1, § 7, § 8, stk. 2, eller et i medfør af § 4 eller § 6, stk. 2, givet pålæg.

*Stk. 2.* På samme måde straffes den, der hidser en hund på nogen eller undlader at holde sin hund tilbage, når han bemærker, at den overfalder nogen.

*Stk.3.* I forskrifter, der udstedes i henhold til § 1, stk. 2, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af forskrifterne.

**§ 13.** Denne lov træder i kraft den 1. januar 1938. Samtidig ophæves lov nr. 127 af 18. april 1925 om hundeafgift samt om straf og erstatning for skade, forårsaget af hunde.

**§ 14.** Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft der med de lempelser, som følger af øernes særlige forhold.

**§ 2** i lov nr. 205 af 21. maj 1969 om ændring af lov om hunde indeholder følgende bestemmelser:

„**§ 2**

*Stk. 1.* Loven træder i kraft den 1. januar 1970.

*Stk. 2.* For skader, der er forvoldt efter den 1. juli 1969, anvendes den regel, der er anført i § 1, nr. 6 (\* 1), dog ved siden af de øvrige regler i § 15 i lov om hunde. For sådanne skader anvendes endvidere de regler, der ved § 1, nr. 7, indsættes som §§ 9-11, i stedet for reglerne i § 16, stk. 3-7, i lov om hunde.'

Lov nr. 335 af 14. maj 1992 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser: \*

**§ 2**

*Stk. 1.* Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

*Stk. 2.* Reglerne om registrering omfatter kun hunde, der er født efter lovens ikrafttræden.

Lov nr. 1064 af 23. december 1992 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser: \*

**§ 2**

Loven træder ikraft den 1. januar 1993.

Reglerne om mærkning og registrering omfatter kun hunde, der er født efter lovens ikrafttræden.

*Justitsministeriet, den 22. september 1994.*

Niels Boesen.

Officielle noter

(\* 1) D.v.s. reglen i § 8, stk. 2, 2. pkt., i denne lovbekendtgørelse.

## Datasammenskrivning af Dyreværnsloven

Denne datasammenskrivning omfatter lov nr. 386 af 6. juni 1991, Dyreværnslov, med de ændringer, der følger af lov nr. 183 af 14. april 1993

### Kapitel 1

#### Generelle bestemmelser

§ 1. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

§ 2. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

§ 3. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses, jf. § 2. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Stk. 2. Stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse på bindsel, tøj og lignende indretninger.

Stk. 3. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen. Dette gælder dog ikke fritgående dyr på græs eller lignende. Sådanne dyr skal dog tilses jævnlige.

Stk. 4. Enhver, der erhvervsmæssigt holder dyr, skal sørge for, at dyreholdet tilses af en dyrlæge mindst een gang årligt. Justitsministeren kan undtage visse mindre husdyrbrug fra reglen i 1. pkt.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om hold af dyr på steder, hvor ejeren eller den, der fører tilsyn med dyret, ikke bor.

§ 4. Justitsministeren kan fastsætte regler om dyrs opholdsarealer og opholdsrum og om inventaret heri, herunder at opholdsrum og inventar skal godkendes, før det tages i brug.

» § 4 a. Justitsministeren kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse af De Europæiske Fællesskabers direktiver om forsvarlig behandling af dyr og om beskyttelse af dyrs velfærd.«

Stk. 2. Regler vedrørende dyr i landbruget, der ikke beror på en forpligtelse af international karakter, kan alene fastsættes efter stk. 1, når de er af mindre indgribende betydning, jf. dog § 6.

Stk. 3. Ved fastsættelse af regler efter stk. 1 om dyr i landbruget skal der fastsættes overgangsordninger, der sikrer, at landbruget får rimelig tid til at omstille sig.

Stk. 4. Regler om dyr i landbruget efter stk. 1 fastsættes efter forhandling med landbrugsministeren og de organisationer, der efter justitsministerens skøn særlig berøres af reglerne.

§ 5. Dyr må ikke tvangs fodres, medmindre det er påkrævet for at behandle dyret mod sygdom.

§ 6. Æglægningsbure må kun anvendes med tilladelse fra Veterinærdirektoratet. Tilladelse meddeles for 5 år ad gangen.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om vilkårene for tilladelse og om dyrenes pasning og pleje.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om indretningen, driften og anvendelsen af andre ægproduktionssystemer end dem, der er nævnt i stk. 1 og stk. 2.

§ 7. Veterinærdirektoratet kan tilbagekalde en tilladelse til at anvende æglægningsbure ved grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene for tilladelsen eller af regler om dyrenes pasning eller pleje.

§ 8. Afgørelser, der træffes efter § 6, stk. 1, og § 7, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 9. Levende dyr må ikke anvendes som mål ved øvelses- og kapskydninger.

Stk. 2. Kron-, sika- og dåvildt, muflon, vildsvin og lignende større dyr må ikke beskydes med hagl.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om forbud mod udsætning af opdrættede dyr, der vanskeligt kan klare sig i naturen.

§ 10. Justitsministeren kan fastsætte regler om forbud mod hold af dyr, der kan frembyde fare eller skabe frygt, eller som vanskeligt kan holdes i fangenskab på dyreværnsmæssigt forsvarlig måde.

§ 11. Justitsministeren kan fastsætte regler om behandling af hunde og katte, herunder regler om indfangning og aflivning af katte.

§ 12. Justitsministeren kan fastsætte regler om transport af dyr og om behandling og beskyttelse af dyr i anden særlig retning.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om og kan herunder forbyde anvendelse af bioteknologi, genteknologi og lignende på produktionsdyr i landbruget.

### Kapitel 2

#### Aflivning, operative indgreb og lign.

§ 13. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. Aflivning ved drukning må ikke finde sted.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om aflivning af dyr, herunder regler om slagtning og om forbud mod visse aflivningsformer samt regler om, at aflivning af visse større dyr kun må foretages af en dyrlæge eller en anden autoriseret person. § 14. Operative indgreb, der kan påføre dyret lidelse bortset fra uvæsentlig smerte af forbigående beskaffenhed, må kun foretages af en dyrlæge, medmindre indgrebet er uopsætteligt. Lidelse og smerte skal begrænses i videst muligt omfang.

Bilag 49, side 7.

*Stk. 2.* Operative og lignende indgreb, som har til formål at ændre et dyrs udseende, må ikke foretages.

*Stk. 3.* Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om operative og lignende indgreb, herunder regler om kastration, afhorning, mærkning, fjernelse af kløve og andre legemsdele og beskæring af næb samt klove og hove. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om halekupering af visse hunderacer, der kan anvendes til jagt.

*Stk. 4.* Justitsministeren kan fastsætte regler om, at visse typer indgreb kun må foretages af en dyrlæge eller andet særligt uddannet personale.

*Stk. 5.* Justitsministeren kan forbyde visse typer af operative og lignende indgreb.

**§ 15.** Justitsministeren kan fastsætte regler om, at kraftmaskiner ikke må anvendes ved forløsning af dyr, medmindre maskinen er godkendt af justitsministeren. Justitsministeren kan fastsætte regler om typegodkendelse.

*Stk. 2.* Justitsministeren kan fastsætte regler om udformningen og anvendelsen af elektriske drivstave, herunder regler om typegodkendelse.

*Stk. 3.* Justitsministeren kan fastsætte regler om, at redskaber, der anvendes til beskæring af klove og hove, kun må betjenes af særligt uddannede personer.

**§ 16.** Der må ikke sættes ringe og andet i trynen på svin. Dog må der sættes en glat ring i for at hindre svinet i at rode i jorden.

Kapitel 3

*Fremvisning og salg*

**§ 17.** Dyr må ikke dresseres eller bruges til fremvisning, cirkusforestillinger, filmoptagelser eller lignende, hvis dyret herved påføres væsentlig ulempe.

*Stk. 2.* Vilde dyr må ikke anvendes ved forestillinger i cirkus, varieteer og lignende virksomheder. Dyr må ikke fremvises i omrejsende menagerier.

*Stk. 3.* Zoologiske haver, dyreparker og lignende må ikke oprettes uden politimesterens (politidirektørens) tilladelse. Justitsministeren kan fastsætte regler om indretning og drift af sådanne virksomheder og om tilsyn.

*Stk. 4.* Justitsministeren kan meddele undtagelse fra bestemmelsen i stk. 2, 1. pkt., hvis det er ubetænkeligt.

**§ 18.** Erhvervsmæssig handel med og opdræt af dyr må kun drives med politimesterens (politidirektørens) tilladelse. Det samme gælder for drift af dyrepensioner og dyreinternater samt formidling af dyr. Tilladelsen skal angive, hvilke dyr den omfatter. Tilladelsen kan tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor.

*Stk. 2.* Justitsministeren kan fastsætte regler om indretning og drift af virksomheden, herunder om krav, der kan stilles til personalet, og om tilsyn.

*Stk. 3.* Stk. 1 og stk. 2 finder ikke anvendelse på handel med og opdræt af dyr til landbrugsformål.

**§ 19.** Dyr må kun overdrages til børn under 16 år, hvis forældremyndighedsindehaveren samtykker.

Kapitel 4

*Tilsyn*

**§ 20.** En dyrlæge, der bliver bekendt med, at et dyr behandles uforsvarligt, skal anmelde forholdet til politiet. Dette gælder dog ikke, hvis forholdet ikke er groft og i øvrigt straks rettes.

*Stk. 2.* En dyrlæge, der tilser et tilskadekommet eller sygt dyr, skal opfordre den ansvarlige til at lade dyret aflive, hvis det ikke kan helbredes og det vil medføre unødigt lidelse at lade det leve. Aflives dyret ikke, skal dyrlægen indberette forholdet til politiet.

*Stk. 3.* Dyrlægen kan aflive dyret straks, hvis den ansvarlige nægter at efterkomme en opfordring efter stk. 2, og hvis det vil medføre unødige alvorlige lidelser for dyret at følge fremgangsmåden i § 21, jf. § 20, stk. 2, 2. pkt.

**§ 21.** Behandles dyr uforsvarligt, kan politimesteren (politidirektøren) give den ansvarlige pålæg om dyrets behandling. Er dyret sygt eller kommet uheldigt til skade, kan politimesteren (politidirektøren) meddele pålæg om aflivning af dyret, hvis det vil medføre unødigt lidelse at lade det leve.

*Stk. 2.* Pålæg skal meddeles skriftligt. Inden der meddeles pålæg, skal politimesteren (politidirektøren) indhente en erklæring fra en dyrlæge og om fornødent fra kredsdyrlægen. Endvidere skal den, der har ansvaret for dyret, have lejlighed til at udtale sig.

*Stk. 3.* Stk. 2 kan fraviges i det omfang, det er nødvendigt for at afværge en væsentlig lidelse for dyret.

*Stk. 4.* Politimesteren (politidirektøren) afholder omkostningerne ved sagens behandling, men kan kræve beløbet refunderet af den, der har fået pålæg. Refusionskravet tillægges udpantningsret.

**§ 22.** Efterkommes pålægget efter § 21, stk. 1, 1. pkt., ikke, skal politimesteren (politidirektøren) sørge for dyrenes pasning og kan herunder anbringe dyrene et andet sted. Efterkommes pålæg efter § 21, stk. 1, 2. pkt., ikke, skal politimesteren (politidirektøren) sørge for, at dyret aflives.

*Stk. 2.* Politimesteren (politidirektøren) kan straks eller senere bestemme, at dyrene skal sælges eller aflives, hvis forholdene taler derfor, herunder dyrenes tilstand, udsigten til, at ejeren kan passe dyrene igen, og udgifterne ved dyrenes placering andetsteds.

Stk. 3. § 21, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse på udgifterne efter denne bestemmelse.

Bilag 49, side 8.

§ 23. Den, der har fået et pålæg efter § 21, stk. 1, og den, hvis dyr er solgt eller aflivet efter § 22, stk. 2, kan begære sagen indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes over for politimesteren (politidirektøren) inden 14 dage efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Sagen indbringes for retten efter reglerne om politisager. Indbringelse for domstolene har ikke opsættende virkning.

§ 24. Politiet har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til et dyrehold. Politiet kan om fornødent tage en sagkyndig med.

» § 24 a. Kredsdyrlæger og andre ansatte i Veterinærdirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Veterinærdirektoratet er bemyndiget hertil, kan foretage kontrol i det omfang, det er fastsat i Rådets direktiver om forsvarlig behandling af dyr og om beskyttelse af dyrs velfærd. Det samme gælder sagkyndige fra EF-Kommissionen i samarbejde med de nævnte personer.

Stk. 2. Kredsdyrlæger og andre ansatte i Veterinærdirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Veterinærdirektoratet er bemyndiget hertil, har, i det omfang varetagelsen af de i et direktiv som nævnt i stk. 1 omhandlede kontrolopgaver kræver det, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler og dokumenter. Det samme gælder sagkyndige fra EF-Kommissionen i samarbejde med de nævnte personer.

Stk. 3. Indehaveren, de i virksomheden beskæftigede personer, føreren af det pågældende transportmiddel og andre, der udfører opgaver i forbindelse med behandling af dyr og beskyttelse af dyrs velfærd, skal yde tilsynsmyndigheden fornøden vejledning og hjælp i forbindelse med foretagelsen af kontrol efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Politiet yder om nødvendigt bistand hertil. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.«

Kapitel 5

*Det Dyreetiske Råd*

§ 25. Justitsministeren nedsætter et råd, der ud fra en etisk vurdering skal følge udviklingen inden for dyreværn. Rådet kan afgive udtalelser om spørgsmål inden for dyreværn. Rådet skal endvidere på ministerens begæring afgive udtalelse om særlige spørgsmål vedrørende lovgivningen om dyreværn.

Stk. 2. Det Dyreetiske Råd består af en formand og mindst 10 andre medlemmer. Medlemmerne beskikkes for 3 år ad gangen.

Stk. 3. Justitsministeren udpeger rådets formand og de øvrige medlemmer. Heraf udpeges to medlemmer efter udtalelse fra dyreværnsorganisationer, to medlemmer efter udtalelse fra landbrugets organisationer og eet medlem efter udtalelse fra Forbrugerrådet.

Stk. 4. Justitsministeren skal ved sammensætningen af rådet så vidt muligt sikre, at der blandt rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der har særlig betydning for løsningen af de opgaver, som er tillagt Det Dyreetiske Råd.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte de nærmere regler for rådets virksomhed i en forretningsorden.

Kapitel 6

*Det særlige råd vedrørende dyreværnsspørgsmål*

§ 26. Justitsministeren nedsætter et råd, som efter begæring skal rådgive ministeren i forbindelse med fastsættelsen af regler efter denne lov. Rådet kan endvidere afgive udtalelser om spørgsmål vedrørende dyreværn.

Stk. 2. Rådet består af en formand og 2 andre medlemmer. Formanden og medlemmerne skal være særligt sagkyndige inden for dyreværnsmæssige spørgsmål. Justitsministeren udpeger rådets formand og de øvrige medlemmer udpeges efter indstilling fra henholdsvis Landbruksrådet og dyreværnsforeningerne.

Stk. 3. Rådet kan indhente udtalelser fra særligt sagkyndige, når en sags behandling forudsætter en sagkundskab, som rådets medlemmer ikke i tilstrækkeligt omfang er i besiddelse af.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte de nærmere regler for rådets virksomhed i en forretningsorden.

Kapitel 7

*Administrative forskrifter*

§ 27. Inden justitsministeren fastsætter regler i henhold til bestemmelser i denne lov, skal dyreværnsorganisationer og andre organisationer, der særlig berøres af reglerne, have lejlighed til at udtale sig.

Stk. 2. Justitsministeren kan endvidere give det særlige råd vedrørende dyreværnsspørgsmål lejlighed til at afgive en udtalelse, inden der fastsættes regler i henhold til denne lov.

**§ 28.** Den, som ved overanstrengelse, vanrøgt eller på anden måde behandler dyr uforsvarligt, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år. Har forholdet haft karakter af mishandling, er straffen fængsel indtil 1 år, i gentagelsestilfælde indtil 2 år.

*Stk. 2.* Medmindre højere straf er forskyldt efter stk. 1, straffes med bøde eller hæfte den, der

- 1) overtræder §§ 1-3, § 5, § 6, stk. 1, § 9, § 13, stk. 1, § 14, stk. 1 og 2, § 16, § 17, stk. 1-3, § 18, stk. 1, og f 19 og f 24 a, stk. 3, eller
- 2) tilsidesætter et vilkår for en tilladelse.

*Stk. 3.* Den, der overtræder et pålæg efter § 21, stk. 1, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år.

*Stk. 4.* Med bøde straffes en dyrlæge, som tilsidesætter sin anmeldelsespligt efter § 20.

*Stk. 5.* I forskrifter, der udfærdiges efter loven, kan der fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

*Stk. 6.* Justitsministeren kan fastsætte regler om straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forordninger udstedt af De Europæiske Fællesskaber.

*Stk. 7.* Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

**§ 29.** Den, der ved dom findes skyldig i mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, kan ved dommen for bestandig eller for et nærmere fastsat tidsrum frakendes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr. Det samme gælder den, der efter tidligere at have gjort sig skyldig i uforsvarlig behandling af dyr på ny findes skyldig i sådan overtrædelse. Forbudet kan begrænses til at angå bestemte arter af dyr. Overtrædelse af forbudet straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

*Stk. 2.* Er retten til at beskæftige sig med dyr frakendt for længere tid end 2 år efter stk. 1 eller efter en tidligere lov, kan spørgsmålet om generhvervelse af retten inden frakendelsestidens udløb indbringes for domstolene. Indbringelsen sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3, og kan tidligst finde sted, når der er forløbet 2 år af frakendelsestiden. Retten kan kun tilbagegives, når ganske særlige omstændigheder foreligger. Har vedkommende tidligere været frakendt retten til at beskæftige sig med dyr, kan generhvervelse inden frakendelsestidens udløb kun ske rent undtagelsesvis og tidligst, når der er forløbet 5 år.

*Stk. 3.* Med bøde eller under skærpende omstændigheder med hæfte straffes den, der med kendskab til et forbud efter stk. 1 overlader dyr i en anden persons varetægt, såfremt der herved etableres en tilstand i strid med forbudet. § 28, stk. 7, finder tilsvarende anvendelse.

**§ 30.** Den, der har tilsyn med et barn under 15 år, straffes for overtrædelse af denne lov og regler fastsat efter loven for handlinger, der begås af barnet, hvis den pågældende har været vidende om overtrædelsen og ikke har søgt at forhindre den.

*Stk. 2.* Var den, der førte tilsyn, på grund af grov uagtsomhed uvidende om barnets handling, straffes vedkommende med bøde eller hæfte.

**§ 31.** Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 73 om ransagning kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

**§ 32.** Loven træder i kraft den 1. september 1991.

*Stk. 2.* Lov om værn for dyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, ophæves. Lovens § 3, nr. 5, § 4, § 7, 2. pkt., § 8, § 9 og § 10 forbliver dog i kraft, indtil de afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

*Stk. 3.* Forskrifter udfærdiget efter § 6 i lov nr. 152 af 17. maj 1916 om værn for dyr og forskrifter udfærdiget efter lov om værn for dyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, forbliver i kraft, indtil de afløses af regler fastsat efter denne lov.

*Stk. 4.* Overtrædelse af de bestemmelser, der er nævnt i stk. 2 og stk. 3, straffes med bøde eller hæfte. § 28, stk. 7, finder tilsvarende anvendelse.

**§ 33.** I lov nr. 382 af 10. juni 1987 om dyreforsøg, som senest ændret ved lov nr. 405 af 13. juni 1990, ændres i § 20, stk. 3, »folketingsåret 1990-91« til: »folketingsåret 1992-93«.

**§ 34.** Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan sættes i kraft for Færøerne eller Grønland med de afvigelser, som landsdelenes særlige forhold tilsiger.



**Bekendtgørelse om hunde, som anvendes til bevogtning**

**I medfør af § 16, stk. 1, i lov om værn for dyr, jfr. lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, fastsættes:**

**ANVENDELSESOMRÅDE**

§ 1. Bekendtgørelsen omfatter hunde, som anvendes til bevogtning af andet end besidderens private beboelse, herunder på hunde, som anvendes til erhvervsmæssig vagtvirksomhed.

**HUNDENS FORHOLD PÅ DET FASTE OPHOLDSSTED**

§ 2. Hundens opholdsrum skal være forsvarligt indrettet med hensyntagen til hundens størrelse. Rummet skal holdes rent. Taget skal være tæt. Ydervægge skal være støbt eller muret. Ydervægge af træ kan dog anvendes, hvis de er isolerede. Skillevægge skal bestå af høvlrede brædder, medmindre de er støbt eller muret. Gulvet skal være uigennemtrængeligt for fugt og forsynet med afløb. Der skal findes egnet briks hævet over gulvet til hvilested for hunden. Rummet skal have tilstrækkelig adgang for lys og luft og skal kunne holdes frostfrit.

Stk. 2. Der skal findes en løbegård, hvor hunden kan få frisk luft og motion.

Stk. 3. Hunden skal tilses med højst 8 timers mellemrum. Der skal ske optegnelse af tidspunkter for tilsyn. Optegnelserne skal udleveres til politiet og den tilsynsførende dyrlæge efter anmodning.

Stk. 4. Hunden skal fodres mindst 1 gang hver 24. time og til stadighed have adgang til frisk drikkevand.

Stk. 5. Syge hunde skal anbringes i et særligt lokale eller fjernes fra stedet.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-4 finder ikke anvendelse, når hunden holdes i en privat beboelse.

**HUNDENS FORHOLD PÅ VAGTSTEDET**

§ 3. Hunden skal have adgang til et opholdsrum, der kan yde beskyttelse mod regn, blæst og kulde. Opholdsrummet, der skal have en fast bund, skal være rummeligt og så højt, at hunden kan vende sig og stå oprejst.

Stk. 2. Hunden skal tilses med højst 8 timers mellemrum. Der skal ske optegnelse af sted, dato og klokkeslet for hundens anbringelse på og fjernelse fra et vagtsted samt tidspunkter for tilsyn. Optegnelserne skal udleveres til politiet og den tilsynsførende dyrlæge efter anmodning.

Stk. 3. Hunden skal fodres mindst 1 gang hver 24. time og til stadighed have adgang til frisk drikkevand.

§ 4. Ved vagtstedet skal der anbringes et opslag med oplysning om, hvor besidderen af hunden kan kontaktes. Opslaget skal være synligt udefra.

§ 5. Hunden må kun være løsgående under vagt, hvis vagtstedet er indhegnet og lukket, så hunden ikke kan slippe ud. Indhegningen skal være indrettet således, at hunden ikke ophidses unødigt af omboende eller forbipasserende.

§ 6. Bestemmelserne i §§ 3-5 finder ikke anvendelse, hvis der er en person til stede på vagtstedet, og personen har tilsyn med hunden.

§ 7. Hunden må ikke opholde sig på et vagtsted, hvis den inden for de seneste 96 timer har opholdt sig på et vagtsted i mere end 72 timer.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke i det omfang, der er en person til stede på vagtstedet, og personen har tilsyn med hunden, eller hvis vagtstedet opfylder kravene i § 2, stk. 1 og 2.

**DYRLÆGETILSYN**

§ 8. Besidderen af hunden skal for egen regning sørge for, at hunden og dens opholdssted til stadighed er underkastet tilsyn af en autoriseret dyrlæge. Veterinærdirektoratet fastsætter nærmere regler om tilsynet.

Stk. 2. Besidderen skal efter anmodning give politiet oplysning om, hvem der er tilsynsførende dyrlæge for hunden.

**TILLADELSER**

§ 9. Efter hundelovens § 2 er det forbudt at holde hund på steder, hvor der ikke er beboelse, såsom i kolonihaver, medmindre politiet meddeler tilladelse dertil. Sådan tilladelse kan kun gives, når der skønnes at være sikkerhed for, at hunden vil blive passet forsvarligt, og tilladelsen kan til enhver tid tilbagetages.

Stk. 2. Efter samme lovs § 3, stk. 5, må løsgående glubske hunde ikke uden politiets tilladelse anvendes til bevogtning af pladser.

**STRAF**

§ 10. Efter dyreværnslovens § 18, stk. 2, straffes overtrædelse af denne bekendtgørelse med bøde eller hæfte.

**IKRAFTTRÆDEN**

§ 11. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 1987.

Stk. 2. For vagtvirksomhed, der er påbegyndt før 1. januar 1987, finder § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 1, og § 5 dog først anvendelse den 1. oktober 1987.

JUSTITSMINISTERIET, DEN 23. DECEMBER 1986

ERIK NINN-HANSEN

**Bekendtgørelse om vagtvirksomhed (uddrag)**

**SÆRLIGE BESTEMMELSER VEDRØRENDE HUNDE**

§ 13. Hunde, der anvendes som led i vagtvirksomhed, skal have forsvarlige forhold og passes forsvarligt, og for så vidt angår pladshunde skal de af politimesteren (politidirektøren) meddelte betingelser for en tilladelse efter hundelovens § 2 eller § 3, stk. 5, være opfyldt.

§ 14. Under udførelse af vagtvirksomhed skal forsvarshunde altid føres i kort line, og sådanne hunde skal være i stand til at lystre føreren af hunden.

§ 15. Bestemmelserne i § 13 og § 14 finder tilsvarende anvendelse, såfremt der på steder, hvortil der er almindelig adgang, udøves ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed eller vagtvirksomhed af statslig eller kommunal myndighed

**Bekendtgørelse om ansvarsforsikring af hunde**

I medfør af § 8, stk. 3, i lov om hunde, jfr. lovbekendtgørelse nr. 380 af 26. juni 1969, fastsættes herved efter forhandling med assurandørsocietetet følgende regler vedrørende pligten til at holde en hund ansvarsforsikret:

§ 1. Forsikringspligten omfatter alle hunde med undtagelse af hunde, der holdes af statsmyndigheder, statsinstitutioner eller kommuner. De i § 2, sidste pkt., nævnte forsikringsselskaber dækker under en hundeansvarsforsikring tillige ansvaret for hvalpe, der ikke er 4 måneder gamle, så længe de forbliver hos moderdyret.

Stk. 2. Forsikringen skal dække personskade på indtil 5.000.000 kr. og tingsskade på indtil 2.000.000 kr. for den ved en enkelt begivenhed forårsagede skade.

§ 2. Forsikringen skal tegnes i et forsikringsselskab, der er medlem af »Foreningen af forsikringsselskaber til overtagelse af lovpligtige ansvarsforsikringer for hunde«. Ethvert ansvarsforsikringsselskab, der er registreret i overensstemmelse med lov nr. 630 af 23. december 1980 om forsikringsvirksomhed, har adgang til at blive medlem af foreningen. Ansvarsforsikringsselskaber, der er medlemmer af foreningen, er forpligtet til at overtage forsikring for enhver forsikringspligtig, der henvender sig om forsikring til selskabet og vil underkaste sig selskabets almindelige forsikringsbetingelser.

§ 3. Selskabet skal tegne forsikringen således, at ethvert erstatningsansvar i forhold til trediemand påhviler selskabet, og at den omstændighed, at forsikringstageren på noget punkt handler imod eller ikke efterkommer sine forpligtelser over for selskabet, ikke berettiger dette til over for en erstatningsberettiget at nægte betaling.

Stk. 2. Såfremt selskabet udbetaler erstatningsbeløbet til forsikringstageren, sker det på selskabets egen risiko, således at det over for den erstatningsberettigede er ansvarligt for ethvert tab, som denne måtte lide ved, at erstatningen som følge heraf ikke måtte komme den pågældende til gode.

Stk. 3. Har flere skadelidte krav på erstatning i anledning af samme under forsikringen faldende skade, og overstiger deres krav tilsammen, hvad selskabet er pligtig at yde, skal de, for så vidt kravene er anmeldt til selskabet eller på anden måde kommet til dets kundskab, fyldestgøres forholdsmæssigt.

§ 4. Foreningen af forsikringsselskaber til overtagelse af lovpligtige ansvarsforsikringer for hunde har over for justitsministeriet påtaget sig forpligtelse til at erstatte skader, der må antages forvoldt af ukendt hund, og til - mod regres over for den ansvarlige - at udrede erstatningsydelsen i tilfælde, hvor skade er forvoldt af en hund, for hvilken forsikring ikke er tegnet, eller for hvilken forsikring vel er tegnet, men ophævet af selskabet eller ikke holdt i kraft. Erstatning ydes ikke ud over de i § 1 angivne beløb. For de i § 1 nævnte hunde, der holdes af statsmyndigheder m.v., hæfter foreningen dog ikke.

§ 5. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. oktober 1984.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 564 af 19. december 1969 om ansvarsforsikring af hunde.  
*Justitsministeriet, den 25. september 1984*  
Erik Ninn-Hansen

### **Bekendtgørelse om forbud mod hold af særligt farlige hunde**

I medfør af § 10 og § 28, stk. 5, i dyreværnsloven, jf. lov nr. 386 af 6. juni 1991, fastsættes:

**§ 1.** Besiddelse og avl af følgende hunde er forbudt:

- 1) Pit bull terrier og
- 2) Tosa.

*Stk. 2.* Forbuddet i stk. 1 gælder tillige for krydsninger, hvori de nævnte hunde indgår.

**§ 2.** Personer, som den 1. december 1991 var ejere af de i § 1 nævnte hunde, kan dog fortsat besidde disse, såfremt der indgives anmeldelse herom til politiet senest den 1. februar 1992, og såfremt hundene forsynes med en øretatovering og steriliseres. Anmeldelse skal ske på en særlig blanket, der udleveres af politiet, og som på blanketten attesterer retten til at besidde de i § 1 nævnte hunde. Forinden indgivelse af anmeldelse til politiet, skal anmeldelsesblanketten forsynes med en erklæring fra en dyrlæge om, at øretatovering og sterilisation har fundet sted.

*Stk. 2.* Den attesterede anmeldelse skal opbevares af ejeren og skal på forlangende forevises politiet.

**§ 3.** Hunde, som nævnt i § 2, stk. 1, må ikke overdrages. Hvalpe, der fødes af sådanne hunde efter bekendtgørelsens ikrafttræden, skal straks efter fødslen ved ejerens foranstaltning aflives af en dyrlæge.

*Stk. 2.* Hunde, som nævnt i § 2, stk. 1, må kun holdes på ejerens bopæl. På steder, hvortil der er almindelig adgang, skal sådanne hunde føres i bånd af ejeren eller af en person over 15 år, der hører til ejerens faste husstand. Hundene skal tillige være forsynet med mundkurv.

**§ 4.** Overtrædelse af §§ 1-3 straffes med bøde eller hæfte.

*Stk. 2.* Hunde, der holdes i strid med § 1, aflives ved politiets foranstaltning. Det samme gælder hunde, som nævnt i § 2, stk. 1, for hvilke der ikke den 1. februar 1992 er indgivet anmeldelse, hunde, der overdrages i strid med § 3, stk. 1, samt hvalpe, som nævnt i § 3, stk. 1, der ikke er aflivet. Det samme gælder hunde, der i gentagelsestilfælde færdes i strid med reglerne i § 3, stk. 2.

**§ 5.** Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. december 1991.

*Justitsministeriet, den 14. november 1991*

Hans Engell

### **Bekendtgørelse om mærkning og registrering af hunde (uddrag)**

I medfør af § 1, stk. 2, og § 12, stk. 3, i lov om hunde, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 26. juni 1969, som ændret senest ved lov nr. 1064 af 23. december 1992, fastsættes:

#### **KAPITEL 1**

##### **Almindelige bestemmelser**

**§ 1.** Alle hunde født efter den 1. januar 1993 skal mærkes og registreres i Dansk Hunderegister.

*Stk. 2.* Mærkning og anmeldelse til registrering skal foretages senest, når hunden er 4 måneder gammel.

*Stk. 3.* Pligten til at sørge for, at hunden er mærket og registreret, påhviler den, der besidder hunden på det tidspunkt, hvor hunden er 4 måneder gammel.

*Stk. 4.* Ved indførsel af en hund, der er over 4 måneder gammel, påhviler det den, der indfører hunden her i landet, at sørge for, at hunden inden 4 uger efter indførsel er mærket og registreret.

*Stk. 5.* Besidderen af en hund, der er over 4 måneder gammel, skal opbevare dokumentation for, at hunden er registreret, jf. § 9, stk. 4.

**§ 2.** Dansk Hunderegister er ansvarlig for registrering af hunde efter reglerne i denne bekendtgørelse.

*Stk. 2.* Dansk Hunderegister er en forening, der efter aftale med justitsministeren er stiftet af følgende foreninger:

- 1) Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark,
- 2) Dansk Kennel Klub,
- 3) Dyrenes Dags Komite og
- 4) Den Danske Dyrlægeforening.

*Stk. 3.* Justitsministeren godkender foreningens vedtægter.



## Om politihundetjenesten

### 1. Politihundetjenestens organisation

Politihundetjenesten er opbygget som en linieorganisation med nationale, regionale og lokale opgaver.

Nationalt er der af Rigspolitechefen oprettet en landsdækkende administration, hvorunder blandt andet udstedelse af træningstilladelser og uddannelse henhører.

Regionalt er der i politiregionerne af Rigspolitechefen i samarbejde med regionspolitilederne udpeget tilsynsførende polititjenestemænd, der har til opgave at føre tilsyn med træningen inden for politiregionerne og herunder gennemføre godkendelses- og mønstringsopgaver.

Lokalt er der i politikredse med politihunde af politimestrene udpeget politihundeførere, der fungerer som træningsledere, og som blandt andet har til opgave at tilrettelægge og gennemføre træningen for politikredsens øvrige politihundeførere.

#### 1.1. Rigspolitechefen

Rigspolitechefens afdeling A har ansvaret for:

- at udstede træningstilladelser
- at udvælge instruktører og afholde instruktørkurser
- at tilrettelægge og gennemføre kursusvirksomhed for politihundeførere i hele landet
- at udarbejde godkendelses- og mønstringsprogrammer
- at udarbejde og udsende årsstatistikker m. m.
- at gennemføre forsøg og udvikling inden for politihundetjenesten
- at udarbejde og ajourføre "Håndbog for politihundeførere"
- at yde hundefaglig bistand
- at gennemføre undervisning på Politiskolen om politihundetjenesten
- at varetage koordinationen mellem de tilsynsførende i politiregionerne.

#### 1.2. Regionspolitilederen

De tilsynsførende polititjenestemænd i politiregionerne har over for regionspolitilederne ansvaret for:

- at føre tilsyn med træningen i politikredsene og herunder eventuelt afhjælpe træningsmæssige problemer
- at afholde godkendelses- og mønstringsprøver for politiregionens politihunde
- at afholde periodisk fællestræning for politihundene i politiregionen
- at yde bistand til politikredsene i forbindelse med løsning af opgaver, eller hvor særlig faglig bistand i øvrigt er ønskelig, jf. kundgørelse B, nr. 1
- at afgive periodiske statusrapporter til Rigspolitechefens afdeling A samt til politikredsene i politiregionen
- at rådgive vedrørende køb af hunde, der skal anvendes som politihunde
- at vurdere egnetheden af hunde, der skal anvendes som politihunde.

#### 1.3. Politimesteren

De lokale træningsledere i politikredsene har over for politimestrene ansvaret for:

- at vejlede politikredsens øvrige politihundeførere i spørgsmål af politihundefaglig karakter
- at tilrettelægge og gennemføre træningen i politikredsene
- at foranledige indberetninger om brug af politihunde indsendt ad tjenestevejen.

### 2. Politihundenes anvendelse

Politihundene opdeles og anvendes som følger:

- patruljehunde anvendes til patruljevirkosomhed, indsats- og anholdelsesaktioner, eftersøgning af personer, effekter mv.
- patruljehunde i landpolitiet anvendes til beskyttelse af polititjenestemanden selv og til gennemførelse af anholdelsesaktioner
- narkotikahunde anvendes til søgning efter narkotika og effekter, der har tilknytning hertil
- sprængstofhunde anvendes til søgning efter sprængstoffer og i visse tilfælde tillige skydevåben og ammunition
- identifikationshunde anvendes til sammenligning af duftspor i forbindelse med forbrydelser.

#### 2.1. Indberetning om brug af politihunde

Når en politihund har været anvendt til politihundeopgaver, skal der ske indberetning til politimesteren.

Bilag 49, side 14.

Alle indberetninger om anvendelse af politihunde til politihundeopgaver fremsendes kvartalsvis til Rigspolitietschefen ad tjenestevejen.

Har en politihund været anvendt til magtanvendelse skal indberetning til Rigspolitietschefen dog ske straks i overensstemmelse med bestemmelserne i kundgørelse II, nr. 40. Indberetninger vedrørende politihunde anvendt til magtanvendelse fremsendes tillige i forbindelse med den kvartalsvise indberetning.

### **3. Politihundredes fordeling og stationering**

Rigspolitietschefen varetager fordeling og stationering af politihundene ud fra politikredsens behov og det overordnede sigte, at der etableres og opretholdes en landsdækkende politihundetjeneste inden for de enkelte anvendelsesområder.

Med hensyn til de enkelte kategorier af politihunde gælder følgende retningslinier for stationering:

- patruljehunde stationeres på hovedpolitistationer og underpolitistationer med døgntjeneste
- patruljehunde kan endvidere stationeres i Rigspolitietschefens færdselspoliti
- patruljehunde i landpolitiet stationeres i landdistrikter ud fra en vurdering af distriktets geografiske beliggenhed i forhold til nærmeste døgnbetjente politistation, samt hvor der samtidig er udrykningspligt til opgaver, hvor anvendelsen af patruljehund typisk vil kunne forekomme
- narkotikahunde stationeres på alle regionspolitistationer eller på døgnbetjente politistationer i øvrigt efter nærmere aftale mellem Rigspolitietschefen og den pågældende regionspolitiledelse, henholdsvis politimester
- narkotikahunde kan endvidere stationeres i Rigspolitietschefens færdselspoliti
- sprængstofhunde stationeres på regionspolitistationer eller døgnbetjente politistationer i øvrigt efter nærmere aftale mellem Rigspolitietschefen og den pågældende regionspolitiledelse, henholdsvis politimester
- sprængstofhunde kan endvidere stationeres i Rigspolitietschefens færdselspoliti
- identifikationshunde stationeres i Rigspolitietschefens politihundetjeneste.

### **4. Tilladelse til indkøb og træning af politihunde**

Efter ansøgning fra en politimester kan Rigspolitietschefen meddele træningstilladelse til en polititjenestemand.

Træningstilladelsen omfatter tilladelse til indkøb og træning af en hund.

Hunden skal snarest efter anskaffelsen - dog tidligst i en alder af 6 måneder - dokumenteres fri for hofte dysplasi ved skriftlig erklæring fra en dyrlæge. Endvidere skal hundens egnethed vurderes af den tilsynsførende i politiregionen ved en mentaltest.

Inden 12 måneder efter meddelelse af træningstilladelsen skal hunden fremstilles for den tilsynsførende i vedkommende politiregion med henblik på godkendelse som politihund. I særlige tilfælde kan denne frist forlænges med indtil 6 måneder.

Før godkendelsesprøven er bestået, må hunden ikke anvendes i politiet.

Efter godkendelsen har fundet sted, skal politihunden mønstres mindst én gang hvert år.

### **5. Tilskud til indkøb af politihund**

Efter Rigspolitietschefens bestemmelse kan der ydes førere af politihunde et tilskud til indkøb af hund, når følgende betingelser er opfyldt:

- der foreligger træningstilladelse til hunden
- hunden er anskaffet og overtaget
- ejendomsretten endelig er overgået til politihundeføreren.

Tilskuddet afskrives over 5 år med lige store andele pr. påbegyndt år efter hundens godkendelse.

Tilbagebetalingspligten indtræder kun, såfremt hunden ikke opfylder kravene til godkendelse/mønstring, eller føreren efter eget ønske fratræder sin stilling som hundefører.

Er der ydet tilskud til en politihund, og skal den sælges i afskrivningsperioden, forbeholder Rigspolitietschefen sig ret til at købe hunden til anskaffelsesprisen ekskl. eventuelt tilskud.

### **6. Træningstid**

Træningstiden for patrulje-, narkotika- og sprængstofhunde bør ikke være mindre end 8 timer pr. uge inkl. transport til/fra øvelsesområdet, medmindre særlige forhold, herunder navnlig hensynet til tjenestens tilrettelæggelse, gør det konkret nødvendigt at afsætte mindre tid til træningen.

Tilsvarende gælder for hunde med træningstilladelse. Dog skal træningstiden for yngre hunde afpasses således, at der sker en gradvis tilpasning af hundenes træningstid.

Deltagelse i påbudt træning sidestilles med anden pligtig tjeneste.

Træning af patruljehunde i landpolitiet bør normalt omfatte 2 x 2 timer månedligt.

## **7. Politihundeførertillæg/hundetillæg**

Politihundeførertillæg:

Polititjenestemænd, der forretter tjeneste som politihundeførere, oppebærer et særligt tillæg, der reguleres efter nærmere fastsatte regler.

Det er en forudsætning for at oppebære tillæg, at der foreligger træningstilladelse, og at polititjenestemanden har erhvervet hund.

Førere af 2 hunde oppebærer alene ét tillæg.

Hundetillæg:

- Der ydes tillæg til en hund, når der foreligger træningstilladelse, og hunden er anskaffet.
- Førere af to hunde, der opfylder betingelserne under pkt. 5, modtager for den anden hund et tillæg på 75% af hundetillægget.

## **8. Refusion af dyrlægeudgifter**

Førere af godkendte politihunde og hunde med træningstilladelse kan få refunderet afholdte udgifter til dyrlægebehandling, medicin, nødvendige vaccinationer og obligatorisk røntgenfotografering.

Ved behandling for alvorlige lidelser samt ved særlig omkostningskrævende behandlinger skal der forudgående indhentes tilladelse hos Rigspolitichefen.

Udgifterne afholdes af politikredsen.

Når træningstilladelse er meddelt, kan der endvidere ske refusion af de udgifter, som ansøgeren tidligere har afholdt til obligatorisk røntgenfotografering, nødvendige vaccinationer samt navneskilt. Ansøgning herom fremsendes ad tjenestevejen til Rigspolitichefen.

## **9. Forsikringsforhold for politihunde**

For godkendte politihunde og hunde med træningstilladelse er der af Rigspolitichefen tegnet kollektiv ansvarsforsikring til dækning af erstatningsansvar i henhold til lov om hunde.

Forsikringen dækker endvidere ansvar for skade, som hunden under tjenstlig træning eller deltagelse i konkurrence forvolder på personer, der medvirker ved træningen/konkurrencen (figurantdækning).

Sager om erstatning vedrørende de af forsikringen omfattede hunde indsendes til Rigspolitichefen, Administrationsafdelingen.

Den kollektive ansvarsforsikring omfatter ikke hunde i Grønland og på Færøerne, for hvilke der må tegnes separate ansvarsforsikringer. Udgifter hertil udredes lokalt af tjenestestedet.

Erstatning i anledning af, at en godkendt hund kommer til skade under tjenestens udførelse eller som følge af mangler ved lokaler, indretninger, redskaber m.v., kan ydes med Rigspolitichefens samtykke under forudsætning af, at hundeføreren ikke selv har udvist forsæt eller grov uagtsomhed.

## **10. PU-tjeneste for politihundeførere**

Med henblik på at sikre den kvalificerende generelle politiuddannelse i overensstemmelse med Rigspolitichefens rundskrivelse af 18. marts 1998 vedrørende stationering og kvalificerende generel politiuddannelse kan politihundeførere deltage i PU-tjeneste som følger:

- PU-tjeneste i kriminalpolitiet
- PU-tjeneste i ordenspolitiets sekretariat
- PU-tjeneste som vagthavende

andre særlige tilfælde efter forud indhentet tilladelse fra Rigspolitichefen.

Det er en forudsætning, at der under PU-tjenesten, jf. ovenfor, gives politihundeføreren mulighed for:

- at vedligeholde hundens træning
- at deltage i årlig mønstring
- at være til rådighed ved større politihundeopgaver

## **11. Særbeklædning for politihundeførere**

Til brug ved arbejdet med politihunde kan der til de nedenfor nævnte polititjenestemænd udleveres særbeklædning, jf. kundgørelse III, nr. 7:

- politihundeførere samt førere af hunde, som er meddelt træningstilladelse med henblik på godkendelse som politihunde
- træningsledere i politikredsene
- tilsynsførende i Politiregionerne.

## **12. Håndbog for politihundeførere**

Til brug for politihundetjenesten udgiver Rigspolitichefen "Håndbog for politihundeførere", som udsendes til alle tjenestesteder med politihunde.

Bilag 49, side 16.

Håndbogen indeholder en række anvisninger om tjenesten som politihundefører, herunder anvisninger af administrativ og taktisk karakter.

Håndbogen indeholder tillige en beskrivelse af politihundeførernes uddannelsesforløb, godkendelsesprøver og mønstringer.

### **13. Samvirke med andre hundetjenester**

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Med Direktoratet for Kriminalforsorgen er der etableret et samarbejde om uddannelse og godkendelse af Kriminalforsorgens narkotikahunde efter de regler, som gælder for politiets narkotikahunde.

Anmodning om assistance fra Kriminalforsorgens narkotikahunde rettes til Rigspolitchefen, tilsynsførende i politiregionerne eller politihundeafdelinger med narkotikahunde. Assistance til eftersøgning af euforiserende stoffer sker efter politiets anvisning i overværelse af dette.

Told- og skattestyrelsen

Med Told- og skattestyrelsen er der indgået aftale om gensidige assistanceydelser med narkotikahunde.

Anmodning om assistance fra Told- og skattestyrelsen kan rettes til Rigspolitchefen, tilsynsførende i politiregionerne eller politihundeafdelinger med narkotikahunde.

Politiet kan ikke rekvirere bistand til opgaver, hvor der kan blive tale om magtanvendelse eller fysisk kontakt.

*Kundgørelse II nr. 3 af 18. december 1991 ophæves.*

## **Kundgørelse om retningslinier for brug af Rigspolitechefens ID-hunde til sammenligning af lugtspor. (ID-hundeafdelingen er nedlagt pr. 1. juli 2003)**

### **1. Indledning.**

Rigspolitechefen har specialtrænet et antal hunde til lugtsporsammenligning, kaldet ID-hunde (identifikationshunde).

Hundene er trænet til ved hjælp af deres højt udviklede lugtesans at sammenligne lugtspor. Lugtspor er den individuelle lugt, som ethvert menneske bærer på sig, og som afsættes på effekter mv., som den pågældende har været i - selv kortvarig - berøring med.

Hundene er oplærte - og trænes kontinuerligt - til udelukkende at genkende denne individuelle, menneskelige lugt. Den regelmæssige træning skal forebygge, at hundene udvikler resultatforvanskende præferencer. Især skal de lære ikke at reagere på angst eller stress-typiske lugtbestanddele.

Hundene kan anvendes under en politimæssig efterforskning til at sammenligne lugtspor på genstande fra et gerningssted med et af en sigtet eller et vidne afgivet lugtspor og kan derved tjene til at undersøge, hvorvidt en sigtet eller andre har opholdt sig på et gerningssted eller været i berøring med et bevismiddel.

### **2. Anvendelsen.**

Benyttelse af ID-hunde kan være aktuel, når der på et gerningssted for en formodet forbrydelse findes:

- Genstande af enhver art (tøj, våben, lightere osv.), som en gerningsmand eller et vidne må antages at have været i berøring med.
- Kropsudsondringer eller blodspor, som må antages at stamme fra en gerningsmand og den, der er sigtet for forholdet, nægter at have begået dette eller overhovedet at have været i kontakt med den pågældende genstand eller gerningsstedet.

### **3. Sporsøgning og sporsikring på gerningsstedet.**

Ved søgning og sikring på gerningsstedet af genstande, der skønnes egnede til anvendelse af lugtsporsammenligning, skal forholdsreglerne i Rigspolitechefens kundgørelse B nr. 19 om de Kriminaltekniske Afdelinger iagttages. Sikring af lugtspor foretages i øvrigt efter aftale med de Kriminaltekniske Afdelinger.

#### **3.1. Ved sikring af lugtspor bør følgende forholdsregler iagttages:**

Hudkontakt med genstande, der skal sikres til en sammenligning af lugtspor, skal undgås.

Personer, der muligvis kan have berørt en sådan genstand, skal registreres således, at man ved en senere sammenligning af lugtsporet kan udelukke denne eller disse personer som sammenligningspersoner.

**3.2.** Genstande (spor) skal sikres i tør tilstand i brandposer. Ved længere tids opbevaring anbefales at benytte steriliserede beholdere.

Hvis denne form for opbevaring - typisk på grund af genstandens størrelse - er udelukket, skal en steril stofklud vikles om lugtsporbæreren i ca. 24 timer. I stedet for genstanden skal stofkluden herefter opbevares som beskrevet foran. Opmærksomheden henledes på, at lugtsporet i stofkluden er svagere end det originale materiale.

**3.3.** Muligheden for at genkende og identificere lugtspor mindskes væsentligt ved forudgående kriminaltekniske undersøgelser efter anvendelse af følgende metoder:

- Cyanacrylat (Super-Glue)
- Ninhydrin-metoden ( nedsækning i bad)
- Sodpulver
- Joddampe.

Efter anvendelse af disse metoder vil en lugtsporsammenligning være umulig.

Omvendt kan en sammenligning af lugtspor under anvendelse af ID-hund skade en kriminalteknisk undersøgelse, hvorfor det før anvendelse af ID-hund må overvejes, om en prioritering af de mulige efterforskningsskridt bør foretages.

**3.4.** Efter nærmere forudgående aftale med Rigspolitechefens Afdeling A, Politihundesektionen, fremsendes sikrede spor (originalsporet) til ID-hundeafdelingen.

### **4. Optagelse af lugtsammenligningsspor.**

Optagelse af lugtsammenligningsspor fra sigtede eller vidner sker ved henvendelse til ID-hundeafdelingen.

Bilag 49, side 18.

**4.1.** Som sporbærere anvendes små firkantede rør af ædelstål eller stofklude, som rengøres og steriliseres ved autoklavering før brug.

**4.2.** Forinden overførsel af lugtsporet skal sigtede eller vidnet vaske hænder i varmt rindende vand - uden brug af rengøringsmidler - og tørre hænderne med éngangspapir.

**4.3.** Den pågældende skal herefter holde ædelstålrøret eller stofkluden i hånden i nogle minutter. I denne periode må der ikke finde håndkontakt med andre personer eller genstande sted. Overførsel af lugtspor kan i stedet ske ved, at ædelstålrøret er i kontakt med sigtedes eller vidnets beklædningsgenstande eller lignende.

**4.4.** Udover den sigtede eller vidnet skal der efter de ovennævnte retningslinier afgives lugtspor fra yderligere seks personer.

Sammenligningspersonerne skal udvælges således med hensyn til køn, alder, mv., at de indbyrdes og i relation til den sigtede eller vidnet udgør et relevant sammenligningsgrundlag.

Det skal endvidere ved udvælgelsen af sammenligningspersonerne tilstræbes, at disse rekrutteres forskellige steder fra, såvel i den aktuelle sag som fra sag til sag.

Baggrunden herfor er kravet om at undgå resultatforvanskende præferencer hos hundene, for eksempel ved markering eller unkladelse af markering ved genkendelse af tilbagevendende duftbestanddele.

**4.5.** Hver persons sporbærere sikres i plastposer og holdes adskilt fra andres. Posen påføres straks dato og navn på den person, der har afgivet lugtsporet.

**4.6.** Optagelsesmetoden skal nærmere fremgå af straffesagens akter.

## **5. Gennemførelse af lugtsporsammenligning.**

ID-hundene holdes centralt hos Rigspolitechefen, der godkender og fører dokumentation for de enkelte hundes sikkerhed.

Dér opbevares tillige det for lugtsporsammenligningen nødvendige udstyr og materiel, ligesom selve lugtsporsammenligningen foretages i ID-hundeafdelingen.

**5.1.** For at undgå påvirkning skal en konfrontation mellem hundene og den sigtede eller vidnet, samt sammenligningspersonerne undgås.

**5.2.** De lugtsporbærende rør eller stofklude arrangeres på ædelmetalplader på en arbejdsplatform eller i sterile beholdere. Rækkefølgen af lugtsporbærerne skal afgøres ved lodtrækning, og rækkefølgen angives i en rapport.

**5.3.** Hundeførerne og hundene skal befinde sig uden for syns- og hørevidde under forberedelserne til lugtsporsammenligningstesten. Hundeførerne må ikke vide, på hvilken position sigtedes eller vidnets lugtsporbærer befinder sig.

**5.4.** Den hund, der skal sammenligne luftsporene, skal først ved intensiv undersøgelse grundigt indprente sig det menneskelige lugtspor, som er tilstede på genstanden (originalsporet), i det følgende kaldet "smelleren".

Umiddelbart derefter skal hunden gennemføre sammenligningen med bærerne af sammenligningssporene. Konstaterer hunden ved ét af de udlagte ædelmetalrør eller stofklude sammenfald med "smelleren", viser den dette ved at markere ved den pågældende sporbærer. Ædelmetalrøret skal derefter gives fri.

**5.5.** Sammenligningen af lugtspor skal gennemføres i to forløb. Først foretages en **fortest** og efterfølgende en **hovedtest**. Disse tests kan afholdes over flere dage.

**5.5.1.** Fortesten tjener som kontrol overfor uønskede præferencer med hensyn til markering og dermed påvisning af, at den pågældende ID-hund ikke er forudindtaget over for den sigtede eller vidnet.

Til det formål skal en genstand, der er blevet berørt af en sammenligningsperson, holdes for ID-hunden som "smeller". Arbejder ID-hunden fejlfrit, må den ikke reagere for identificering ved ædelmetalrør eller den stofklud, der er sigtedes eller vidnets sporbærer, men derimod ved det ædelmetalrør eller stofkluden, der stammer fra sammenligningspersonen.

Ved gennemførelse af fortesten skal der lægges vægt på, at ID-hunden undersøger det af sigtede eller vidnet afgivne lugtspor. Hvis dette ikke er tilfældet, skal fortesten gentages.

Bilag 49, side 19.

Ved fortesten og hovedtesten skal der anvendes samme sammenligningsgruppe, dog således at sammenligningspersonen i alle tilfælde udskiftes.

**5.5.2.** Ved hovedtesten skal den sikrede genstand (originalsporet) holdes for ID-hunden som "smeller". Den skal have lejlighed til at optage intensiv fært af genstanden. Derefter skal den uden line undersøge de udlagte ædelmetalrør eller stofklude.

**5.6.** En identificering af bæreren af sammenligningsspor er kun anvendelig, når 3 ID-hunde uafhængigt af hinanden er kommet til det samme resultat. Dette gælder såvel fortest som hovedtest. De hunde, der anvendes til hovedtesten, skal være identiske med de hunde, der blev anvendt ved fortesten. En sammenligningstest af lugtspor skal afbrydes af søgelederen, hvis ID-hunden, trods tilstrækkelig undersøgelse, ikke markerer ved noget ædelmetalrør.

**5.7.** Såfremt flere bevismidler påtænkes henført til samme sigtede eller vidne, skal der gennemføres særskilt fortest for hvert enkelt bevismiddel i følgende situationer:

- Hvor ID-hundene ved hovedtesten har markeret for genkendelse. Formålet med at udføre en ny fortest for det efterfølgende bevismiddel er at opnå sikkerhed for, at ID-hundene ikke har den sigtedes eller vidnets lugt i erindring.
- Hver gang der laves nye sammenligningsrør af sigtedes eller vidnets lugtspor. Denne situation er aktuel, såfremt de allerede optagne ædelmetalrør eller lugtspor er opbrugt. Formålet med at udføre en ny fortest i denne situation er ligeledes at opnå sikkerhed for, at ID-hundene ikke er forudindtaget.

**6.** Lugtsporsammenligningens forløb og resultat skal beskrives omhyggeligt til rapport.

**7.** ID-hundeafdelingen skal optage, og således kunne dokumentere, alle lugtsporsammenligninger på video.

*Rigspolitichefen, den 12. februar 1998. Boye*



Bilag 50 Side: 1 SBS/2001	<b>LEKTIONSPLAN</b> <i><b>Program: Alle</b></i> <i><b>Emne: Kopimateriale</b></i>
<b>Til kopiering</b>	<p>I denne mappe findes sider, der er beregnet som originalt materiale. Her kan samles alt hvad lokalafdelingen eller instruktøren benytter af skriftligt materiale. Det kan være formularer til administrativt brug, eller materiale til uddeling.</p> <p>Her ud fra kan man altid kopiere det antal dommersedler, hovedlister m.m. som der er brug for.</p> <p>De enkelte lokalafdelinger kan supplere med relevant materiale. Det vil være en god idé at tilsende dette materiale til områdeinstruktørerne, som kan distribuere til inspiration for de øvrige afdelinger i området.</p> <p>Det er de ansvarlige for prøven/konkurrencen, der skal sørge for at alle papirer er til stede. Dommerne skal ikke selv medbringe dommersedler.</p> <p>Dommersedler og diplomer der udleveres til hundeførere skal altid være forsynet med underskrifter.</p> <p>Alle hovedlister skal bagpå påføres alle deltagende dommers underskrifter.</p> <p><b>Underskrifter</b></p> <p><b>Resultater</b></p> <p>Alle hovedlister tilsendes den bladansvarlige, for evt. offentliggørelse af resultater.</p> <p><b>Kopieringsindhold (afhængig af afdeling)</b></p> <p><i><u>Eksempler fra Viborg afdeling:</u></i>          Lydighedsprogram/spørgeskema (folder)          Dommersedler          Hovedliste          Startliste          Protokol          Testskema          Træningstidstabel          Datasammenskrivning af Lov om Hunde          Hundehvalpen (Dyrefondet)          Hvalp eller voksen (folder)          Dansk Politihundeforening (folder)          Førstehjælpsfolder</p>



# Originalt materiale

Diverse sider til kopiering. Til eget brug og til uddeling.

Lektionsplan	

